

WRIT PETITION (CIVIL) NO.202 OF 1995 WRIT PETITION (CIVIL)
NO.202 OF 1995 WRIT PETITION (CIVIL) NO.202 OF 1995 [2010] 15
(ADDL.) S.CR. 783

I.A. NOS.2609-2610 OF 2009

. రిట్ పిటిషన్ (సివిల్) నెం.202 ఆఫ్ 1995

ఓల్లా సమీపంలోని నోడా వద్ద పార్కు నిర్మాణం

పక్షుల అభయారణ్యం ఆనంద్ ఆర్య & ఎ.ఎన్.ఆర్. టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాడ్

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ ఓఆర్ఎస్.

డిసెంబర్ 3, 2010

(ఎస్.హెచ్. కపాడియా, సీజేఐ, అఫ్టాబ్ ఆలం, కె.ఎస్.

C

పాణికర్ రాధాకృష్ణన్, జె.జె.]

అటవీ సంరక్షణ చట్టం, 1980: ఎస్.2 - అటవీ భూమి - ప్రాజెక్టు

నోయిడాలో విస్తృతమైన రాతి పనితో పెద్ద ఎత్తున స్మారక చిహ్నాన్ని

D

నిర్మించడానికి - 33.43 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో విస్తరించి ఉంది

- ప్రాజెక్టు ప్రాంతం, అటవీ భూమి అయినా - వట్టుకున్నారు : రెవెన్యూ రికార్డుల్లో ప్రాజెక్టు పరిధిలోకి

వచ్చే ఖాత్రాలు (ఫ్లాట్లు) ఏవీ అడవి లేదా అడవిగా చూపించబడలేదు - ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని అర్బన్

పార్కుగా పరిగణించారు - దానిపై నాటిన చెట్లను ప్రాజెక్టు కోసం ప్రాంతాన్ని క్లియర్ చేయడానికి

నరికివేసినప్పుడు సుమారు 12-14 సంవత్సరాల పాటు నిలబడి పెరగడానికి అనుమతించారు -

అయినప్పటికీ మానవ నిర్మిత అడవి సహజసిద్ధంగా పెరిగిన అడవిగా ఉండవచ్చు మరియు కాలక్రమేణా

అటవీయేతర భూమి కూడా కావచ్చు, . దాని స్వభావాన్ని మార్చుకుని అటవీ భూమిగా మారుతుంది,

కానీ ఇది సాధ్యం కాదు .యూనివర్సల్ అప్లికేషన్ నిబంధనగా ఉండాలి మరియు కేసు యొక్క మొత్తం-

వాస్తవాలలో పరిశీలించాలి - అర్బన్ పార్కును ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో నాటిన చెట్లు •10:12

సుప్రీం కోర్టు రిపోర్టులు [2010] 15 (ADDL.)

సంవత్సరాల వ్యవధిలో అడవిగా మారవు మరియు ఎల్లప్పుడూ వ్యవసాయం చేసే భూమి అటవీ భూమిగా

మార్చబడదు - ప్రాజెక్టు స్థలం అటవీ భూమి కాదు - కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ముందస్తు అనుమతి

లేకుండా ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరిగింది పర్యావరణ పరిరక్షణ చట్టం 1986 లోని సెక్షన్ 2 ను ఏ

విధంగానూ ఉల్లంఘించలేదు.

పర్యావరణ పరిరక్షణ చట్టం, 1986: సెక్షన్ 3(3) - రాష్ట్రం

విస్తృతమైన రాతి పనులతో భారీ స్థాయిలో స్మారక చిహ్నాన్ని నిర్మించే ప్రభుత్వ ప్రాజెక్టు - నోయిడాలో

ప్రాజెక్టు - సెప్టెంబర్ 14, 2006 నాటి ఇఐఎ నోటిఫికేషన్ ఎస్.ఓ. 1533 (ఇ) ప్రకారం ముందస్తు

పర్యావరణ అనుమతి అవసరం - ఈఐఏ షెడ్యూలులోని 8(ఎ) అంశం కిందకు వచ్చే ఈ ప్రాజెక్టును

"బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ బి ప్రాజెక్ట్" గా పేర్కొనలేము.

నోటిఫికేషన్ - ప్రాజెక్ట్ యొక్క ఆధిపత్య ప్రయోజనం లేదా ఆధిపత్య స్వభావం యొక్క పరీక్ష లేదా

"కామన్ ప్లాన్స్" పరీక్షను వర్తింపజేస్తూ, ప్రాజెక్టును షెడ్యూల్ లోని 8(బి) అంశం కింద టౌన్ షిప్

మరియు ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ గా వర్గీకరించవచ్చు" సి - కానీ ఆ కేటగిరీ కింద ప్రాజెక్టు యొక్క

మొత్తం విస్తీర్ణం (33.43 హెక్టార్లు) 50 హెక్టార్ల కంటే తక్కువ మరియు దాని నిర్మాణ ప్రాంతం

కఠినమైన భూభాగం ఉన్నప్పటికీ దాని నిర్మాణ ప్రాంతం పరిమితి స్థాయికి రాదు. వైశాల్యం మరియు కవర్

చేయబడిన ప్రాంతాలు కలిపితే 1,05,544.49 చదరపు మీటర్లు, అంటే చదరపు మీటర్ల D యొక్క

ప్రారంభ గుర్తు కంటే చాలా తక్కువ.

అందువల్ల, ఈ ప్రాజెక్ట్ EIA నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి రాదు - సెప్టెంబర్ 14, 2006 నాటి EIA

నోటిఫికేషన్ S.O. 1533(E) - అంశాలు 8(a) మరియు 8(b) - వ్యవస్థలు.

సర్క్యులర్/గవర్నమెంట్ ఆర్డర్/నోటిఫికేషన్:

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్
v. యు.ఓ.ఐ.

EIA నోటిఫికేషన్ S.O. 1533(E) తేది సెప్టెంబర్ 14, 2006 - అంశాలు 8(a) మరియు
8(b) - "బిల్డింగ్ అండ్ కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్" మరియు "టౌన్ షిప్ ప్రాజెక్ట్" - మధ్య వ్యత్యాసం.

EIA నోటిఫికేషన్ S.O. 1533(E) తేది సెప్టెంబర్ 14, 2006 - అస్పష్టత - నిర్వహించబడింది:
నోటిఫికేషన్ లో సంబంధిత అధికారులు రెండవసారి చూడాలని పిలుపునిస్తుంది - నోటిఫికేషన్ కు
షెడ్యూల్ లోని 8(ఎ) మరియు 8(బి) కింద ప్రాజెక్టు కార్యకలాపాలు మరింత ఖచ్చితత్వం మరియు
స్పష్టతతో వివరణ అవసరం - పర్యావరణ చట్టాలు.

భారత రాజ్యాంగం, 1950: ఆర్టికల్ 21 - ఓళ్లూ పక్షుల అభయారణ్యం ఆనుకొని ఉన్న
ప్రాజెక్టు నిర్మాణం - హెచ్ అభయారణ్యం యొక్క సున్నితమైన మరియు పెళుసైన పర్యావరణ
సమతుల్యతకు సంభావ్య ప్రమాదం అనే కారణంతో ప్రాజెక్టు కొనసాగింపు సవాలు చేయబడింది -
నిర్వహించబడింది: పర్యావరణం అనేది హక్కు యొక్క కోణాలలో ఒకటి.

నిపుణుల సంస్థలు సూచించిన షరతులకు లోబడి - పర్యావరణం, చట్టాలు - వన్యప్రాణులు ..

పిటిషనర్లు/ దరఖాస్తుదారులు నోయిడా నివాసితులు,

సుప్రీం కోర్టు రిపోర్టులు [2010] 15 (ADDL.)

యు.పి. ఉత్తర్ ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రోద్బలంతో చేపట్టిన ఈ ప్రాజెక్టు భారీ అనధికారిక నిర్మాణమని వారు^D పేర్కొన్నారు. 1996 డిసెంబర్ 12 న సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులో, ఉత్తర్ ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ చర్యలో ఈ పదాన్ని పేర్కొనడంతో ప్రాజెక్టు కోసం నరికివేసిన చాలా పెద్ద సంఖ్యలో చెట్లు "అడవి"గా మారాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వ ముందస్తు అనుమతి లేకుండా అటవీ ప్రాంతాన్ని నరికివేసిన ఏపీ ప్రభుత్వం మరియు అప్పుడు సుప్రీంకోర్టు, అటవీ (పరిరక్షణ) చట్టం, 1980 (ఎఫ్ఐ) లోని సెక్షన్ 2 (2) ను పూర్తిగా ఉల్లంఘించింది

చట్టం). ఈ ప్రాజెక్టు 33.4 ఎస్ విస్తీర్ణంలో విస్తరించి ఉంది.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రకారం జీవితానికి హామీ ఇవ్వబడుతుంది మరియు ఏదైనా ప్రాజెక్ట్ లేదా చర్య పర్యావరణానికి హానికరం లేదా హానికరం అని కోర్టు భావిస్తే - అందువల్ల ఈ ప్రాజెక్టు ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యంపై ఏవైనా ప్రతికూల ప్రభావాలను కలిగించే అవకాశాలను పరిశీలించాలి.

థీస్ కోణం - ప్రాజెక్ట్ యొక్క పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు నిపుణుల ఏజెన్సీల ద్వారా చేయబడింది - నిపుణుల సంఘాలు ఏపీ తీసుకోలేదు. ఈ ప్రాజెక్టు పక్షుల అభయారణ్యానికి చాలా ప్రమాదకరమైనది లేదా వినాశకరమైనది, అభయారణ్యం కాపాడటానికి దీనిని పూర్తిగా రద్దు చేయాలనే అభిప్రాయం - నిపుణుల కమిటీలు సిఫార్సులు చేశాయి, ఇవి కొన్ని షరతులకు లోబడి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి అనుమతించాయి - అందువల్ల, ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి అనుమతించారు, .

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్సన్ తిరుముల్పాద్
v. యు.ఓ.ఐ.

334334.00 చదరపు మీటర్ల భూమి చుట్టూ రాతితో నిర్మించిన ప్రహారీ గోడ, 2 మీటర్ల ఎత్తు, 0.3
మీటర్ల మందంతో రూ.685 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో నిర్మించారు. ప్రాజెక్టు జరిగిన ప్రదేశంలో.. ఒక
చెట్టు కవర్ గా ఉండేది, - సన్నగా నుండి అధిక- సాంద్రతలో మితంగా ఉంటుంది G మరియు ప్రాజెక్టు
కోసం భూమిని క్లియర్ చేయడానికి 6186 చెట్లను నరికివేశారు మరియు నిర్మాణ సమయంలో 179
చెట్లను తరలించారు.

ఈ ప్రాజెక్టులో భారీ నిర్మాణాలు జరిగాయి. ఎలాంటి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు లేకుండానే
వీటిని రూపొందించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర స్థాయి పర్యావరణం ఇంపాక్ట్ అసెస్మెంట్ అధారిటీ
ఎన్విరాన్మెంట్ ప్రాటెక్షన్ యాక్ట్, 1986 (ఈపీ యాక్ట్) నిబంధనలను, ఆ చట్టం కింద జారీ చేసిన
నోటిఫికేషన్లు పూర్తిగా ఉల్లంఘించింది. ఈ ప్రాజెక్టు చాలా హాని కలిగిస్తోంది, మరియు ప్రాజెక్టు యొక్క
స్థలం పక్కనే ఉన్న ఓళ్లూ పక్షుల అభయారణ్యం యొక్క సున్నితమైన మరియు సున్నితమైన పర్యావరణ
సమతుల్యత బిని మరింత నాశనం చేస్తుంది మరియు అందువల్ల 'బఫర్ జోన్' గురించి సుప్రీంకోర్టు
ఆదేశాలను పూర్తిగా విస్మరించింది.

ఈ ఆరోపణలను ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఖండించింది.

దరఖాస్తుదారులు తయారు చేశారు. రాష్ట్ర ప్రకారం.. ఈ ప్రాంతాన్ని అద్వితీయంగా అభివృద్ధి చేసి
సుందరీకరించేందుకు ప్రభుత్వం పార్కును ఏర్పాటు చేస్తోంది. స్మారక కట్టడాలు మరియు స్మారక
చిహ్నాలతో కఠినమైన మరియు మృదువైన ల్యాండ్ స్కేపింగ్ యొక్క చక్కటి మిశ్రమంగా ఈ
ఉద్యానవనం రూపొందించబడింది. పార్కు నిర్మాణం ఏ చట్టాన్ని, హైకోర్టు ఆదేశాలను ఉల్లంఘించలేదు.

సుప్రీం కోర్టు రిపోర్టులు [2010] 15 (ADDL.)

ఎఫ్ సి చట్టం లేదా ఇపి చట్టం లేదా దాని కింద చేసిన నోటిఫికేషన్ లోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించలేదు. పార్కు ఏర్పాటు వల్ల పక్షుల అభయారణ్యానికి ఎలాంటి హానీ జరగలేదని, పార్కు నిర్మాణానికి దరఖాస్తుదారులు లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలు ఊహాజనితమైనవని, ఊహాజనితమైనవని, పరోక్ష ఉద్దేశాలతో పనిచేశాయని వాదించారు. 2008 జనవరిలో ఈ ప్రాజెక్టు పనులు ప్రారంభమయ్యాయని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తెలిపింది. కేంద్రానికి ఐవ దాఖలు చేసిన దరఖాస్తుదారులు 2009 మార్చి 5 న సుప్రీంకోర్టు ఎఫ్ ఎంపవర్డ్ కమిటీ (సీఈసీ)ని ఏర్పాటు చేసింది. 2009 ఏప్రిల్ 22 న సుప్రీంకోర్టులో ఇన్ స్టంట్ ఐవను దరఖాస్తుదారులు దాఖలు చేశారు. అప్పటికి ప్రాజెక్టు నిర్మాణ పనుల్లో 50 శాతం జి పూర్తయిందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాదించింది. 2009 సెప్టెంబర్ 4 న సీఈసీ నుంచి సుప్రీంకోర్టుకు నివేదిక అందింది. అక్టోబర్ 9 న.. 2009 లో సుప్రీంకోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా తదుపరి ఉత్తర్వులు ఇచ్చే వరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎలాంటి నిర్మాణాలు చేపట్టరాదని ఆదేశించింది. అప్పటికి, దాని ప్రకారం ప్రభుత్వానికి 70-75% నిర్మాణ పనులు A ప్రాజెక్టు పూర్తయింది.

ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కోసం 6 వేలకు పైగా చెట్లను నరికివేశారని, అందువల్ల అటవీ సంరక్షణ చట్టంలోని సెక్షన్ 2(2)ను పూర్తిగా ఉల్లంఘించి అటవీ భూమిని అటవీయేతర వినియోగానికి వినియోగిస్తున్నారని పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది వాదించారు. ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు తీసుకోకుండానే ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని పూర్తిగా ఉల్లంఘించి ప్రారంభించింది . సెక్షన్ కింద 2006 సెప్టెంబర్ 14 న నోటిఫికేషన్ జారీ

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v.
యు.ఓ.ఐ.

ఇపి చట్టంలోని 3(3); మరియు ప్రాజెక్టును కలిగి ఉందని ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యంను ఆనుకుని
ఉండటం తీవ్రమైన ఆందోళన కలిగిస్తోంది.

ఐ.ఎ.ను పరిష్కరించడం, కోర్టు

హోర్ట్: 1.1. రెవెన్యూ రికార్డుల్లో ప్రాజెక్టు పరిధిలోకి వచ్చే ఫ్లాట్లు ఏవీ అడవిగానో, అడవిగానో
చూపించలేదు. స్థిరనివాస సంవత్సరం 1359 ఫాస్టీ (క్రీ.శ. 1952) ప్రకారం అన్ని ఖాస్రాలను వ్యవసాయ
భూమిగా, బంజర్ (సాగు చేయలేని) లేదా పార్డి (సాగు చేయని భూమిగా నమోదు చేశారు). నోయిడా
1976 లో స్థాపించబడింది మరియు ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలోని భూములు ఎక్కువగా 1980 నుండి
1983 సంవత్సరాల మధ్య భూ సేకరణ చట్టం కింద సేకరించబడ్డాయి (1979 లో చట్టంలోని సెక్షన్లు
4/6 కింద రెండు లేదా మూడు ఫ్లాట్లు మరియు 1991 లో ఒకటి లేదా రెండు ఫ్లాట్లు నోటిఫై
చేయబడ్డాయి). కానీ 1983 లో స్వాధీనంలో ఉన్న భూముల్లో చాలా భాగాన్ని (ప్రస్తుతం ప్రాజెక్టు స్థలంగా
ఉంది) స్వాధీనం చేసుకున్నారు. భూసేకరణ ప్రక్రియ వివరాలను పరిశీలిస్తే చాలా ఫ్లాట్లలో ఏదో ఒక
రకమైన ఆస్తులు ఉన్నప్పటికీ, స్వాధీనంలో ఉన్న ఫ్లాట్లలో ఒక్క చెట్టు కూడా లేదని తెలుస్తోంది. ఈ
విధంగా భూ సేకరణ ప్రక్రియల రికార్డులు 1952 నాటి రెవెన్యూ రికార్డుకు అనుబంధంగా ఉన్నాయి,
ఇందులో భూములను అడవి లేదా అడవిగా కాకుండా వ్యవసాయంగా చూపించారు. ఇవ్వకపోవడానికి
కారణం లేకపోలేదు.

ఎస్.సి.ఆర్.

ఈ రికార్డులు ఎవరి ఊహల్లో కూడా లేని, దాని ప్రతిపాదకులు ఎక్కడా కనిపించని కాలానికి
సంబంధించినవి కావటం వల్ల ఈ రికార్డులకు విశ్వసనీయత ఏర్పడింది. నోయిడా డిప్యూటీ హార్టికల్చర్

అధికారి తెలిపిన వివరాల ప్రకారం 2007-08 వరకు 199495 సంవత్సరంలో సుబాబుల్ విత్తనంతో పాటు బి మొక్కల పెంపకం చేపట్టారు. మొత్తం 9,480 మొక్కలు నాటారు (1994-95 కు ముందు నాటిన 314 మొక్కలతో కలిపి). నోడా ఈ ప్రాంతాన్ని "అర్బన్ పార్క్"గా పరిగణించింది. అందువలన, ఎల్లప్పుడూ వ్యవసాయ స్వభావం కలిగిన పెద్ద భూభాగంలో (సి విస్తీర్ణంలో 33.45 హెక్టార్లు), ఒక పట్టణ ఉద్యానవనాన్ని సృష్టించే లక్ష్యంతో చెట్లను నాటారు (అడవుల పెంపకం కోసం కాదు!). ఈ విధంగా నాటిన చెట్లను 12-14 సంవత్సరాల పాటు నిల్చుని పెరగడానికి అనుమతించారు, ప్రాజెక్టు కోసం వాటిని నరికివేశారు. 2006 అక్టోబరులో సన్నని డి ఉండని ఉవగ్రహ చిత్రాలు చెబుతున్నాయి ప్రాజెక్ట్ సైట్ లో సగానికి పైగా ఒక మోస్తరు దట్టమైన చెట్లు ఉన్నాయి. కానీ ఈ వాస్తవాన్ని అంగీకరించారు. 2008 లో 6000 చెట్లను నరికివేసినట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. అర్బన్ పార్కు ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశంతో నాటిన మొక్కలు 10 నుంచి 12 ఏళ్ల వ్యవధిలో అడవిగా మారవని, ఎప్పటికీ వ్యవసాయ భూమిగా ఉన్న భూమి అటవీ భూమిగా మారదని అన్నారు. (పరాస్ 20 నుండి 23 వరకు) [813-F-H; 814A-H•, 815-A]

టి.ఎన్.గోదావర్మన్ తిరుమల్పాద్ వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ ఓఆర్ఎస్. F (1997) 2 SCC 267 - ఆధారపడింది.

టి.ఎన్.గోదావర్మన్ వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, (2006) 5 ఎస్ సిసి 28; సమత వి. స్టేట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ & ఓఆర్ఎస్, (1997) 8 ఎస్ సిసి 191; ఎం.సి. మెహతా వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా & ఓర్స్, (2004) 12 ఎస్ సిసి 118; బీహార్ వర్సెస్ బన్సీరామ్ మోడీ, (1985) 3 ఎస్ సిసి 643 - సూచించబడింది.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. యు.ఓ.ఐ.

1.2. మానవ నిర్మిత అడవి సహజసిద్ధంగా పెరిగిన అడవి అరణ్యం కావచ్చు అనడంలో సందేహం లేదు.

అటవీయేతర భూమి కూడా కాలక్రమేణా దాని స్వభావాన్ని మార్చుకోవచ్చు మరియు H అటవీ భూమిగా మారుతుంది. కానీ ఇది సార్వజనీన నియమం కాజాలదు..

అప్లికేషన్ మరియు కేసు యొక్క మొత్తం వాస్తవాలను పరిశీలించాలి, లేకపోతే ఇది చాలా అసంబద్ధమైన నిర్ధారణలకు దారితీస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించిన మార్గదర్శకాల్లోని రెండు షరతులు ఉన్నాయన్నది దరఖాస్తుదారుల వాదన. "లెవల్ ఎక్స్ ప్లైడ్ కమిటీ, అనగా" (i) "చెట్లు అంటే సహజంగా పెరిగిన బహువార్షిక చెట్లు" మరియు (ii) "చేసిన తోటల పెంపకం B ప్రభుత్వ భూమి లేదా పైవేటు భూమిని అడవి లాంటి ప్రాంతంగా గుర్తించరు" అని 1996 డిసెంబర్ 12 న కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల్లో ఇచ్చిన అడవి యొక్క విస్తృత నిర్వచనానికి అనుగుణంగా లేదు. కమిటీ నిర్దేశించిన ప్రధాన పారామీటర్ ఆధారంగా ప్రాజెక్టు ప్రాంతం అటవీ ప్రాంతంగా అర్హత సాధించాలి. ఒకవేళ చెప్పిన సీ అయితే..

వాదనలను అంగీకరించి, మైదాన ప్రాంతాల్లో 2 హెక్టార్లు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ విస్తీర్ణం, హెక్టారుకు 50 చెట్ల కనీస సాంద్రత కలిగిన భూమి డిమ్డ్ ఫారెస్ట్ గా ఉండాలనే నిబంధనను యాంత్రికంగా వర్తింపజేస్తారు.

ఇతర అంశాలు ల్యూటియన్స్ ఢిల్లీలో ఎక్కువ భాగం బహుశా అడవిగా అర్హత పొందుతాయి. ఇది

1996 డిసెంబర్ 12 నాటి ఉత్తర్వు ఉద్దేశం కాదు. ఈ ప్రాజెక్టు[మార్పు] స్థలం అటవీ భూమి

కాదని, కేంద్రం నుంచి ముందస్తు అనుమతి లేకుండా ప్రాజెక్టు నిర్మాణం . ప్రభుత్వం ఏ విధంగానూ సెక్షన్

ను ఉల్లంఘించదు ¹ ఎఫ్ సి చట్టం యొక్క. [పేరాలు 30, 31] [818-1-1; 819-A-E]

ఎస్ సి ఆర్

ప్రాజెక్టు స్వభావం, అందులో ఉన్న నిర్మాణాల పరిధి గురించి యూపీ ప్రభుత్వం నుంచి అందిన సమాచారం ఆధారంగా సీఈసీ ముందు ఎంఓఈఎఫ్ స్పందించింది. సెప్టెంబర్ 2, 2009 నాటి సిఇసి ముందు రెండవ ప్రతిస్పందనలో, ఆగస్టు 22, 24, 2009 నాటి తన మునుపటి లేఖ తరువాత, 2006 ఇఐఎ నోటిఫికేషన్ నిర్దేశించిన పారామీటర్లకు మించి విస్తరించిన ప్రజా ఆందోళన యొక్క దీర్ఘకాలిక సమస్యలను తాజా పరిశోధనలు లేవనెత్తాయని ఎంఓఇఎఫ్ పేర్కొంది. మొత్తం విస్తీర్ణం 9 542

---

1 .1. ముందు the and MoEF దానిలో మొదటి ప్రతిస్పందన తేదీ ఆగస్ట్ 22124, 2009 తీసుకున్నారు the నిలబడు ఆ ప్రాజెక్ట్ కు ఎలాంటి ముందస్తు పర్యావరణం అవసరం లేదు Fక్లియరెన్స్ కింద EIA ప్రకటన 2006. ఇది కలిగి ఉంది అవతలి పేర్కొన్నారు అది లో the EIA ప్రకటన 2006, అందరూ భవనం/నిర్మాణం[మార్చు] ప్రాజెక్టులు/ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు మరియు టౌన్ షిప్ లు, ఉన్నాయి వర్గం[మార్చు] లాంటి కోవ 'బి' ప్రాజెక్టులు మరియు the సూచించిన 'సాధారణ పరిస్థితి' లో the నోటిఫికేషన్ వచ్చింది Gవర్తించదు కు నిర్మాణ ప్రాజెక్టులు.. అది కొనసాగింది. కు చెప్పు .ఆ ప్రాజెక్టుకు ఎటువంటి ముందస్తు పర్యావరణం అవసరం లేదు క్లియరెన్స్ కింద the EIA ప్రకటన 2006 అయినప్పటికీ A "ఉండటం లోపల నిర్ణీత దూరం నుండి a వన్యప్రాణులు అభయారణ్యం/జాతీయ ఉద్యానవనం లేదా అంతర్జాతీయ సరిహద్దు". మొదటిది[మార్చు] H

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v.
యు.ఓ.ఐ.

చదరపు మీటర్లు మాత్రమేనని ఎస్ఈఐఏవీ జారీ చేసిన ధ్రువీకరణ పత్రంలో కాంక్రీట్ ల్యాండ్ స్కేపింగ్, ప్లాట్టాం(లు), లాన్(లు), చెట్ల పెంపకం తదితర అంశాలకు సంబంధించి కవర్ విస్తీర్ణం ఎంత ఉందో సీసీఎఫ్ నివేదికలో పేర్కొనలేదని పేర్కొంది. ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన ప్రాథమిక వాస్తవాలు, పర్యావరణంపై దాని ప్రభావం గురించి ఎంఓఈఎఫ్ కు పూర్తిగా అవగాహన లేదు. నిర్ణయాన్ని సీఈసీకే వదిలేసింది. సెప్టెంబర్ 4, 2009 న ఈ కోర్టుకు సమర్పించిన నివేదికలో ఈ ప్రాజెక్టు ఈఐవీ నోటిఫికేషన్ 2006 పరిధిలోకి వస్తుందని, దీనికి ముందస్తు పర్యావరణ ఈ అవసరమని సీఈసీ పేర్కొంది.

నోటిఫికేషన్ పరంగా క్లియరెన్స్.. చివరకు ఈ అంశం కోర్టు ముందుకు వచ్చినప్పుడు, ఈఐవీ నోటిఫికేషన్ 2006 పరిధిలోకి ఈ ప్రాజెక్టు వర్తిస్తుందా లేదా అనే అంశంపై స్పష్టమైన వైఖరి తీసుకోవాలని కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖను మరోసారి కోరింది. అక్టోబర్ 21, 2009 న ఒక సంక్షిప్త ఆఫీడవిట్ దాఖలు చేసింది, దీనిలో సిఇసి సెప్టెంబర్ 4, 2006 నాటి నివేదికలో నోటిఫికేషన్ ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టుకు పర్యావరణ అనుమతులు పొందేలా యుపి రాష్ట్రాన్ని ఆదేశించాలని పేర్కొన్నట్లు అంగీకరించింది. అయితే ఈ ప్రాజెక్టు ఈఐవీ నోటిఫికేషన్ 2006 పరిధిలోకి రాదని, ఇలాంటి ప్రాజెక్టులకు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం లేదని కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ తన వైఖరిని చాలా ఖచ్చితమైన, జి నిర్వ్వంద్యంగా పునరుద్ఘాటించింది. ప్రాజెక్టు యొక్క వైశాల్యం (33.43 హెక్టార్లు) H 50 హెక్టార్ల కంటే తక్కువ మరియు దాని నిర్మాణ వైశాల్యం (9,542 చదరపు మీటర్లు) అనే ప్రాతిపదికపై MoEF యొక్క స్టాండ్ ఆధారపడి ఉంది.

లో RE: నిర్మాణం యొక్క PARK వద్ద NODA ఆనంద్ 791 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్
తిరుముల్పాద్ v.

యు 0.1.

మీటర్లు) 20,000 చదరపు మీటర్ల కంటే తక్కువ. ఇలా ఉండటం Aపర్యావరణ కోణంలో ప్రాజెక్టును
అంచనా వేయాలని కోర్టు కోరితే తాము ఆ విధంగా చేసి సిఫార్సులు సమర్పిస్తామని కేంద్ర పర్యావరణ
మంత్రిత్వ శాఖ తన వైఖరిని స్పష్టం చేసింది. ఏదేమైనా, ప్రారంభానికి ముందు ఇటువంటి అంచనాలు
చేయబడ్డాయని ఒక హెచ్చరికను ఉంచింది. Bసైట్ వద్ద నిర్మాణ కార్యకలాపాలు మరియు తక్షణ
సందర్భంలో ప్రాజెక్ట్ ఇప్పటికే నిర్మాణం యొక్క చివరి దశలో ఉంది. [పేరాస్ 34 నుండి 37 వరకు]
[820-C-H; 821 -A-C; 822-DC

2.2. ఈఐవీ నోటిఫికేషన్ ప్రకారం, తన షెడ్యూలులో పేర్కొన్న అన్ని ప్రాజెక్టులు మరియు
కార్యకలాపాలకు ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీపై ఏదైనా నిర్మాణ పనులు లేదా టాండ్ తయారీ
ప్రారంభించడానికి ముందు ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతి అవసరం. ప్రాజెక్టులను మరియు
కార్యకలాపాలను బట్టి

పర్యావరణానికి సంభావ్య ప్రమాదం, స్థానం, ఇమిడి ఉన్న వైశాల్యం యొక్క పరిధి మొదలైన వివిధ
అంశాలు:

'ఎ' లేదా 'బి' కేటగిరీలుగా వర్గీకరించబడింది. ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాల కోసం!! కేటగిరీ 'ఎ'లో
కాంపిటెంట్ అథారిటీ పర్యావరణ అనుమతులను ముందస్తుగా మంజూరు చేయడం అనేది MoEF
మరియు 'B' కేటగిరీ కిందకు వచ్చే ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలకు, రాష్ట్రం ఎన్విరాన్మెంట్ ఇంపాక్ట్
అసెస్మెంట్ అథారిటీ (ఎస్ఈఐఏ). కొన్ని సందర్భాల్లో ఒక ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీని కేటగిరీ 'B'లో
వర్గీకరించినప్పటికీ, సాధారణ పరిస్థితిని వర్తింపజేయడం ద్వారా కేటగిరీ 'A'గా పరిగణించవచ్చు (నోటిఫై
చేయబడ్డ సంరక్షిత ప్రాంతం నుండి దాని స్థానం పది కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉండటం వల్ల). Fపస్యప్రాణి

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్
తిరుముల్పాద్ v. యు.ఓ.ఐ.

సంరక్షణ చట్టం తదితరాల ప్రకారం.. ఇంకా, కేటగిరీ 'బి'గా వర్గీకరించబడిన ప్రాజెక్టులు లేదా
కార్యకలాపాలకు ప్రాజెక్ట్ యొక్క స్వభావం మరియు స్థల నిర్దిష్టతను బట్టి పర్యావరణ అనుమతులు
మంజూరు చేయడానికి ముందు పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు అవసరం కావచ్చు లేదా అవసరం
ఉండకపోవచ్చు. ప్రాజెక్టులు[మార్పు] GEIA రిఫార్ట్ అవసరం అవుతుంది, మిగిలిన వాటిని 'B2'
కేటగిరీగా పేర్కొనాలి మరియు EIA రిఫార్ట్ అవసరం లేదు. ప్రాజెక్టులను బీఎల్, బీ2 లుగా
వర్గీకరించేందుకు కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ ఎప్పటికప్పుడు తగిన మార్గదర్శకాలను జారీ చేస్తుంది.
నోటిఫికేషన్ షెడ్యూలులో ఒక పట్టిక ఉంటుంది.

ఎస్.సి.ఆర్..

ఒక దానిని ఐదు కాలమ్ లుగా విభజించారు. మొదటి కాలమ్ సీరియల్ సంబంధం కలిగి ఉంటుంది,
మరియు రెండవది ప్రాజెక్ట్ లేదా కార్యకలాపాల వివరణను కలిగి ఉంటుంది; మూడవ కాలమ్ 'ఎ'
కేటగిరీలోకి వచ్చే ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలను జాబితా చేస్తుంది మరియు నాల్గవ కాలమ్ 'బి'
కేటగిరీలోకి వస్తుంది; ఐదవ కాలమ్ . ప్రతి అంశానికి వ్యతిరేకంగా B, ఆ ఐటమ్ లో వివరించిన ప్రాజెక్ట్
లేదా యాక్టివిటీకి ఏదైనా సాధారణ లేదా నిర్దిష్ట కాండ్లాన్ వర్తిస్తుందో లేదో సూచిస్తుంది. కొన్ని సందర్భాల్లో
ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీని కాలమ్ 4 లో 'బి' కేటగిరీగా చూపించినట్లయితే, సాధారణ స్థితి యొక్క
అనువర్తనం పట్టిక యొక్క కాలమ్ 5 లో స్పష్టంగా సూచించబడింది. [పేరా 45] [830-A-H; 831
-A]

2.3. పరిశీలనలో ఉన్న ప్రాజెక్టుకు, షెడ్యూల్ లో సంబంధిత ఎంట్రీలు 8(ఎ) మరియు 8(బి).

8 (ఎ) మరియు 8 (బి) రెండు అంశాలు కాలమ్ 4 లో జాబితా చేయబడ్డాయి, అనగా 'బి' కేటగిరీలో.

కాలమ్ 5 లో, రెండు అంశాలలో దేనికీ వ్యతిరేకంగా, సాధారణ షరతు యొక్క అనువర్తనం గురించి డి

ప్రస్తావన లేదు, కానీ ఐటమ్ 8 (బి) లోని అన్ని ప్రాజెక్టులను కేటగిరీ 'బిఎల్' గా అంచనా వేస్తారని స్పష్టంగా చెప్పబడింది, అంటే ఐటమ్ 8 (బి) కింద ఒక ప్రాజెక్టుకు ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతి పర్యావరణ ప్రభావ మదింపుకు ముందు ఉండాలి.

ఇ ఐటమ్ 8(ఎ) బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించినది మరియు ఈ ప్రాజెక్టును నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి తీసుకువచ్చే త్రెషోల్డ్ మార్కు 20,000 చదరపు మీటర్లకు సమానం లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మరియు 'బిల్ట్-అప్ ఏరియా' యొక్క చదరపు మీటర్ల కంటే తక్కువ. ఈ ఎఫ్ గణాంకాలు కవర్డ్ నిర్మాణం కోసం బిల్టప్ ప్రాంతానికి సంబంధించినవి స్పష్టం చేశారు; సౌకర్యాలు ఆకాశానికి తెరవబడినట్లయితే, నిర్మించిన ప్రాంతం కార్యాచరణ ప్రాంతంగా ఉంటుంది. ఐటమ్ 8(బి) టౌన్ షిప్ లు మరియు ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్టుల గురించి వివరిస్తుంది మరియు నోటిఫికేషన్ G పరిధిలోకి వచ్చే ప్రాజెక్ట్ యొక్క ప్రారంభ గుర్తు 50 హెక్టార్లకు సమానమైన లేదా అంతకంటే ఎక్కువ విస్తీర్ణం లేదా చదరపు మీటర్ల కంటే ఎక్కువ నిర్మాణ ప్రాంతం. [పేరాలు 46, 47] [831 -బి-ఇ]

2.4. నోటిఫికేషన్ షెడ్యూలులో "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్స్" మరియు "టౌన్షిప్స్ అండ్ ఏరియా డెవలప్మెంట్ ప్రాజెక్ట్స్" విడివిడిగా పేర్కొనబడ్డాయి. A మొదటిది ఐటమ్ 8(ఎ)లో మరియు రెండవది ఐటమ్ 8(బి)లో, నోటిఫికేషన్ సాధారణంగా ఆ రెండు రకాల ప్రాజెక్టులను విడివిడిగా మరియు భిన్నంగా పరిగణిస్తుందని సూచిస్తుంది. అందువలన ఒక "ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్" అనేది చాలా ఎక్కువ భాగం ఇమిడి ఉన్నప్పటికీ అనడం సహేతుకంగా ఉంటుంది. B నిర్మాణం ఇంకా "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్" కాదు. ఐ.టి.ఆర్.హెచ్.ఎస్ 8 (ఎ) కింద వర్గీకరణ అనే వాదనను అంగీకరించడం చాలా కష్టం

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్
తిరుముల్పాద్ v. యు.ఓ.ఐ.

8 (బి) స్వభావం మరియు చైయాక్టర్ పై ఎటువంటి ప్రభావం చూపదు

ప్రాజెక్ట్ మరియు ఇది పూర్తిగా బిల్ట్ లూప్ ప్రాంతంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్
ప్రాజెక్టు అంటే భూమిపై నిర్మాణాలు జోడించడం తప్ప మరేమీ కాదు. నివాస, పారిశ్రామిక లేదా
పారిశ్రామిక ఉపయోగం కోసం ఒక కొత్త ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయడాన్ని టౌన్షిప్ పీఆర్పిజెక్ట్ అంటారు.
టౌన్ షిప్ ప్రాజెక్ట్ రెండూ వేరు.

పరిమాణాత్మకంగా మరియు గుణాత్మకంగా కేవలం ఒక భవనం నుండి మరియు

నిర్మాణ ప్రాజెక్టు.. ఇంకా, ఒక ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాజెక్టును టౌన్షిప్ అభివృద్ధి ప్రాజెక్టుతో
అనుసంధానించవచ్చు మరియు మైదానాలను క్లియర్ చేయడం, రోడ్లు మరియు మార్గాలు వేయడం
మరియు డ్రైనేజీ, మురుగునీరు, విద్యుత్ మరియు టెలిఫోన్ లైన్లు మరియు ఇతర పౌర మౌలిక
సదుపాయాల యొక్క మొత్తం శ్రేణి కోసం ఏర్పాటు చేసినప్పుడు దాని మొదటి దశ కావచ్చు. లేదా ఒక
కృత్రిమ సరస్సును సృష్టించడం లేదా పట్టణ అడవిని సృష్టించడం లేదా జంతు లేదా బొటానికల్ పార్క్
లేదా వినోదం, వినోదం లేదా థీమ్ పార్కును ఏర్పాటు చేయడం వంటి ఏదైనా టౌన్షిప్ అభివృద్ధి ప్రాజెక్టు
నుండి ఒక ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాజెక్ట్ పూర్తిగా స్వతంత్రంగా ఉండవచ్చు. 8(ఎ) మరియు 8(బి) అంశాల
మధ్య ముఖ్యమైన వ్యత్యాసం వివిధ పరిమాణాలలో మాత్రమే కాదు, క్రింద పేర్కొన్న ప్రాజెక్టుల స్వభావం
మరియు స్వభావంలో వ్యత్యాసం ఉంది. .అందువల్ల, ప్రశ్నార్థకమైన ప్రాజెక్టును "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్
ప్రాజెక్ట్" అని చెప్పలేము. ప్రాజెక్టు యొక్క 'ఆధిపత్య ప్రయోజనం లేదా ఆధిపత్య స్వభావం' పరీక్ష లేదా
"కామన్ ప్లాన్స్" పరీక్షను వర్తింపజేస్తూ, అంటే దానిని ఉపయోగించి మరియు దాని సౌకర్యాలను

ఆస్వాదిస్తున్న ఒక సాధారణ వ్యక్తి దానిని ఎలా చూస్తాడు, ఈ ప్రాజెక్టును షెడ్యూల్లోని 8 (బి) అంశం కింద టాన్సిప్ మరియు ఏరియా డెవలప్మెంట్ ప్రాజెక్టు వర్గీకరించవచ్చు". H

జ. అయితే ఆ కేటగిరీ కింద ప్రాజెక్టు మొత్తం విస్తీర్ణం (33.43 హెక్టార్లు) 50 హెక్టార్ల కంటే తక్కువగా ఉండటం, హార్డ్ ల్యాండ్ స్కేప్ ఏరియా, కవర్డ్ ఏరియాలను కలిపితే దాని బిల్డ్ ఏరియా 1,05,544.49 చదరపు బి మీటర్లు అంటే ట్రెషోల్డ్ మార్కుర్ కంటే చాలా తక్కువ. 1,50,00 చదరపు మీటర్లు. అందువల్ల, ఈ ప్రాజెక్టు సెప్టెంబర్ 14, 2006 నాటి EIA నోటిఫికేషన్ S.O. 1533(E) పరిధిలోకి రాదు. ఇది ఆదర్శమో, చాలా సంతోషకరమైన పరిణామమో కాదు కానీ ఈ విధంగా నోటిఫికేషన్ రూపొందించి, మరేదైనా అభిప్రాయం తీసుకుంటే నోటిఫికేషన్ 9 వ తేదీ పథకానికి తీవ్ర విఘాతం కలిగించినట్లే అవుతుంది. [పేరాలు 53, 55, 56, 57, 58] [834-G-H; 836D-F; 837-B-FI

3.1. సీఈసీ నివేదిక సంక్షిప్తంగా పరిస్థితిని తెలియజేస్తుంది. ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకులు మినహా అందరూ ఆచరణాత్మకంగా పక్షుల అభయారణ్యం పక్కనే ఉన్న ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని అభయారణ్యం యొక్క సున్నితమైన మరియు పెళుసైన పర్యావరణ సమతుల్యతకు సంభావ్య ప్రమాదంగా భావించినప్పటికీ, దానిని ఆపడానికి ఎటువంటి చట్టం లేదు. అభయారణ్యాలకు అవసరమైన సున్నితమైన, సున్నితమైన ఎఫ్ పర్యావరణ సమతుల్యతను పరిరక్షించడానికి అభయారణ్యాలు మరియు జాతీయ ఉద్యానవనాల చుట్టూ బఫర్ జోన్లను నోటిఫై చేయడానికి కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అధికారులు ఇంతవరకు ఒక సూత్రాన్ని రూపొందించలేకపోవడం వల్ల ఈ అసంతృప్తి మరియు అసాధారణ పరిస్థితి తలెత్తింది. కానీ ఒక శాసనం లేకపోవడం వల్ల ఓణ్ణా పక్షుల అభయారణ్యం గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించి పర్యావరణంపై ప్రాజెక్టు ప్రభావాలను పరిశీలించడానికి ఈ కోర్టును అడ్డుకోదు.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్
తిరుముల్పాద్ v. యు.ఓ.ఐ.

ఎందుకంటే, ఈ కోర్టు అభివృద్ధి చేసిన న్యాయశాస్త్రంలో, పర్యావరణం జి అనేది కేవలం చట్టబద్ధమైన
సమస్య మాత్రమే కాదు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రసాదించిన జీవించే హక్కులో పర్యావరణం ఒకటి.
అందువల్ల పర్యావరణం అనేది నేరుగా రాజ్యాంగం కింద ఉన్న అంశమని, ఏదైనా ప్రాజెక్టు లేదా
కార్యకలాపాలు హెచ్ పర్యావరణానికి హానికరం లేదా హానికరమని కోర్టు భావిస్తే, అది జోక్యం
చేసుకోవాల్సిన బాధ్యతను కలిగి ఉంటుంది. అనే ప్రశ్న[మార్పు]

ప్రాజెక్ట్ ఏదైనా ప్రతికూలతను కలిగించే సంభావ్యత A అందువల్ల ఓళ్ల వక్షుల అభయారణ్యంపై ప్రభావాలను
ఈ కోణంలో పరిశీలించాలి. [పేరాలు 65, 66] [840-F-H; 841-

3.2. కోర్టు ఆదేశాలకు అనుగుణంగా, ప్రాజెక్టు యొక్క పర్యావరణ ప్రభావ మదింపును ఈ
విధంగా చేయాలని MoEF ప్రాజెక్ట్ ప్రతిపాదకులను కోరింది కొన్ని నిపుణుల సంస్థలు.. నోయిడా, ప్రాజెక్ట్
ప్రతిపాదకుడు ప్రాజెక్ట్ యొక్క ప్రభావ మదింపు గురించి మూడు అధ్యయనాలు చేశాడు. ఒకటి సలీం
అలీ సెంటర్ ఫర్ ఆర్నిథాలజీ అండ్ నేచురల్ హిస్టరీ (సాకాన్) రూపొందించిన సంయుక్త అధ్యయనం.

దక్కన్ రీజినల్ ప్లేషన్, హైదరాబాద్ మరియు ఆల్ ఇండియా నెట్వర్క్ ప్రాజెక్ట్ ఆన్ అగ్రికల్చరల్
ఆర్నిథాలజీ, ఆచార్య ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్; మూడవది న్యూఢిల్లీలోని
ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ పరిశీలించిన ముగ్గురు వ్యక్తుల బృందం. వక్షుల అభయారణ్యం
కోసం ఈ ప్రాజెక్టు చాలా ప్రమాదకరమైనది లేదా వినాశకరమైనది అని, అభయారణ్యంను రక్షించడానికి
దీనిని పూర్తిగా రద్దు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని నిపుణుల కమిటీలు ఏవీ అభిప్రాయాన్ని తీసుకోలేదు.
నిపుణుల కమిటీలు సిఫార్సులు చేసి నిర్దిష్ట నిబంధనలకు లోబడి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి

అనుమతించారు. Eషరతులు.. నిపుణుల కమిటీల నివేదికల్లో పేర్కొన్న షరతులన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి/ నోయిడాకు పూర్తిగా ఆమోదయోగ్యంగా ఉన్నాయని ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం తరపున నిర్ణయం ద్వారా పేర్కొన్నారు. రెండు అధ్యయన నివేదికలు, ఈవీసీ సమర్పించిన నివేదిక నేపథ్యంలో.. Fదరఖాస్తుదారుల తరపున కోరినట్లుగా ప్రాజెక్టులో చేసిన నిర్మాణాలను కూల్చివేయాలని ఆదేశించడం సమంజసం కాదు. మూడు నిపుణుల కమిటీలు సూచించిన షరతులకు లోబడి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి అనుమతి ఉంది. డబ్ల్యుఐఐ నివేదిక పక్షం అభయారణ్యంకు రక్షణ కవచంగా వ్యవహరించిన అడవులు కనుమరుగవడానికి దారితీసిన చెట్ల నరికివేతపై దృష్టి సారించింది మరియు దాని మొదటి సిఫార్సు వ్యక్తంపై నష్టాన్ని భర్తీ చేయడం. ఇది రెండవది ప్రాజెక్ట్ సైట్ వద్ద పెరిగిన కృత్రిమ కాంతిపై దృష్టి సారించింది, ఇది అవకాశం ఉంది

దీర్ఘకాలంలో వలస పక్షం జనాభాపై ప్రభావం చూపుతుంది. దీనికోసం "హార్డ్ ల్యాండ్ స్కేపింగ్" పేరుతో రాయి, కాంక్రీట్ నిర్మాణాల పరిధి చాలా తక్కువగా ఉంది. సవరించిన లేఅవుట్ ప్రణాళికలో, ప్రాజెక్ట్ ప్రతిపాదకులు కఠినమైన ఉపరితలం కింద ఉన్న ప్రాంతాన్ని మొత్తం ప్రాజెక్ట్ వైశాల్యంలో 35.54% కు తగ్గించారు. అది కూడా పర్యావరణ దృష్ట్యా ఆమోదయోగ్యం కాదు. కఠినమైన ఉపరితలం కింద ఉన్న వైశాల్యం, కప్పబడినా, తెరవబడినా (మార్గాలు మరియు 'సరిహద్దు గోడ మొదలైన వాటితో సహా) లేదా ఏదైనా కిక్ యొక్క వైశాల్యం మొత్తం ప్రాజెక్టులో 25% మించకూడదు. ప్రాంతం; మిగిలిన వాటిలో 25% సాట్!గ్రీన్ సి ల్యాండ్ స్కేపింగ్ కోసం ఉపయోగించాలి మరియు మిగిలిన 50% స్థానిక రకానికి చెందిన చెట్ల దట్టమైన కవర్ కలిగి ఉండాలి. ముఖ్యంగా ప్రాజెక్టు ప్రాంతానికి పశ్చిమాన ఉన్న ఓళ్ల పక్షం

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్
తిరుముల్పాద్ v. యు.ఓ.ఐ.

అభయారణ్యం వైపు చెట్ల పెంపకం దట్టంగా ఉండాలి. మొక్కలు నాటిన తర్వాత ఏ నిర్మాణ పనులు
ప్రారంభించాలి. [పరాస్ 68, 75, 761 [841 -G-H; 842-A; 845-B-H; 846-A]

3.3. నిపుణుల కమిటీల సిఫార్సులు (తీర్పులో భాగం ఇ గా ఉంటాయి) మరియు ఈ కోర్టు
యొక్క ఆదేశాలకు పూర్తిగా కట్టుబడి ఉండేలా చూడటానికి, ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని నిపుణుల కమిటీ
చూడాలి. కమిటీలో ఒక సభ్యుడిని, ముఖ్యంగా పక్షి శాస్త్రవేత్తను ఎంఓఈఎఫ్ నామినేట్ చేస్తుంది, మరొక
సభ్యుడిని అమికస్ తో సంప్రదింపుల తరువాత సిఇసి నామినేట్ చేస్తుంది మరియు నోయిడా చైర్మన్ కమ్
సిఇఓ కమిటీకి సభ్య కార్యదర్శిగా ఉంటారు. ఈ కేసులోని విచిత్రమైన వాస్తవాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని
ఈ ఆదేశాలు జారీ చేశామని, బఫర్ జోన్ల అంశాన్ని కోర్టు విచారించినప్పుడు తీర్పులో పేర్కొన్న అంశాలేవీ
ప్రస్తావనకు రావన్నారు. The EIA G . సెప్టెంబర్ 14, 2006 నాటి నోటిఫికేషన్ అత్యవసరంగా
సంబంధిత అధికారులు నిశితంగా పరిశీలించాలని కోరింది. నోటిఫికేషన్ లోని షెడ్యూల్ లోని 8(ఎ)
మరియు 8(బి) అంశాల కింద ప్రాజెక్టులు/కార్యకలాపాలను మరింత కచ్చితత్వంతో మరియు స్పష్టతతో
వివరించాలి మరియు ఆకాశానికి తెరిచిన సౌకర్యాలతో నిర్మించిన ప్రాంతం యొక్క నిర్వచనాన్ని విడుదల
చేయాలి.

దాని ప్రస్తుత అస్పష్టత మరియు అస్పష్టత. షెడ్యూలులో జాబితా చేయబడిన ప్రాజెక్ట్ కార్యకలాపాలకు
సాధారణ షరతును వర్తింపజేసే ప్రశ్నను కూడా ఎటువంటి చర్చ లేదా వివాదానికి అతీతంగా ఉంచాలి. ఈ
కేసులో పర్యావరణ ప్రభావ అధ్యయనాలు కూడా నిర్వహించబడలేదు .MoEF లేదా దాని కింద ఉన్న
ఏదైనా సంస్థ లేదా ఏదైనా ద్వారా B అది నియమించిన ఏజెన్సీలు.. ఆ మూడు అధ్యయనాలు

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

చివరకు నిపుణుల మదింపు కమిటీ ముందు ఉంచబడి, ఈ కోర్టు కూడా దీనిని పరిగణనలోకి

తీసుకుంది, ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకుల ఆదేశానుసారం మరియు దీని ద్వారా చేయబడింది.

తమకు నచ్చిన ఏజెన్సీలు.. పర్యావరణ ప్రభావ అధ్యయనాలను పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ లేదా దాని^C

కింద ఉన్న ఏదైనా సంస్థ లేదా కనీసం దానిచే నియమించబడిన మరియు సిఫారసు చేయబడిన

ఏజెన్సీల ద్వారా చేసినట్లయితే ఈ కోర్టు \$ave మరింత సాకర్యవంతంగా ఉంటుంది.

[పేరాస్ 77 నుండి 79 వరకు] [846-బి-హెచ్; 847-ఎ]

కేస్ లా రిఫరెన్స్:

(1997) 2 scc 267 రిఫర్ చేయబడింది . పరాస్ 1, 6, 18,

25

(2006) 5 scc 28 పరాస్ 16 (1997) 8 scc 191 పరాస్ 18 కు సూచించబడింది

(2004) 12 scc 118 రిఫర్ చేయబడింది Paras 18, 29

. (1985) 3 scc 643 రిఫర్ చేయబడింది Paras 26

సివిల్ ఒరిజినల్ అధికార పరిధి : ఐ.ఎ. నెం.1 2609-2610 ఆఫ్ 2009.

లో

రిట్ పిటిషన్ (సివిల్) నెంబరు, 202 1995.

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం..

లో

LA. నెంబరు 2896, 2900 & 2928 ఆఫ్ 2010.

) ఎస్ సి ఆర్

లో

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద NODA ఆనంద్ 785 ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్
తిరుముల్పాద్ v. యు.ఓ.ఐ.

2009 నాటి ఐ.ఎ. సంఖ్యలు 2609-2610.

రిట్ పిటిషన్ (సి) నెంబరు 202 ఆఫ్ 1995.

రావల్, ఏఎస్ఐ హరీష్ ఎన్ సాల్యే, యూయూ లలిత్, జయంత్ భూషణ్, కేకే వేణుగోపాల్,
రాజు రామచంద్ర, ఎస్సీ మిశ్రా, ఎస్సీ ద్వివేది, ఏఏజీ, సిద్ధార్థ చౌదరి, ఏడిఎన్ రావు, పీకేసీ మనోహర్,
మిహిర్ ఛటర్జీ, హర్ ఛటర్జీ^{సేను} బీరన్, మనీష్ కుమార్ బిష్ణాయ్, గౌతమ్ తాలూడ్కార్, ఆర్కే గుప్తా, రాజీవ్
కుమార్ దూబే, అంకుర్ తల్వార్, కమలేంద్ర మిశ్రా హాజరయ్యారు.

కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో..

అప్లాబ్ ఆలం, జె. ఈ వివాదానికి కేంద్ర బిందువు నోయిడాలో ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేపట్టిన చాలా పెద్ద
ప్రాజెక్టు. యూపీలోని నోయిడాలోని సెక్టార్ 15 ఏకు చెందిన ఇద్దరు దరఖాస్తుదారులు ఈ ప్రాజెక్టుపై
అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. తాము ప్రజా చైతన్యవంతులమని, పర్యావరణ పరిరక్షణకు కట్టుబడి
ఉన్నామని చెప్పుకుంటున్నారు.

ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రాధ్బలంతో చేపట్టిన ఈ ప్రాజెక్టు భారీ అనధికార నిర్మాణం అని వారు పేర్కొన్నారు.
ప్రాజెక్టు కోసం భూమిని క్లియర్ చేయడం కోసం చాలా పెద్ద సంఖ్యలో చెట్లను నరికివేశారని
దరఖాస్తుదారులు పేర్కొన్నారు. ప్రాజెక్టు కోసం నరికివేసిన చెట్లను 1996 డిసెంబర్ 12 న ఈ కోర్టు
1995 నాటి రిట్ పిటిషన్ (సి) నెం.202 లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొనడంతో 'అడవి'గా మారింది.
టి.ఎన్.గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ ఓఆర్ఎస్. , (1997) 2 ఎస్
సిసి 267 మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వం మరియు ఈ కోర్టు యొక్క ముందస్తు అనుమతి లేకుండా
నిజమైన అడవిని నరికివేసిన ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చర్య, అటవీ (సంరక్షణ) చట్టం, 1980 (ఇకపై

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

"ఎఫ్ సి చట్టం" లోని సెక్షన్ 2 (2) ను పూర్తిగా ఉల్లంఘించింది. పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు ఆధారంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు లేకుండా భారీ నిర్మాణాలు చేపట్టారు. దీంతో నిర్మాణాలు పూర్తయ్యాయి.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్సన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.ఓ.ఎల్. అల్-ఎమ్, J.]

799 U 0.1. [అప్టాబ్ అల్-ఎమ్.]]

పర్యావరణ పరిరక్షణ చట్టంలోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించడం, A1986 (ఇకపై "ఈపి చట్టం") మరియు చట్టం కింద జారీ చేయబడిన నోటిఫికేషన్. మరీ ముఖ్యంగా, ఈ ప్రాజెక్టు చాలా హాని కలిగిస్తుంది మరియు ప్రాజెక్ట్ యొక్క ప్రదేశం పక్కనే ఉన్న ఓళ్లు, పక్షుల అభయారణ్యం యొక్క సున్నితమైన మరియు సున్నితమైన పర్యావరణ సమతుల్యతను మరింత నాశనం చేస్తుంది. ఈ విధంగా ప్రాజెక్టు సి.సి.లో ఉంది. mplete B'బఫర్ జోన్'లకు సంబంధించి ఈ కోర్టు ఆదేశాలను బేఖాతరు చేయడం

2. దరఖాస్తుదారులు చేసిన ఆరోపణలన్నింటినీ ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం అంతే బలంగా ఖండిస్తోంది.

అభివృద్ధి చెందడానికి ఒక పార్కును ఏర్పాటు చేస్తున్నామని రాష్ట్రం తెలిపింది.

ఈ ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేకమైన రీతిలో సుందరీకరించండి. స్మారక కట్టడాలు మరియు స్మారక ముక్కలతో కఠినమైన మరియు మృదువైన ల్యాండ్ స్కేపింగ్ యొక్క చక్కటి మిశ్రమంగా ఈ ఉద్యానవనం రూపొందించబడింది. పార్కు నిర్మాణం ఏ చట్టాన్ని, హైకోర్టు ఆదేశాలను ఉల్లంఘించలేదు. ఎఫ్ సి చట్టం లేదా ఇపి చట్టం లేదా దాని కింద చేసిన నోటిఫికేషన్ లోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించలేదు. అంతేకాకుండా పార్కు ఏర్పాటు వల్ల పక్షుల అభయారణ్యానికి ఎలాంటి హాని జరగలేదు. పార్కు నిర్మాణంపై దరఖాస్తుదారుల అభ్యంతరాలు ఊహాజనితమైనవి, ఊహాజనితమైనవి, పరోక్ష ఉద్దేశాలతో కూడినవి.

ప్రాజెక్ట్:

3. ఇరు పక్షాల వాదనలను మరింత వివరంగా పరిశీలించే ముందు ప్రాజెక్టును పరిశీలించి, అంగీకరించిన లేదా కాదనలేని ప్రాథమిక వాస్తవాలను ఒక చోట ఉంచడం ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.

- i. నోయిడాలోని సెక్టార్ 95 లో ఈ ప్రాజెక్టు ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు జరిగిన ప్రదేశంలో గతంలో యమునా తీరంలో మానస సరోవర్, నందన్ కనన్, చిల్డ్రన్ పార్క్, స్మృతి వనం, నవగ్రహ అనే ఐదు పార్కులు ఉండేవని దరఖాస్తుదారులు తెలిపారు. G14 ఏ, 15 ఏ, 16 ఏ, నోయిడా.

2. ప్రాజెక్టు ప్రదేశం, దాని పడమటి వైపున, ఓంట్లా పక్షుల అభయారణ్యానికి చాలా సమీపంలో ఉంది. పక్షుల అభయారణ్యం ఒక పెద్ద జలాశయంగా ఏర్పడింది.

ఎస్.సి.ఆర్..

ఓంట్లా బ్యారేజీ నిర్మాణం ఫలితంగా కరకట్టకు ఆనుకుని ఉన్న భూభాగం. ఇది పాక్షికంగా ఢిల్లీలో, పాక్షికంగా (400 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో) ఉత్తరప్రదేశ్ లోని గౌతమ్ బుద్ధ నగర్ జిల్లాలో ఉంది. అభయారణ్యం యొక్క ప్రాంతం యొక్క పరిపాలనా నియంత్రణ ఉత్తర ప్రదేశ్ నీటిపారుదల శాఖ క్రింద ఉంది మరియు దాని నిర్వహణ ఉత్తర ప్రదేశ్ అటవీ శాఖ వద్ద ఉంది. ఈ అభయారణ్యంలో సుమారు 302 జాతుల పక్షులు ఉన్నాయి. బాంబే నేచురల్ హిస్టరీ సొసైటీ ప్రకారం, ఇక్కడ కనిపించే బర్డ్ సి జాతులలో, 2 తీవ్రంగా అంతరించిపోతున్నాయి, 11 హానికరమైనవి మరియు 7 దాదాపు ప్రమాదంలో ఉన్నాయి. సుమారు 50 జాతులు వలస ప్రకృతిలో ఉంటాయి మరియు ప్రధానంగా శీతాకాలంలో ఇక్కడకు వస్తాయి. వార్షిక జనాభా/సందర్శన ఈ క్రింది విధంగా అంచనా వేయబడింది:

2006- 2007		24166
2007-2008	-	
2008-2009		21272

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.బి.ఎల్. అల్-ఎమ్, J.]

పక్షుల కోసం ఈ స్వర్గాన్ని 1990 మే 8 న ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం సెక్షన్ 18 కింద జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ద్వారా పక్షుల అభయారణ్యం ("ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యం") గా ప్రకటించారు. . వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టం, 1972. ప్రస్తుత వివాదానికి కారణమైన ఈ ప్రాజెక్టు తూర్పు వైపున ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యంకు చాలా సమీపంలో ఉంది. దరఖాస్తుదారులు దీనిని ఎఫ్ ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యం యొక్క ఎడమ అఫ్లక్స్ బండ్ కు ఆనుకొని ఉందని పేర్కొన్నారు, అయితే ఖచ్చితంగా చెప్పాలంటే ఇది అభయారణ్యం వెలుపలి పరిమితికి 3550 మీటర్ల దూరంలో ఉంది. దరఖాస్తుదారుల ప్రకారం, ప్రాజెక్ట్ సైట్ యొక్క సరిహద్దు ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

ఉత్తరం- ఢిల్లీ-యూపీ డీఎస్టీ టోల్ రోడ్డు

దక్షిణం- స్పష్టంగా చెప్పలేదు

తూర్పు- దాద్రి రోడ్

పడమర- ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యం, ఎడమ అఫ్లక్స్ బండ్ III. ఈ ప్రాజెక్టు 33.43

హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో విస్తరించి ఉంది, ఇది 334334.00 చదరపు మీటర్ల భూమికి సమానం.

యు.బి.ఐ. [అప్టాబ్ అల్-ఎ.ఎం.

(A, 801
J.]

చుట్టూ రాతితో నిర్మించిన ప్రహారీ గోడ, 2 మీటర్ల is. The ఎత్తు మరియు 0.3

మీటర్ల మందం.

ఈ ప్రాజెక్టు అంచనా వ్యయం రూ.685 కోట్లు.

iv. ప్రాజెక్టు ఉన్న ప్రదేశంలో ఒక చెట్టు ఉండేది. కవర్, సన్నని నుండి అధిక- మధ్యస్థ సాంద్రత మరియు ప్రాజెక్టు

కోసం భూమిని క్లియర్ చేయడానికి ఆరు వేల నూట ఎనభై ఆరు (6186) చెట్లను నరికివేశారు

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

మరియు నూట డెబైన్ తొమ్మిది (179) చెట్లను నరికివేశారు. "షిప్ అయింది". ఈ చెట్లు 'సుబాబుల్, బాటిల్'కు చెందినవి.

బ్రష్, బాటిల్ పామ్, మోర్పాంఖీ, ఫిక్స్ బెంజమినా, సి కాసియా సియాఫ్లియా, యూకలిప్టస్, ఫిష్టెల్ పామ్, రబ్బర్ మొక్క, సిల్వర్ ఓక్ మొదలైనవి.

5. ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పట్టుబట్టిన ఈ ప్రాజెక్టు 'వినోద ఉద్యానవనం' తప్ప మరేమీ కాదు. D స్తంభాలు, స్మారక మందిరం, జాతీయ స్మారక చిహ్నం, శిల్పాలతో కూడిన స్తంభం, జీవిత పరిమాణ విగ్రహాల కంటే పెద్దది. ఎత్తైన పీఠాలు, ఉపనదులతో కూడిన పెద్ద రాతి పలకలు, పాదచారుల మార్గాలు, సర్వీస్ బ్లాక్, సరిహద్దు గోడ, కఠినమైన భూభాగం, మృదువైన భూభాగం మొదలైనవి. E మొదట్లో ప్రణాళిక ప్రకారం వివిధ ఉపయోగాల కింద ఈ ప్రాంతాన్ని విభజించడం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

1 సరిహద్దు లోపల మొత్తం వైశాల్యం 3,34,334 sq.m.

గోడ

2 కార్యకలాపాల కొరకు మొత్తం బిల్డ్ కవర్ చేయబడ్డ ప్రాంతం

(a) స్మారక భవనం & 3,499.50 చదరపు మీటర్లు. 1.050/0 టాయిలెట్ బ్లాక్ లు

(b) యుటిలిటీలు మరియు సౌకర్యాలు 3,500.00 చదరపు మీటర్లు. 1.05% G

3 ఏరియా ఐజెండర్ హార్డ్ ల్యాండ్ స్కేప్ 1,29,140.80 చదరపు మీటర్లు. 38.62%

(స్లాబ్ ఫారమ్ లు, స్లింట్ తో సహా, శిల్పాలు మరియు చుట్టుపక్కల పేష్ ప్రాంతాలు, మార్గాలు)

ఎస్ సి ఆర్

A 4 సాఫ్ట్ ల్యాండ్ స్కేప్ కింద మొత్తం వైశాల్యం

(a) గడ్డి మరియు మొక్కల పెంపకం కింద ఉన్న 1,57,161.79 చదరపు మీటర్లు.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్సన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.ఓ.ఎల్.

అల్-ఎమ్, J.]

ప్రాంతం

47.01%

(బి) పిఐ కింద ఎఆర్ ఇసి: ఐటిఎస్

6,181 91 చదరపు మీటర్లు. 1 .

85

పేజీ ప్రాంతాలలో నిర్మించబడింది

5 వాహనాల మొత్తం వైశాల్యం 34,850.00 చదరపు మీటర్లు. గడ్డి పేవర్లతో 10.42% కదలిక

(నిర్వహణలు, అగ్ని మార్గం మొదలైనవి) 6. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకారం 2008 జనవరిలో సి

ప్రాజెక్టు పనులు ప్రారంభమయ్యాయి. దరఖాస్తుదారులు ఐవ నెంబరు 1 179 దాఖలు చేశారు. ^t

ఆయన సెంట్రల్ ఎంపవర్డ్ కమిటీ (ఇకపై "సిఇసి")2009 మార్చి 5 న ఈ కోర్టు ఏర్పాటు చేసింది.

వారు 2009 ఏప్రిల్ 22 న ఈ కోర్టుకు 2010 యొక్క ఐవ నంబర్లు 2609-2610 (ప్రస్తుతం

చేతిలో ఉంది) దాఖలు చేశారు. అప్పటికి ప్రాజెక్టు నిర్మాణ పనులు 50 శాతం పూర్తయ్యాయని రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం తెలిపింది. 2009 సెప్టెంబర్ 4 న సీఈసీ నుంచి ఈ కోర్టుకు నివేదిక అందగా, 2009

అక్టోబర్ 9 న ఈ కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా తదుపరి ఉత్తర్వులు జారీ చేసే వరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం

ఎలాంటి చర్యలు చేపట్టరాదని ఆదేశించింది. అప్పటికి ప్రాజెక్టు నిర్మాణ పనులు 70-75 శాతం

పూర్తయ్యాయని ప్రభుత్వం చెబుతోంది.

7. ఈ కేసు విచారణ సందర్భంగా, కోర్టు చేసిన సూచన మేరకు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేఅవుట్ ప్రణాళికను

సవరించింది, సాఫ్ట్ /గ్రీన్ ఏరియాను ప్రాజెక్టు మొత్తం విస్తీర్ణంలో 47% నుండి 65.28%కి పెంచింది.

సవరించిన లేఅవుట్ ప్లాన్ ఇలా ఉంది.

ఎస్.నో. వర్ణన

ఉన్న

సవరించబడింది

(చదరపులో)

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

మీటర్లు + %) మీటర్లు + %)

1. గ్రీన్ ఏరియా 157161.79 218246.51

నోడా ఆనంద్

యు 0.1. [అప్రాబళం,

		(65.28%)	A
2.	హార్డ్ ల్యాండ్ స్కేప్	129140 80	98544.99
		(38.6%)	129.48%
a	వరణం	2700.79	2700.79
		(0.81%)	(0.81 0/0)
b	ప్లాట్ ఫామ్స్, ప్లింత్స్,	126440.00	95844.99
	శిల్పం &	(37.79%)	(29.48%)

చుట్టుపక్కల[మార్పు]

పేప్ ప్రాంతాలు

3. వాహనాల రాకపోకలకు స్థలం 34850.00 c
0.00 (NIL)

4. అలంకరణ కింద ఉన్న ప్రాంతం 0.00 (NIL) 6302.00

నీటి లక్షణం (ఎకో ఫ్రెండ్లీ) (1 .88%)

ఏరియాలో భాగంగా

పరిగణించవచ్చు)

5. పార్కింగ్ కింద ఉన్న ప్రాంతం 0.00 (NIL) 4241 .00

గడ్డి పేవర్లు (ఎకో ఫ్రెండ్లీ) (1 .27%)

ఏరియాలో భాగంగా

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.ఓ.ఎల్. అల్-ఎమ్, J.]

పరిగణించవచ్చు)

6.	ఉపయోగాలు	మరియు	3500.00 (1.05%)	3500.00
	సౌకర్యాలు			
7.	స్మారక భవనం మరియు		3499.50	3499.50
	మరుగుదొడ్లు[మార్పు]			(1.05%)
8.	మొత్తం వైశాల్యం		334334.00 (100%)	334334.00 (100%)

ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో వేప, రావి, పిల్లూన్, మౌల్సరి, ఇమ్లీ, శిషాం, మామిడి, లిచ్చి, బెల్పాత్ర వంటి స్థానిక జాతులకు చెందిన 4 సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువ వయస్సు, 8-12 అడుగుల ఎత్తు ఉన్న సుమారు 7300 చెట్లను నాటనున్నారు.

4. ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో మొక్కలు నాటడానికి ఉద్దేశించిన సవరించిన ప్రణాళిక సరికాదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేఖ H

ఎస్.సి.ఆర్.

ఇంతకు ముందు ఆ స్థలంలో ఉన్న చెట్లను పునరుద్ధరిస్తేనే ఆ ప్రాంతం మరింత మెరుగ్గా, మరింత అందంగా, పర్యావరణ హితంగా మారుతుంది. అయితే దరఖాస్తుదారులకు అవేపీ ఉండవు. ఈ మొత్తం ప్రాజెక్టు అన్ని విధాలా అధ్వానంగా, చట్టవిరుద్ధంగా ఉందని, దాని బి నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించి, చట్టాలను ఉల్లంఘించి శరవేగంగా పూర్తి చేయాలని వారి తరపున వాదించారు. కాబట్టి ప్రాజెక్టు స్థలంలో పూర్తయిన, పాక్షికంగా పూర్తయిన లేదా నిర్మాణంలో ఉన్న అన్ని నిర్మాణాలను కూల్చివేసి ప్రాజెక్టు స్థలాన్ని యథాతథ స్థితికి తీసుకురావాలని దరఖాస్తుదారులు కోరుతున్నారు.

ఎఫ్ సి చట్టంలోని ప్రాజెక్టు మరియు సెక్షన్ 2:

5. పిటిషనర్ల తరపు సీనియర్ న్యాయవాది జయంత్ భూషణ్ వాదనలు వినిపిస్తూ ప్రాజెక్టు డి నిర్మాణం కోసం ఆరు వేలకు పైగా చెట్లను నరికివేశారని, అందువల్ల ఇది ఎఫ్ సి చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (2)ను పూర్తిగా ఉల్లంఘించి అటవీ భూమిని అటవీయేతర అవసరాలకు వినియోగిస్తున్న కేసు అని పేర్కొన్నారు.

ఎఫ్ సి చట్టంలోని సెక్షన్ 2, ప్రస్తుతానికి సంబంధించి, ఈ క్రింది వాటిని అందిస్తుంది:

"2. అడవులను తొలగించడం లేదా అటవీ భూమిని అటవీయేతర అవసరాలకు ఉపయోగించడంపై ఆంక్షలు.- ఒక రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న మరే ఇతర చట్టంలో ఏదీ ఉన్నప్పటికీ, ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా ఇతర అధారిటీ లేదు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క ముందస్తు అనుమతితో తప్ప, ఎఫ్ ఏదైనా ఉత్తర్వును జారీ చేయాలి.-

(ii) ఏదైనా అటవీ భూమి లేదా దానిలోని ఏదైనా భాగాన్ని అటవీయేతర ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించవచ్చు.

(iii) xxxxxxx(iv) xxxxxxx

[అప్రాబళం, .

వివరణ:- ఈ విభాగం ఉద్దేశ్యం కోసం "అటవీయేతరం" A ఉద్దేశ్యం" అంటే ఏదైనా అటవీ భూమిని లేదా దానిలోని కొంత భాగాన్ని విచ్చిన్నం చేయడం లేదా తొలగించడం-

(a) తేయాకు, కాఫీ, సుగంధ ద్రవ్యాలు, రబ్బరు, పామాయిల్, నూనెతో నడిచే మొక్కలు, ఉద్యాన పంటలు లేదా ఔషధ మొక్కల సాగు;

కానీ అడవుల సంరక్షణ, అభివృద్ధి మరియు నిర్వహణకు సంబంధించిన లేదా అనుబంధమైన ఏ పనిని చేర్చలేదు.

మరియు వన్యప్రాణులు, అనగా, చెక్ పోస్టుల స్థాపన, ఐఆర్ఈ లైన్లు, వైర్లెస్ కమ్యూనికేషన్లు^C

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్మ తిరుముల్కాడ్ v. యు.ఓ.ఎల్. అల్-ఎమ్, J.]

మరియు నిర్మాణం ఫెన్సింగ్, వంతెనలు మరియు కల్వర్టులు, ఆనకట్టలు, వాటర్ హోల్స్, ట్రెంచ్ గుర్తులు, సరిహద్దు గుర్తులు, పైపులైన్లు లేదా ఇతర అవసరాలు.

సెక్షన్ 2(2) విధించిన పరిమితి అటవీ భూములకు సంబంధించింది. అందువల్ల ప్రాజెక్టు కోసం స్థలాన్ని క్లియర్ చేయడానికి నరికిన అడవి ఉన్న ప్రాంతాన్ని అటవీ భూమిగా చెప్పవచ్చా అనేది నిర్ధారించాల్సిన అవసరం ఉంది.

. 6. ఉన్న చెట్లు అనే వాదనకు మద్దతుగా

ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి అనుమతి పొందిన అటవీ ప్రాంతం,

E

(b) అడవుల పెంపకం మినహా మరేదైనా ప్రయోజనం,

appl^{నేను} టి.ఎన్.గోదావర్మ విషయంలో 1996 డిసెంబర్ 12 న ఈ కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులపై ఆధారపడింది. తిరుముల్కాడ్ [రిట్ పిటిషన్ (సి) నెం.202 ఆఫ్ 1995), (1997) 2 ఎస్.సి.సి 267], వేగంగా క్షీణిస్తున్న అటవీ విస్తీర్ణాన్ని కాపాడే ప్రయత్నంలో ఈ కోర్టు జారీ చేసిన చారిత్రాత్మక ఉత్తర్వుల పరంపరలో మొదటిది. Fతన సహజ వనరులను అత్యాశతో, ఇష్టారాజ్యంగా

దోచుకోవడానికి వ్యతిరేకంగా దేశం. ఆ క్రమంలో హైకోర్టు పలు ఆదేశాలు జారీ చేసింది. అలాంటి ఒక డైరెక్షన్, సీరియల్ నెం.5 లో ప్రతి ఒక్కరికీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, ఈ క్రింది విధంగా

ఉన్నాయి:

^U ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒకటి లోపు ఏర్పాటు చేయాలి. . నిపుణుల కమిటీ నెల: .

(i) "అడవులు" గా ఉన్న ప్రాంతాలను గుర్తించండి, అవి ఏవైనా నోటిఫై చేయబడ్డాయా, గుర్తించబడ్డాయా లేదా వర్గీకరించబడ్డాయా అనే దానితో సంబంధం లేకుండా

ఎస్.సి.ఆర్..

A చట్టం, మరియు అటువంటి అడవి యొక్క భూమి యొక్క యాజమాన్యంతో సంబంధం లేకుండా;

(2) ఇంతకు ముందు అడవులుగా ఉండి, క్షీణించిన, నిర్వీర్యమైన లేదా క్లియర్ ' చేయబడిన

ప్రాంతాలను గుర్తించండి; మరియు

బి (3) ప్రభుత్వానికి చెందిన మొక్కలు, పైవేటు వ్యక్తులకు చెందిన చెట్లను గుర్తించాలి.

7. కోర్టు ఆదేశాల మేరకు ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అడవులు, అటవీ ప్రాంతాలను గుర్తించేందుకు రాష్ట్రస్థాయి నిపుణుల కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ కమిటీ 2007 డిసెంబర్ 12 నాటి తన నివేదికలో అడవుల వంటి ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి కొన్ని ప్రమాణాలను రూపొందించింది, దీని ప్రకారం, మైదానాలలో, డి హెక్టారుకు కనీసం .50 చెట్ల సాంద్రత ఉన్న 2 హెక్టార్ల కంటే ఎక్కువ భూమిని "అడవి" గా పరిగణిస్తారు. జనవరి 1, 2008 న (ఆ తేదీ ఉత్తరుప్రదేశ్లో గమనించిన విధంగా) అటవీ లాంటి ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి మార్గదర్శకాలు జారీ చేయబడ్డాయని మరియు "అడవిని"

. గుర్తించడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని ఈ కోర్టుకు నివేదించారు..ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల్లో నాలుగు నెలల్లోగా ఇలాంటి ప్రాంతాలు ఏవైనా ఉంటే పైవేటు ప్రాంతాలు మినహా అటవీ శాఖకు అప్పగిస్తారు. జిల్లాల్లో అటవీ వంటి ప్రాంతాలను వెతికి గుర్తించే ప్రక్రియగా.. . ఉత్తర ప్రదేశ్ జిల్లా కలెక్టర్ గౌతమ్ బుద్ధ నగర్ నేతృత్వంలోని జిల్లా స్థాయి కమిటీ 2008 ఫిబ్రవరి 26 న కన్వెన్షన్ ఫార్వెస్ట్ అండ్ రీజినల్ డైరెక్టర్ కు రాసిన లేఖ ద్వారా జిల్లాలో అటవీ లాంటి ప్రాంతం లేదని, ఫలితంగా ప్రాజెక్టు స్థలాన్ని అటవీ లేదా అటవీ తరహా ప్రాంతంగా రాష్ట్ర స్థాయి గుర్తించలేదని తెలియజేసింది.

2006 డిసెంబర్ 12 న సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాలకు అనుగుణంగా నిపుణుల కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్సన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.ఓ.ఎల్. అల్-ఎమ్, J.]

8. ఈ నేపథ్యంలోనే 2008 జనవరిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించింది. ప్రాజెక్టు పనులు బయటి నుంచి గమనించడంతో హెచ్ దరఖాస్తుదారులు మార్చి 5 న సీఈసీకి ఫిర్యాదు చేశారు.

2009. "పెద్ద ఎత్తున" కు సంబంధించి వివాదం చెలరేగడంతో Aరాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా ఓళ్ల పక్షుల అభయారణ్యం సమీపంలో నిర్మించడం" పర్యావరణ మరియు అటవీ మంత్రిత్వ శాఖ (ఇకపై "ఎంఓఎఫ్") లక్నోలోని సెంట్రల్ రిజియన్ చీఫ్ కన్జర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్ (సిసిఎఫ్) ను ప్రాజెక్టును స్థల పరిశీలన చేసి తన నివేదికను ఇవ్వమని కోరింది. జూలై 10, 2009 నాటి నివేదికలో సీసీఎఫ్ B ప్రాజెక్టు స్థలంలో అడవి లేదనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వైఖరిని అంగీకరించలేదు. 6000 చెట్లు ఉన్నాయని ఆయన పేర్కొన్నారు. .32.5 నెక్టర్ల వైశాల్యంలో "త్యాగం" చేయబడింది మరియు ఇది ఈ ప్రాంతం తగినంత దట్టమైన అటవీ ప్రాంతాన్ని కలిగి ఉందని మరియు అర్హత సాధిస్తుందని చూపించింది

ఈ పదం యొక్క నిఘంటువు అర్థం ప్రకారం "అడవి" అని మరియు సుప్రీం కోర్టు ఆదేశించిన^C
విధంగా. అయితే, ఈ విషయంపై తుది నిర్ణయం తీసుకునే ముందు అక్కడ నిర్మాణ పనులు^E
ప్రారంభించడానికి ముందు ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న వృక్షసంపదను ధృవీకరించడానికి ఫారెస్ట్ సర్వే ఆఫ్
ఇండియా (ఇకపై "ఎఫ్ఎస్ఐ") నుండి నివేదిక కోరవచ్చని ఆయన సూచించారు. సీసీఎఫ్ నివేదిక
నేపథ్యంలో ప్రాజెక్టు విస్తీర్ణానికి నిష్పత్తిలో నరికిన చెట్ల సంఖ్య అటవీ ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి రాష్ట్ర
స్థాయి నిపుణుల కమిటీ నిర్దేశించిన ప్రమాణాల కంటే మూడు రెట్లు అధికంగా ఉందని (అంటే
హెక్టారుకు కనీసం 50 చెట్లు) కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ గుర్తించింది. సిసిఎఫ్ సూచించిన
విధంగా, అందువల్ల, MoEF ఒక నివేదికను కోరింది.

ఉపగ్రహ చిత్రాల ఆధారంగా ఎఫ్ఎస్ఐ నుండి మరియు 2001 సంవత్సరం నుండి జిఎస్ఐ అప్లికేషన్ ద్వారా సరిగ్గా విశ్లేషించబడింది (డిప్యూటీ కన్స్టేబుల్ ఆఫ్ ఫార్స్టే (సి) నుండి ఫార్స్టే సర్వే ఆఫ్ ఇండియా డైరెక్టర్లు జూలై 17, 2009 నాటి లేఖ ద్వారా). 2009 ఆగస్టు 7 న ఎఫ్ ఎస్ ఐ తన నివేదికను ఇచ్చింది. సిసిఎఫ్ నివేదిక మరియు ఎఫ్ఎస్ఐ నుండి వచ్చిన నివేదిక నేపథ్యంలో, సిఐసి ముందు దరఖాస్తుదారుల ఫిర్యాదుకు ఎంఓఐఎఫ్ తన మొదటి ప్రతిస్పందనలో (తేదీ వేయని కవర్ లెటర్ కింద, ఆగస్టు 12, 2009 న సిఐసికి అందింది) ప్రాజెక్ట్ సైట్లో "మంచి అడవులు ఉన్నాయి మరియు వాటిని డీమ్డ్ ఫార్వెస్ట్ పరిగణించవచ్చు" అని పేర్కొంది. 2006 వరకు అక్కడ అటవీ ప్రాంతం ఉండేదని, ఆ తర్వాత చెట్ల నరికివేత జరిగి ఉండొచ్చని ఎఫ్ ఎస్ ఐ నివేదికలో వెల్లడైందని పేర్కొంది.

_ 9. దరఖాస్తుదారుల ఫిర్యాదుపై 2009 ఆగస్టు 12 న సీఈసీ ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో చీఫ్ కన్స్టేబుల్ ఆఫ్ ఫార్స్టే ఎస్.సి.ఆర్.

లక్నోలోని ఒక (సిసిఎఫ్) ఎంఓఐఎఫ్ ప్రకారం, ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో చేసిన మొక్కలు సహజసిద్ధమైనవి మరియు ఈ ప్రాంతంలో ఉన్న చెట్ల సంఖ్యను పరిగణనలోకి తీసుకొని, ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని "డీమ్డ్ ఫార్వెస్ట్" గా చూడాలి, అందువల్ల, ఇది ఎఫ్ఐ చట్టం యొక్క నిబంధనలను ఆకర్షించింది మరియు భూమి యొక్క ఏదైనా అటవీయేతర వినియోగానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ముందస్తు బి అనుమతి అవసరం. సీసీఎఫ్ వైఖరిని దృష్టిలో ఉంచుకుని సీఈసీ 2009 ఆగస్టు 13 న రాసిన లేఖ ద్వారా ఈ అంశంపై స్పందించాలని కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖను కోరింది. సీసీఎఫ్, ఎఫ్ఎస్ఐ నివేదికల ఆధారంగా అప్పటి వరకు ఎంఓఐఎఫ్ వైఖరి తాత్కాలికంగా కనిపించినప్పటికీ, ఆ స్థలం కోసం నరికివేసిన చెట్లు అటవీ డీమ్డ్ ఫార్వెస్ట్ అని, ఎఫ్ఐ చట్టంలోని నిబంధనల వల్ల ప్రాజెక్టు స్థలంలో నిర్మాణం దెబ్బతిన్నదని

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్సన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.బి.ఎల్. అల్-ఎమ్, J.]

పేర్కొంది. కానీ ఇప్పుడు తన వైఖరిలో స్పష్టమైన మార్పు వచ్చింది.^h ఆగస్టు 22/24, 2009 నాటి లేఖ ద్వారా MOEF తన అభిప్రాయం ప్రకారం, ప్రాజెక్ట్ సైట్ FC AC యొక్క నిబంధనలను ఆకర్షించలేదని సిఇసికి తెలియజేసింది.^t డిసెంబర్ 12, 1996 నాటి ఈ కోర్టు ఉత్తర్వులను ప్రస్తావిస్తూ..^{సే} కోర్టు ఆదేశాల మేరకు రాష్ట్ర స్థాయి నిపుణుల కమిటీ రూపొందించిన డీవ్డ్ ఫారెస్ట్ భూముల జాబితాలో ఈఎసిటి స్థలం లేదు. ఇలా ముగించింది.

ఈ నేపథ్యంలో చర్చ జరుగుతున్న ప్రాంతాన్ని ఫారెస్ట్ లేదా డీవ్డ్ ఫారెస్ట్ గా నమోదు చేయలేదని, వాస్తవానికి అర్బన్ ట్రీ పార్కుగా నమోదు చేయలేదని తెలిపింది. అందువల్ల, ఈ ప్రాంతంలో నిర్మాణ పనులు ఎఫ్ ఫారెస్ట్ (కన్జర్వేషన్) చట్టం, 1980 యొక్క నిబంధనను ఆకర్షించవు.

10. 2009 ఆగస్టు 22/24 తేదీల్లో కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ రాసిన లేఖ తర్వాత సెప్టెంబర్ 2, 2009 నాటి మరో లేఖ వచ్చింది. మునుపటి లేఖలో ఈ పరిశీలనను ఉంచడానికి ఇది ఉద్దేశించబడింది "... [ఈ ప్రాంతంలో క్లోనింగ్ పనులు అటవీ (సంరక్షణ) చట్టం 1980 యొక్క నిబంధనలను ఆకర్షించవు". ఈ లేఖలో ఎఫ్ఎస్ఐ అందించిన ఉపగ్రహ చిత్రాలు మరియు సిసిఎఫ్ సమర్పించిన నివేదికలను ప్రస్తావించారు, కానీ చివరికి, "ఈ విషయం యొక్క సున్నితత్వం మరియు అధిక స్థాయి ప్రజల దృష్ట్యా.

[అఫ్టాబ్]

ఆసక్తి" నుండి తగిన నిర్ధారణలకు వచ్చే బాధ్యతను సిఇసికి వదిలివేసింది A దానికి సమకూర్చిన మెటీరియల్..

11. తయారు చేసిన అన్ని అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న సీఈసీ.. ఎఫ్ ఎస్ ఐ నివేదికతో సహా (దరఖాస్తుదారులు ఎక్కువగా ఆధారపడతారు) దానితో సహా దానికి అందుబాటులో ఉంది, ప్రాజెక్టును నిలుపుదల చేయడానికి మరియు కనుగొనడానికి వచ్చింది .డిసెంబర్ 12, 1996 నాటి ఈ కోర్టు ఉత్తర్వుల ప్రకారం స్థలం అడవి లేదా డీమ్డ్ ఫారెస్ట్ లేదా అడవి లాంటి ప్రాంతం కాదు. 2009 సెప్టెంబరు 4 న ఈ కోర్టుకు సమర్పించిన నివేదికలో ఈ విధంగా పేర్కొంది.

28. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఫారెస్ట్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా నివేదిక ప్రకారం ఈ ప్రాంతంలో జీవో^C ఉన్నప్పటికీ.. అటవీ/చెట్ల విస్తీర్ణం మరియు ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో 6000 కంటే ఎక్కువ చెట్లు^D ఉన్నాయి, అటవీ (సంరక్షణ) చట్టంలోని సెక్షన్ 2 ఉద్దేశ్యం కోసం ఇది "అడవి" వర్గంలోకి రాదు మరియు అందువల్ల అటవీ కింద ఎటువంటి అనుమతి అవసరం లేదు.

(పరిరక్షణ) చట్టం. ప్రాజెక్టు ప్రాంతం లేదు . సహజంగా పెరిగిన చెట్లు కానీ చెట్లను నాటాయి. ప్రభుత్వ రికార్డుల్లో ఈ ప్రాంతాన్ని "అడవి"గా లేదా "అడవి"గా నమోదు చేయలేదు. చేపట్టిన కసరత్తులో.. వివరణాత్మక మార్గదర్శకాల తరువాత ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం^E డీమ్డ్ ఫారెస్ట్ గుర్తింపు, ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని డీమ్డ్ ఫారెస్ట్ గా గుర్తించలేదు. రీజినల్ చీఫ్ కన్జర్వేటర్ తో సీఈసీ ఏకీభవించడం లేదు.. అడవులు, ఎంఓఈఎఫ్, లక్నో ఈ ప్రాంతంలో చేసిన మొక్కలు సహజ పునరుత్పత్తి కారణంగా సహజీకరించబడ్డాయి మరియు అందువల్ల ఇప్పుడు డీమ్డ్ ఫారెస్ట్ కేటగిరీలోకి వస్తాయి. అధికమైన చెట్లలో సుబాబుల్, బాటిల్ బ్రష్, బాటిల్ పామ్, మోర్పాంఖీ, ఫికస్ బెంజామినా కాసియామియా, యూకలిప్టస్, ఫిష్టెల్ పామ్, రబ్బర్ ఫ్లాంట్, సిల్వర్ ఓకే మొదలైన జాతులు ఉన్నాయి. . ఇవి సహజ పునరుత్పత్తికి సంబంధించినవి కావు. అలా ఏదీ లేదు. సహజ పునరుత్పత్తి చెట్లు ఉంది.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.ఓ.ఎల్. అల్-ఎమ్, J.]

29. 12.12.1996 నాటి తన ఉత్తర్వుల్లో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు పేర్కొన్న "అడవి" నిర్వచనం

ప్రకారం, ఈ ప్రాజెక్టు

810 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.) ఎస్.సి.ఆర్.

A అందువల్ల అటవీ (సంరక్షణ) చట్టం ప్రయోజనం కోసం ప్రాంతాన్ని "అడవి" గా పరిగణించలేము.

(నొక్కి చెప్పబడింది)

12. సీఈసీ వాదన తప్పని జయంత్ భూషణ్ తీవ్రంగా ఖండించారు. ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని అడవిగా వర్ణించలేమని, ఎఫ్ సి చట్టంలోని నిబంధనలను ఆకర్షించలేదని సిఇసి అభిప్రాయపడిందని, ప్రధానంగా నిర్మాణాల కోసం స్థలం కోసం సరికివేసిన ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలోని చెట్లను నాటారని, సహజంగా పెరిగిన సి చెట్లు కాదని న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. అడవులు సహజమైనవి లేదా మానవ నిర్మితమైనవి కావచ్చున్న ఈ కోర్టు తీర్పులకు విరుద్ధంగా సీఈసీ చెప్పిన కారణం ఆమోదయోగ్యం కాదని ఆయన వాదించారు. అడవులుగా అర్హత సాధించాలంటే చెట్లు "సహజంగా పెరగాలి" అనే అభిప్రాయం తీవ్రమైన డి పరిణామాలతో నిండి ఉందని, భారతదేశంలోని అడవులలో చాలా ఎక్కువ భాగం నాటబడిన అడవులు మరియు అసలు, సహజ అడవులు కావని ఆయన పేర్కొన్నారు. అంతేకాకుండా సీఈసీ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని సమర్థిస్తే ఏ అటవీ ప్రాంతమైనా అడవిగా గుర్తింపు పొందకుండా పోతుంది.

13.

14. ప్రాజెక్టు ప్రాంతం అటవీ ప్రాంతం కాదని చెప్పడానికి సీఈసీ చెప్పిన ఇతర కారణాలు కూడా దాన్ని నోటిఫై చేయకపోవడం. "అడవి"గా లేదా ప్రభుత్వ రికార్డులో "అడవి"గా నమోదు చేయబడింది మరియు ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం చేపట్టిన కనరత్తులో కూడా, డీమ్డ్ ఫార్వెస్ట్ ను గుర్తించడానికి వివరణాత్మక మార్గదర్శకాలను రూపొందించిన తరువాత, ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని డీమ్డ్ ఫార్వెస్ట్ గా గుర్తించలేదు. ఈ కారణాలు మునుపటి మాదిరిగా తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నాయని ఎంఐ భూషణ్ వాదించారు. జి నోటిఫై చేయని లేదా అడవిగా నమోదు చేయని అటువంటి ప్రాంతాలను ఎఫ్ఐ చట్టం

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.బి.ఎల్. ఆల్-ఎమ్, J.]

పరిధిలోకి తీసుకురావాలనే లక్ష్యంతో ఈ కోర్టు వరుస ఆదేశాలను జారీ చేసినందున ఈ ప్రాంతాన్ని నోటిఫై చేయలేదు లేదా అడవిగా నమోదు చేయలేదు. అదేవిధంగా ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని అటవీ ప్రాంతంగా గుర్తించడంలో రాష్ట్రస్థాయి నిపుణుల కమిటీ విఫలం కావడం, దాని కోసం కమిటీ నిర్దేశించిన ప్రమాణాలను పూర్తిగా సంతృప్తి పరిచినప్పటికీ అటవీ భూమిగా ఆ ప్రాంతం యొక్క వాస్తవ స్వభావాన్ని, స్వభావాన్ని మార్చదు.

15.

14. కేకే వేణుగోపాల్, హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది Aఎందుకంటే సి.ఇ.సి తీసుకున్న అభిప్రాయాన్ని యు.పి రాష్ట్రం గట్టిగా సమర్థించింది. ప్రాజెక్టు స్థలంలోని చెట్లను ఫారెస్ట్ లేదా డీమ్డ్ ఫారెస్ట్ గా గుర్తించడంలో లోపం లేదని న్యాయవాది వాదించారు.

ఏదైనా పొరపాటు వల్ల లేదా అనుకోకుండా.. అడవులు లేదా అటవీ వంటి ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి రాష్ట్ర స్థాయి నిపుణుల కమిటీ నిర్దేశించిన పారామీటర్లలో 'చెట్లు అంటే సహజంగా పెరిగే బహువార్షిక చెట్లు' అని స్పష్టం చేశారని, "ప్రభుత్వ భూమి లేదా ప్రైవేట్ భూమిలో చేసే మొక్కల పెంపకం" అని స్పష్టం చేశారని ఆయన గుర్తు చేశారు. అడవి లాంటి ప్రాంతంగా గుర్తించబడదు". వేణుగోపాల్ గారు . నిపుణుల కమిటీ చేసిన మార్గదర్శకాలను ఈ కోర్టుకు నివేదించామని, 2007 డిసెంబర్ 12 న ఆమోదించిందని పేర్కొంది. ప్రాజెక్టు స్థలం నిపుణుల కమిటీ నిర్దేశించిన ప్రమాణాల పరిధిలోకి రాలేదని, అటవీ ప్రాంతంగా గుర్తించలేదని స్పష్టం చేశారు. అడవులు లేదా అడవులు వంటి ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి నిపుణుల కమిటీ నిర్దేశించిన ప్రమాణాలను ఎవరూ సవాలు చేయలేదు మరియు ఇప్పుడు ఆ పారామీటర్లను ప్రశ్నించడం చాలా ఆలస్యమైంది, ముఖ్యంగా వాటి తరువాత

⁸¹⁰ సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.) ఎస్.సి.ఆర్.

ఈ కోర్టు ఆమోదించింది. రాష్ట్ర స్థాయి నిపుణుల కమిటీ ప్రాజెక్టు స్థలాన్ని అటవీ లేదా అటవీ తరహా ప్రాంతంగా చేర్చకపోవడానికి ఆ ప్రాంతం అటవీ భూమి కాదని, నిలబడిన చెట్లు అనే వాస్తవాన్ని నిర్ధారించాలని వేణుగోపాల్ వాదించారు. అడవి లేదు..

.15. ఈ కోర్టు ఆదేశాల ప్రకారం దట్టమైన చెట్ల సముదాయాన్ని కలిగి ఉన్న భూమి ఫెడ్రెస్ట్ భూమి మరియు అడవిగా అర్హత పొందుతుందని శ్రీ భూషణ్ వాదించారు. Fఎందుకంటే నిపుణుల కమిటీ అవలంబించిన ప్రమాణాలు లోపభూయిష్టంగా, ఈ కోర్టు ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. ప్రాజెక్టు కోసం సరికిన ఆ ప్రాంతంలో వాస్తవానికి ఒక అడవి ఉందనే వాదనకు మద్దతుగా అతను ఆగస్టు 7,

2009 నాటి ఎఫ్ఎస్ఐ నివేదికపై

2001 నుంచి 2007 వరకు నోడా యొక్క ఆసక్తి ప్రాంతం (AOI)లో ఫారెస్ట్ కవర్ స్థితి హెక్టార్లలో వైశాల్యం.

మూల్యాంకనం	డేటా (sic)	అడవి	దట్టమైన అడవి		మూత		
(స్థితి అడవి రిపోర్ట్)							
(2001)	అక్టోబర్ 2002	0	3.74	10.4	14.1	32.2	46.43
(2003)				2	6	7	
(2005)	నవంబర్ 2004		7.54	14.2	21.7	24.6	46.43
1 శ్రీ (2007)	అక్టోబర్ 2006	0	9.04	12.7	21.7	24.6	46.43
				3	7	6	

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద నోయిడా ఆనంద్ ఆర్య, 807

టి.ఎ. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాడ్ v. యు.బి.ఎల్. ఆల్-ఎమ్, J.]

ఆధారపడ్డాడు. GIRS ID/P6 L188 ఇల్ డేటా ఆధారంగా ప్రాజెక్ట్ సైట్ వద్ద అటవీ కవర్

స్థితి ఈ క్రింది విధంగా చూపించబడింది:

ఎఫ్ఎస్ఐ తాజా అటవీ విస్తీర్ణం అంచనా 2006 శాటిలైట్ డేటా ఆధారంగా ఉందని, తరువాతి కాలానికి సంబంధించిన డేటా లేదని నివేదికలో పేర్కొన్నారు. 2006 అక్టోబర్ తర్వాత చెట్ల నరికివేత జరిగి ఉండొచ్చని పేర్కొంది. శ్రీ భూషణ్ గారు టి.ఎన్.గోదావర్మ కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును మన దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, (2006) 5 SCC 28 (పేరాగ్రాఫ్ లు 16, 18, 33, 37, 38) ఉపగ్రహ చిత్రాల ఆధారంగా FSI నివేదిక యొక్క విశ్వసనీయతను ఈ కోర్టు అంగీకరించిందని చూపించడానికి.

17. లఖ్ నవూలోని సిసిఎఫ్ నివేదికపై కూడా ప్రశాంత్ భూషణ్ ఆధారపడ్డారు. . మీద. అతను MoEF యొక్క మొదటి ప్రతిస్పందనపై కూడా ఆధారపడ్డాడు, అక్కడ ప్రాజెక్ట్ సైట్ వద్ద "మంచి" ఉందని పేర్కొన్నారు . అడవులు మరియు వాటిని డీమ్డ్ ఫారెస్ట్ గా పరిగణించవచ్చు" H మరియు FSI యొక్క నివేదిక అటవీ విస్తీర్ణాన్ని చూపించింది.

లో RE: పార్కు వద్ద నిర్మాణం NODA ఆనంద్ ఆర్య, టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. యు.ఓ.ఐ. [AFTAB] AL-AMI J.]

అక్కడ 2006 వరకు ఉనికిలో ఉంది మరియు చెట్ల నరికివేత జరిగి ఉండవచ్చు. ఆ తర్వాతే జరిగింది.

శ్రీ భూషణ్ చివరగా ఈ క్రింది వాటిపై ఆధారపడారు. . సుమారు 1/3 వ వంతు డార్క్ ప్యాచ్ ఉన్న

గూగుల్ చిత్రం, హీరీ చేత నిర్వచించబడిన ప్రాంతం చెట్ల దట్టమైన కప్పబడి ఉంది.

పూర్తి కథను రివీల్ చేస్తారు. ఒక్క క్షణం కిందకు దిగుదాం. భూమికి ఉపగ్రహం మరియు ఏ చిత్రం నుండి

ఉద్భవిస్తుందో చూడండి Eప్రభుత్వ రికార్డులు, క్షేత్రస్థాయిలో పరిస్థితులు ఎలా కనిపిస్తున్నాయో..

20. రెవెన్యూ రికార్డుల్లో ప్రాజెక్టు పరిధిలోకి వచ్చే ప్లాట్లు ఏవీ అడవిగానో, అడవిగానో చూపించలేదు. స్థిరనివాస సంవత్సరం 1359 ఫాస్టీ (క్రీ.శ. 1952) ప్రకారం అన్ని ఖాస్రాలను వ్యవసాయ భూమిగా, బంజర్ (సాగుకు యోగ్యం కానిది) గా నమోదు చేశారు. లేదా పార్టీ (వ్యవసాయం చేయనిది).

A నోయిడా 1976 లో స్థాపించబడింది మరియు ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలోని భూములు ఎక్కువగా 1980 మరియు 1983 సంవత్సరాల మధ్య భూ సేకరణ చట్టం కింద సేకరించబడ్డాయి (రెండు లేదా మూడు ప్లాట్లు ఉన్నాయి). G1979 లో చట్టంలోని 4/6 సెక్షన్ల కింద, 1991 లో ఒకటి లేదా రెండు ప్లాట్ల కింద నోటిఫై చేశారు. కానీ చాలా మందిని సొంతం చేసుకోవడం.. . . స్వాధీనంలో ఉన్న భూములలో ఎక్కువ భాగం (ఇప్పుడు అవి ఉన్నాయి) ప్రాజెక్ట్ సైట్) 1983 సంవత్సరంలో స్వాధీనం చేయబడింది. ఒక పట్టిక రూపంలో అందించిన కొనుగోలు ప్రాసీడింగ్స్ వివరాల నుండి (ప్రతివాదుల సంఖ్య 2 & 3 తరపున కౌంటర్ ఆఫిడవిట్ కు అనుబంధం 9) చాలా ప్లాట్లలో ఏదో ఒక రకమైన

లో పునర్నిర్మాణం[మార్పు] PARK వద్ద ఆర్య, 819 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

ఆస్తులు ఉన్నప్పటికీ, స్వాధీనంలో ఉన్న ప్లాట్లలో ఒక్క చెట్టు కూడా లేనట్లు కనిపిస్తుంది. తద్వారా భూసేకరణ ప్రక్రియకు సంబంధించిన రికార్డులు రెవెన్యూకు తోడ్పడతాయి.

B

C 1952 నాటి రికార్డులో భూములను అడవి లేదా అడవిగా కాకుండా వ్యవసాయంగా చూపించారు. ఈ రికార్డులు ఎవరి ఊహల్లో కూడా లేని కాలానికి సంబంధించినవి కాబట్టి, దాని ప్రతిపాదకులు ఎక్కడా తెరపైకి రాని కాలానికి సంబంధించినవి కాబట్టి వాటికి తగిన విశ్వసనీయత ఇవ్వకపోవడానికి కారణం లేకపోలేదు. ఆగస్టు 22/24, 2009 నాటి ఎంవోఈఎఫ్ రెండో ప్రతిస్పందనలో 1994-95 నుంచి 2007-08 వరకు సుబాబుల్ విత్తన విత్తనంతో పాటు తోటల పెంపకాన్ని చేపట్టినట్లు ఎన్ వోడీపి డిప్యూటీ హార్టికల్చర్ ఆఫీసర్ ఇచ్చిన సమాచారం గురించి ప్రస్తావించారు. మొత్తం 9,480 మొక్కలు నాటారు (1994-95 కు ముందు నాటిన 314 మొక్కలతో కలిపి). నోయిడా ఈ ప్రాంతాన్ని "అర్బన్ పార్క్"గా పరిగణించింది.

D

22. అందువలన, ఎల్లప్పుడూ వ్యవసాయ స్వభావం కలిగిన పెద్ద భూభాగంలో (33.45 హెక్టార్ల విస్తీర్ణం) ఒక పట్టణ ఉద్యానవనాన్ని సృష్టించే లక్ష్యంతో చెట్లను నాటారు (అడవుల పెంపకానికి ఇ కాదు!). ఈ విధంగా నాటిన చెట్లను 12-14 సంవత్సరాల పాటు నిల్పిని పెరగడానికి అనుమతించారు, ప్రాజెక్టు కోసం వాటిని నరికివేశారు.

23.

24. ఎఫ్ చిత్రాలు తీసిన సమయంలో పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయో ఉపగ్రహ చిత్రాలు మనకు చెబుతాయి. ఉపగ్రహ చిత్రాలు వివిధ జాతుల చెట్లను, వాటి వయస్సును, వాటి తొండాల చుట్టుకొలతను నిర్ధారించగలవో లేదో మనకు తెలియదు. కానీ రికార్డుల్లో ఉన్నవన్నీ మనకు ఆ సమాచారం ఇవ్వవు. ఉపగ్రహ చిత్రాలు మనకు చెప్పేదేమిటంటే, 2006 అక్టోబరులో ప్రాజెక్టు ప్రదేశంలో సగానికి పైగా సన్నని

810 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.) ఎస్.సి.ఆర్.

నుండి మధ్యస్థ దట్టమైన చెట్లు ఉన్నాయి. అయితే ఈ వాస్తవం.. . అంతా ఒప్పుకున్నారు; 2008 లో 6000 చెట్లను నరికివేసినట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. అక్కడ చెట్లు ఎలా, ఎప్పుడు పెరిగాయో రెవెన్యూ, భూసేకరణ ప్రాసీడింగ్స్ రికార్డులకు సంబంధించి ఇప్పుడే చూశాం. ఇప్పుడు అర్బన్ పార్కు ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశంతో నాటిన మొక్కలు నాటడం అసాధ్యం.

10 నుండి 12 సంవత్సరాల వ్యవధిలో అడవులుగా మారుతుంది మరియు భూమి Aఎప్పటికీ వ్యవసాయం చేసేది, అటవీ భూమిగా మార్చబడుతుంది. ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో చెట్లను నరికివేయడం, చెట్ల స్థానంలో పెద్ద పెద్ద రాతి స్తంభాలు, విగ్రహాలు పెట్టడం వెనుక ఉన్న వివేకాన్ని ప్రశ్నించవచ్చు కానీ అది చెట్లను అడవిగా లేదా ఆ చెట్లు ఉన్న భూమిగా మార్చదు.

• 24. ప్రశాంత్ భూషణ్ తీసుకున్న నిర్ణయాలు కూడా ఈ విషయంలో ఏ మాత్రం ఉపయోగపడవని, ఆ నిర్ణయాల ఆధారంగా ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో నాటిన చెట్లను అడవిగా ముద్ర వేయలేమన్నారు.

25. 1996 డిసెంబర్ 12 న గోదావరి తిరుముల్కాపడ్డో ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల్లో ఈ కింది విధంగా పేర్కొంది.

"3. విచారణలో ఒక విషయం బయటపడింది.

అటవీ సంరక్షణ చట్టం, 1980 యొక్క నిజమైన పరిధి గురించి మరియు దానిలో ఉపయోగించిన "అడవి" అనే పదం యొక్క అర్థం గురించి కొన్ని వర్గాలలో అపోహలు ఉన్నాయి.

ముందస్తు అనుమతి అవసరం అనే అపోహ కూడా ఉంది. . ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 2 ప్రకారం

కేంద్ర ప్రభుత్వం అటవీప్రాంతంలో కొన్ని కార్యకలాపాలకు సంబంధించి, తరచుగా వాణిజ్య స్వభావం

లో పునర్నిర్మాణం[మార్పు] PARK వద్ద ఆర్య, 819 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

కలిగి ఉంటుంది. ఆ వైఖరిని స్పష్టం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

4. పర్యావరణ అసమతుల్యతకు దారితీసే అటవీ నిర్మూలనను నిరోధించడానికి 1980 అటవీ సంరక్షణ చట్టం రూపొందించబడింది. అందువలన, . అడవుల పరిరక్షణకు, వాటికి సంబంధించిన అంశాలకు సంబంధించి అందులో చేసిన నిబంధనలు యాజమాన్యం లేదా వర్గీకరణతో సంబంధం లేకుండా అన్ని అడవులకు వర్తించాలి. "అడవి" అనే పదాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి.

దాని నిఘంటువు అర్థం ప్రకారం.. ఈ వివరణ అటవీ సంరక్షణ చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (బి) ఉద్దేశ్యం కోసం రిజర్వ్ చేయబడిన, సంరక్షించబడిన లేదా ఇతరత్రా చట్టబద్ధంగా గుర్తించబడిన అన్ని అడవులను కవర్ చేస్తుంది. ఈ పదం[మార్పు] . సెక్షన్ 2 లో కనిపించే "అటవీ భూమి"లో ఇవి మాత్రమే చేర్చబడవు.

"అడవి" అనేది నిఘంటువు అర్థంలో అర్థం చేసుకున్నట్లుగా, కానీ ఏదైనా H

A యాజమాన్యంతో సంబంధం లేకుండా ప్రభుత్వ రికార్డులో అడవిగా నమోదు చేయబడిన ప్రాంతం. చట్టంలోని సెక్షన్ 2 ఉద్దేశం కోసం దీన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. అడవుల పరిరక్షణ కోసం 1980 అటవీ సంరక్షణ చట్టంలో పొందుపరిచిన నిబంధనలు, వాటికి సంబంధించిన అంశాలు యాజమాన్యం లేదా వర్గీకరణతో సంబంధం లేకుండా అన్ని అడవులకు స్పష్టంగా వర్తించాలి. ఈ విషయాన్ని నిర్ణయాల్లో స్పష్టంగా స్పష్టం చేశారు. . అంబికా క్వారీ వర్క్స్ లోని ఈ కోర్టు V. స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్, రూరల్ లిటిగేషన్ అండ్ ఎంటైల్ మెంట్ సెంటర్ v. 29.11.1996 నాటి ఉత్తర్వులో (సుప్రీంకోర్టు మానిటరింగ్ కమిటీ వర్సెస్ ముస్సోరీ డెవలప్మెంట్ డెవలప్మెంట్ అథారిటీ). కాబట్టి గతంలో బీహార్ రాష్ట్ర కోర్టు వర్సెస్ బస్సీరామ్ మోదీ ఇచ్చిన తీర్పును బట్టి అర్థం చేసుకోవాలి. ఏదైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా అథారిటీ అభిప్రాయంలో ఏదైనా సందేహాలు ఉంటే వాటిని తొలగించడానికి ఈ కోర్టు నిర్ణయాల నుండి

810 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.) ఎస్.సి.ఆర్.

ఉద్భవించిన ఈ స్థిరమైన వైఖరిని పునరుద్ధరించడం అవసరమని మేము భావిస్తున్నాము. ఈ చివరి దశలో కూడా రాజస్థాన్ ప్రభుత్వం తరపున ఆ ప్రాంతంలో మైనింగ్ కు ఇచ్చిన అనుమతుల విషయంలో తీసుకున్న వైఖరి ఈ కోర్టు తీర్పులకు విరుద్ధంగా ఉండటం కూడా దీనికి అవసరంగా మారింది. ఇప్పటి వరకు చట్టంలో సరైన వైఖరిని అర్థం చేసుకోవడంలో విఫలమైన ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అయినా వెంటనే తన వైఖరిని సరిదిద్దుకుని, ఎఫ్ ఆలస్యం చేయకుండా అవసరమైన నివారణ చర్యలు తీసుకుంటుందని భావించడం సహేతుకమే.

26. పై ఉత్తర్వుల్లో కోర్టు ప్రధానంగా మూడు విషయాలు చెప్పింది: ఒకటి, జి ఫార్మేస్ యొక్క

యాజమాన్యం లేదా వర్గీకరణతో సంబంధం లేకుండా ఎఫ్ఐ చట్టంలోని నిబంధనలు అన్ని అడవులకు వర్తించాలి; రెండు, "అడవి" అనే పదాన్ని దాని నిఘంటువు అర్థం ప్రకారం అర్థం చేసుకోవాలి మరియు మూడవది, సెక్షన్ 2 లో కనిపించే "అటవీ భూమి" అనే పదం నిఘంటువు అర్థంలో అర్థం చేసుకున్నట్లుగా "అడవి" ను మాత్రమే కాకుండా, ప్రభుత్వ రికార్డులో . అడవిగా నమోదు చేయబడిన ఏదైనా ప్రాంతాన్ని కూడా కలిగి ఉంటుంది. . స్వామ్యం. డిసెంబర్ 12, 1996 నాటి ఉత్తర్వుల్లో ఈ విధంగా ఉంది.

817

"అడవి"కి చాలా విస్తృతమైన నిర్వచనం. కానీ ఏ నిర్వచనం ఎంత విస్తృతంగా ఉన్నా సందర్భానికి సంబంధించింది. సంపూర్ణంగా, సందర్భానికి పూర్తిగా స్వతంత్రమైన చట్టపరమైన నిర్వచనం ఉండదు. సందర్భం తీర్పులో లేదా ఉత్తర్వుల్లో ఎటువంటి వ్యక్తీకరణను కనుగొనవచ్చు లేదా కనుగొనకపోవచ్చు, కానీ అది ఎల్లప్పుడూ ఉంటుంది మరియు నిర్వచనం యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను జాగ్రత్తగా విశ్లేషించడం ద్వారా ఇది గుర్తించబడుతుంది. Bఅందించారు. సెక్షన్ 2 లో ఉన్న 'అటవీ భూమి'

లో పునర్నిర్మాణం[మార్పు] PARK వద్ద ఆర్య, 819 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

అనే పదం కేవలం 'అడవి' అనే పదాన్ని మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకుంటుందని, కానీ నమోదు చేసిన ప్రాంతాన్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని కోర్టు తన ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొంది. వాటితో సంబంధం లేకుండా ప్రభుత్వ రికార్డుల్లో అడవిగా ముందస్తు అనుమతి లేకుండా ప్రభుత్వం లేదా ఏదైనా అథారిటీ కేంద్ర ప్రభుత్వం.. అయితే ఈ చట్టం అమల్లోకి రాకముందే అలాంటి అనుమతి ఇచ్చి, అటవీ భూమిని విచ్చిన్నం చేసినా, క్లియర్ చేసినా ఆ సెక్షన్ వర్తించదు..."

27. బస్సీరామ్ మోడీలోని పరిశీలన (ఆ కేసు యొక్క విచిత్రమైన సందర్భంలో ఇది మళ్ళీ చేయబడింది!) ఒకసారి భూమి విచ్చిన్నమైందని కొందరు అర్థం చేసుకుంటారు. మైనింగ్ కార్యకలాపాల సమయంలో ఇది అటవీ భూమిగా మిగిలిపోయింది. ఇది

ఆ దుశ్చర్యను, సెక్షన్ ను అణచివేసేందుకు ఎఫ్ సి చట్టంలోని 2 1996 డిసెంబర్ 12 నాటి ఉత్తర్వుల్లో కోర్టు పైన ఉదహరించిన వ్యాఖ్యను చేసింది.

28. ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూల్డ్ ఏరియాస్ ల్యాండ్ ట్రాన్స్ఫర్ రెగ్యులేషన్, 1959 కింద షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలుగా నోటిఫై చేసిన రిజర్వ్ ఫారెస్టు, అడవుల్లో గిరిజనేతరులకు మైనింగ్ లీజులు మంజూరు చేసిన కేసులను సమతలో ఈ కోర్టు విచారించింది. షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలోని ప్రభుత్వ భూముల మైనింగ్ లీజులను గిరిజనేతరులకు ఇవ్వడాన్ని రెగ్యులేషన్, మైనింగ్ చట్టం నిషేధించలేదని లీజుదారుల తరపున ఏ వాదించారు. లీజుల పునరుద్ధరణకు అటవీ (పరిరక్షణ) చట్టం లేదా ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టం, 1967 వర్తించదు. శ్రీ భూషణ్ నమ్మిన 119, 120, 121, 123 పేరాలలో చేసిన అడవి అంటే ఏమిటి అనే దానికి సంబంధించి బి చేసిన పరిశీలనలు, ఈ దారులను రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ లుగా లేదా ఫారెస్ట్ లుగా డీసీఎల్ వేజ్ చేయకపోతే ఆంధ్రా ఎఫ్ (ఆదేశ్ ఫారెస్ట్ యాక్ట్) అని కౌలుదారులు వాదించారు. 1967 ఎఫ్ సి చట్టానికి సి అప్లికేషన్ లేదు. అందువల్ల మైనింగ్ లీజు ఇవ్వడానికి గానీ, పునరుద్ధరించడానికి గానీ రాష్ట్ర

810 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.) ఎస్.సి.ఆర్.

ప్రభుత్వం ఎలాంటి ఆంక్షలు విధించలేదు. ఈ విధంగా కోర్టు అడవి నిర్వచనాన్ని విస్తరించిన సందర్భం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.

29. ఎం.సి.మెహతా వర్సెస్. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ ఓఆర్ఎస్, (2004) 12 ఎస్.సి.సి 118, శ్రీ ప్రశాంత్ భూషణ్ నమ్మిన పేరాగ్రాఫ్ లలో, ఈ కోర్టు మైనింగ్ ను అనుమతించే అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంది. . పెద్ద ఎత్తున అడవుల పెంపకం జరిగిన . ఆరావల్లీ కొండలు అక్రమ మైనింగ్ ద్వారా ఆరావళి హిల్స్ శ్రేణికి గత కొన్నేళ్లుగా జరిగిన లోతైన విధ్వంసాలను చక్కదిద్దే ప్రయత్నంలో కోట్లాది రూపాయల విదేశీ నిధులను వెచ్చించారు. సందర్భం మరోసారి స్పష్టమైంది.

30. ఎఫ్ సి యాక్ట్ ఎఫ్ ఉద్దేశ్యం కోసం "అటవీ" మరియు "అటవీ భూమి" లను నిర్వచించే ఈ కోర్టు యొక్క దాదాపు అన్ని ఉత్తర్వులు మరియు తీర్పులు కలప కోసం మైనింగ్ లేదా చట్టవిరుద్ధంగా చెట్లను నరికివేయడం లేదా ఇతర అటవీ ఉత్పత్తులను చట్టవిరుద్ధంగా తొలగించడం లేదా జాతీయ ఉద్యానవనాలు మరియు వన్యప్రాణుల అభయారణ్యాల పరిరక్షణ నేపథ్యంలో ఇవ్వబడ్డాయి. చేతిలో ఉన్న విషయంలో సందర్భం పూర్తిగా భిన్నంగా ఉంటుంది. అందువల్ల ప్రశాంత్ భూషణ్ తీసుకున్న నిర్ణయాలను వీటికి మాత్రమే వర్తింపజేయవచ్చు. . ఒక పరిధి మరియు సంపూర్ణంగా కాదు. మానవ నిర్మితమైన అడవి సహజసిద్ధంగా పెరిగిన అడవిగా కూడా ఉంటుందని భూషణ్ వాదించడం కొంతవరకు సరైనదే. కాలక్రమేణా అటవీయేతర భూమి కూడా తన స్వభావాన్ని మార్చుకుని అటవీ భూమిగా మారుతుందని ఆయన వాదించడం కూడా సరైనదే. కానీ ఇది కూడా సార్వత్రిక అనువర్తన నియమం కాదు మరియు దీనిని నోయిడానాండ్ లో పరిశీలించాలి.

యు.ఓ.ఐ. [అప్రైబలం,

లో పునర్నిర్మాణం[మార్పు] PARK వద్ద ఆర్య, 819 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

కేసు యొక్క మొత్తం వాస్తవాలు లేకపోతే అది చాలా ఎక్కువకు దారితీస్తుంది A అసాధారణ నిర్ధారణలు..

ఈ కేసులో మాదిరిగానే, రాష్ట్ర స్థాయి నిపుణుల కమిటీ ఆమోదించిన మార్గదర్శకాల్లోని రెండు షరతులు,

అంటే ,(1) "చెట్లు అంటే సహజంగా పెరిగే బహువార్షిక చెట్లు" మరియు (2) "ప్రభుత్వ భూమి లేదా

ప్రైవేట్ భూమిలో చేసిన మొక్కల పెంపకాన్ని అడవి వంటి ప్రాంతంగా గుర్తించలేము" అని ప్రశాంత్ భూషణ్

వాదించారు. B1996 డిసెంబరు 12 న కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులలో ఇచ్చిన విస్తృత నిర్వచనానికి

అనుగుణంగా, కమిటీ నిర్ణయించిన ప్రధాన పారామీటర్ ఆధారంగా ప్రాజెక్టు ప్రాంతం అడవిగా అర్హత

సాధించాలి. భూషణ్ వాదనను అంగీకరించి, మైదాన ప్రాంతాల్లో 2 హెక్టార్లు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ

విస్తీర్ణం, హెక్టారుకు కనీసం 50 చెట్ల సాంద్రత కలిగిన భూమి డీమ్డ్ ఫారెస్ట్ అవుతుందన్న రాష్ట్ర స్థాయి

నిపుణుల కమిటీ నిర్దేశించిన ప్రమాణాన్ని యాంత్రికంగా వర్తింపజేస్తే, ఇతర అంశాలను పరిగణనలోకి

తీసుకోకుండా ల్యూటియన్స్ ఢిల్లీలో ఎక్కువ భాగం అడవిగా అర్హత పొందుతుంది. ఇది 1996

డిసెంబర్ 12 నాటి ఉత్తర్వు ఉద్దేశం కాదు.

. 31 . పైన జరిగిన చర్చ దృష్ట్యా ప్రాజెక్టు స్థలం అటవీ భూమి కాదని, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ముందస్తు

అనుమతి లేకుండా ప్రాజెక్టును నిర్మించడం ఎఫ్ సి చట్టంలోని సెక్షన్ 2 ను ఏ విధంగానూ ఉల్లంఘించదని

భావించాలి.

ప్రాజెక్ట్ మరియు EIA నోటిఫికేషన్ 2006:

32. జయంత్ భూషణ్ తరువాత వాదించారు

- ఈపీ చట్టంలోని సెక్షన్ 3 (3) కింద 2006 సెప్టెంబర్ 14 న కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ను

పూర్తిగా ఉల్లంఘించి కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర స్థాయి పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు అథారిటీ నుంచి

810 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.) ఎస్.సి.ఆర్.

ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు పొందకుండానే ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది (చాలా హడావుడిగా పూర్తి చేయాలని కోరారు!).

33. సమస్యను వివరంగా పరిశీలించే ముందు వివిధ అధికారులు, ఏజెన్సీలు, ఎంవోఈఎఫ్

తీసుకున్న అభిప్రాయాలను తెలుసుకోవడం ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. H

ఈ ప్రాజెక్టుకు ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరమని చట్టంలో పేర్కొన్నారు. ఈ వివాదాన్ని లేవనెత్తిన తరువాత, ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకులు, ఏప్రిల్ 24, 2009 నాటి లేఖ ద్వారా ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని స్టేట్ లెవల్ ఎన్విరాన్ మెంట్ ఇంపాక్ట్ అసెస్ మెంట్ అధారిటీని . సంప్రదించినట్లు తెలుస్తోంది.

ఇ కింద ఏర్పడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ^{నేసు} ఈ ప్రాజెక్టుకు బి పర్యావరణ ' అనుమతి కోరుతూ 2006 లో నోటిఫికేషన్ వెలువడింది. దీనికి సమాధానంగా ఎస్ ఈఐఏ 2009 మే 7 న రాసిన లేఖలో ప్రాజెక్టు స్వభావం, విస్తీర్ణానికి సంబంధించి భారత ప్రభుత్వం 2006 సెప్టెంబర్ 14 న జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ నెంబరు ఎస్సీ1533 (ఈ) షెడ్యూలు పరిధిలోకి రాలేదని పేర్కొంది.

C

34. సిఇసికి ముందు, ఆగస్టు 22/24, 2009 నాటి తన మొదటి ప్రతిస్పందనలో, EIA నోటిఫికేషన్ 2006 ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టుకు ఎటువంటి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం లేదని పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ వైఖరి తీసుకుంది. ఈఐఏ నోటిఫికేషన్ 2.006 లో అన్ని బిల్డింగ్/ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టులు/ ఏరియా డెవలప్మెంట్ డి ప్రాజెక్టులు, టొన్లిప్లను కేటగిరీ 'బి' ప్రాజెక్టులుగా వర్గీకరించామని, నాట్లో సూచించిన 'సాధారణ పరిస్థితి'గా వర్గీకరించామని పేర్కొంది. ' నిర్మాణ ప్రాజెక్టులకు ఐసిపి ఆన్ వర్తించదు. వన్యప్రాణి అభయారణ్యం/ జాతీయ ఉద్యానవనం లేదా అంతర్జాతీయ సరిహద్దు నుంచి నిర్దేశిత దూరంలో ఉన్నప్పటికీ ఈఐఏ నోటిఫికేషన్ 2006 ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టుకు ఎలాంటి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం లేదని పేర్కొంది. సిఇసికి ముందు ఎంఓఇఎఫ్

లో పునర్నిర్మాణం[మార్పు] PARK వద్ద ఆర్య, 819 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

యొక్క మొదటి ప్రతిస్పందన స్పష్టంగా యుపి ప్రభుత్వం నుండి అందిన సమాచారంపై ఆధారపడి ఉందని చెప్పక తప్పదు. ".ప్రాజెక్ట్ మరియు ఇమిడి ఉన్న నిర్మాణాల పరిధి గురించి ఎటువంటి అవగాహన లేదు

35. సెప్టెంబర్ 2, 2009 నాటి సిఇసి ముందు రెండవ ప్రతిస్పందనలో ఎంఓఇఎఫ్ తన మునుపటి వైఖరి గురించి అంత ఖచ్చితంగా కనిపించలేదు. ఆగస్టు 22, 24, 2009 నాటి లేఖ తర్వాత, వివిధ వనరుల నుండి ఈ ప్రాజెక్టు గురించి మరింత సమాచారం అందిందని, తాజా పరిశోధనలు 2006 ఇఐఎ నోటిఫికేషన్ నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు మించి విస్తరించిన ప్రజా ఆందోళన యొక్క దీర్ఘకాలిక సమస్యలను లేవనెత్తాయని పేర్కొంది. యూపీకి చెందిన ఎస్ఈఐఎవ్ జారీ చేసిన సర్టిఫికేట్లో మొత్తం బిల్ట్ కవర్ ఏరియా 9,542 చదరపు మీటర్లు మాత్రమే అని పేర్కొంది.

NODA

యు 0.1. [అఫ్టాబ్]

కాంక్రీట్ ల్యాండ్ స్కేపింగ్, పిల్లర్(లు), ప్లాట్ ఫారం(లు), లాన్(లు), చెట్లు నాటడం మొదలైనవాటికి సంబంధించి కవర్ చేయబడ్డ వైశాల్యం గురించి సిసిఎఫ్ యొక్క నివేదిక స్పష్టంగా లేదు. సరళంగా చెప్పాలంటే, ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన ప్రాథమిక వాస్తవాలు మరియు పర్యావరణంపై దాని ప్రభావం గురించి ఎంఓఐఎఫ్ పూర్తిగా కలిగి లేదు. అది విడిచిపెట్టింది నిర్ణయం సీఈసీ చేతుల్లోనే..

36. 2009 సెప్టెంబర్ 4 న సీఈసీ ఈ కోర్టుకు సమర్పించిన నివేదికలో ఈ ప్రాజెక్టు ఈఐఎన్ నోటిఫికేషన్ 2006 పరిధిలోకి వస్తుందని, నోటిఫికేషన్ పరంగా దీనికి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరమని పేర్కొంది. సీఈసీ తన నివేదికలో ఈ విధంగా పేర్కొంది.

ఈ క్రిందివి:

30. సీఈసీ వైఖరితో ఏకీభవించడం లేదు . 14.9.2006 నాటి ఎంఓఐఎఫ్ నోటిఫికేషన్ ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టుకు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం లేదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ తెలిపింది. MoEF, అలాగే Dఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణ విస్తీర్ణం 20,000 చదరపు మీటర్ల కంటే తక్కువగా ఉందని, అందువల్ల ఈ ప్రాజెక్టుకు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం లేదని ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రాథమికంగా ఈ అభిప్రాయాన్ని తీసుకుంది. దీని ఆధారంగా ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం నిర్మించిన విస్తీర్ణాన్ని లెక్కించింది. Eదాని బిల్డింగ్ బైలాస్.. పర్యావరణ అనుమతుల కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన భవన నిర్మాణ బైలాలకు ఏమాత్రం సంబంధం లేదని సీఈసీ అభిప్రాయపడింది. లాంటి . రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే అందించిన వివరాల ప్రకారం ప్రాజెక్టు విస్తీర్ణంలో 33.43 హెక్టార్లలో 3499.50 చదరపు మీటర్లను స్మారక భవనం, మరుగుదొడ్ల బ్లాకులకు, 3500 చదరపు మీటర్లను సౌకర్యాలు, సౌకర్యాల కోసం,

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య, 821 టి.ఎన్. గోదావర్సన్ తిరుముల్పాద్ v. అల్-ఎమ్, J.]

129140.80 చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణాన్ని హార్డ్ ల్యాండ్ స్కేప్ కోసం వినియోగిస్తున్నారు. . ఫ్లాట్ ఫారమ్

లు, స్తంభాలు, శిల్పాలు మరియు చుట్టుపక్కల పేష్ ప్రాంతం, మార్గం మొదలైనవి. మరో 34850

చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణాన్ని వాహనాల రాకపోకలకు వినియోగించాల్సి ఉంది. సీఈసీ దృష్టిలో 50% కంటే

ఎక్కువ ప్రాజెక్టు ప్రాంతం యాక్టివిటీ ఏరియాలో చేర్చడానికి అర్హత కలిగి ఉంది. ప్రాజెక్టు వ్యయం

సుమారు రూ. 685 కోట్లు. 14.9.2006 నాటి MoEF నోటిఫికేషన్ ప్రకారం, బిల్డింగ్/కన్ స్ట్రక్షన్

ప్రాజెక్ట్ కొరకు, సాకర్యాల విషయంలో

ఆకాశానికి తెరిచి, యాక్టివిటీ ప్రాంతాన్ని బిల్డ్ అప్ ఏరియాలో చేర్చాలి. ప్రస్తుత సందర్భంలో, కార్యాచరణ ప్రాంతాన్ని చేర్చిన తరువాత, పర్యావరణ అనుమతుల కోసం మొత్తం నిర్మించిన ప్రాంతం 20,000 చదరపు అడుగుల పరిమితిని మించిపోయింది.

నోటిఫికేషన్ లో ఇవ్వబడ్డ బిల్డ్ అప్ ఏరియా యొక్క మీటర్. స్వతంత్రంగా ధృవీకరించకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందించిన బిల్డ్ అప్ ఏరియా వివరాలపై మాత్రమే ఆధారపడిందని, యాక్టివిటీ ఏరియా కేటగిరీలోకి వచ్చే ప్రాంతాన్ని చేర్చలేదని బీఎంఓఈఎఫ్ స్వయంగా అంగీకరించింది. ఏదేమైనా ప్రస్తుత కేసులో పర్యావరణ అనుమతుల వర్తింపుపై కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖలో ఏవైనా సందేహాలున్నా ముందుజాగ్రత్త సూత్రం దృష్ట్యా పర్యావరణ అనుమతుల కోసం పట్టుబట్టి ఉండాలి.

37. చివరకు ఈ అంశం కోర్టు ముందుకు వచ్చినప్పుడు ఈ ప్రాజెక్టు 2006 ఈఐఏ నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి వస్తుందా లేదా అనే అంశంపై స్పష్టమైన వైఖరి తీసుకోవాలని కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖను మరోసారి కోరింది. అక్టోబర్ 21, 2009 న ఒక సంక్షిప్త అఫిడవిట్ దాఖలు చేసింది, దీనిలో సిఇసి సెప్టెంబర్ 4, 2006 నాటి తన నివేదికలో యుపి రాష్ట్రాన్ని ఈ కోరమని ఆదేశించాలని పేర్కొన్నట్లు అంగీకరించింది. ^{నేను} నోటిఫికేషన్ పరంగా ఎంఓఈఎఫ్ నుంచి ప్రాజెక్టుకు అనుమతులు.

810 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.) ఎస్.సి.ఆర్.

అయితే ఈ ప్రాజెక్టు 2006 ఈఐఏ నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి రాదని, ఇలాంటి ఎఫ్ ప్రాజెక్టులకు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం లేదని ఎంఓఈఎఫ్ తన వైఖరిని చాలా ఖచ్చితమైన, నిర్ద్వంద్వంగా పునరుద్ఘాటించింది. ప్రాజెక్టు విస్తీర్ణం (33.43 హెక్టార్లు) 50 హెక్టార్ల కంటే తక్కువ, దాని నిర్మాణ విస్తీర్ణం (9,542 చదరపు మీటర్లు) 20,000 చదరపు మీటర్ల కంటే తక్కువ అనే ప్రాతిపదికపై ఎంవోఈఎఫ్ స్టాండ్ ఆధారపడింది. ఈ విధంగా తన వైఖరిని స్పష్టం చేసిన ఎంఓఈఎఫ్, జి ప్రాజెక్టును పర్యావరణ కోణంలో అంచనా వేయాలని కోర్టు కోరితే, అది జరుగుతుందని పేర్కొంది. . అలా చేయండి మరియు దాని సిఫార్సులను సమర్పించండి. అయితే, ఇది ఒక స్థానంలో ఉంచబడింది. . సైట్ వద్ద మరియు సైట్ వద్ద నిర్మాణ కార్యకలాపాలు ప్రారంభించడానికి ముందు ఇటువంటి మదింపులు చేయబడ్డాయి. . ప్రస్తుత సందర్భంలో ఈ ప్రాజెక్టు అప్పటికే నిర్మాణ చివరి దశలో ఉంది.

నోడా ఆనంద్ యు 0.1. [అప్లాబ్]

38. 2010 ఏప్రిల్ 22 న ఈ మేరకు హైకోర్టు ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. A అఫిడవిట్ నుంచి సంబంధిత భాగాన్ని వెలికితీసిన తరువాత, ప్రాజెక్టు యొక్క పర్యావరణ ప్రభావాన్ని అధ్యయనం చేయాలని ఎంఓఇఎఫ్ ను ఆదేశించింది. ప్రాజెక్టు వల్ల కలిగే పర్యావరణ క్షీణతను సరిదిద్దే చర్యలు, వాటి మెరుగుదల చర్యలను సూచించాలని కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖను ఆదేశించారు. B పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించడం, ముఖ్యంగా ఎడ్డాసెంట్ పక్షుల అభయారణ్యం గురించి ప్రస్తావించడం.

39. కోర్టు ఆదేశాల మేరకు ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన వివరాలను సమర్పించాలని ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకులను కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ కోరింది.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య, 821 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. అల్-ఎమ్, J.]
ఈఐఏ నోటిఫికేషన్ కింద సూచించిన ఫార్మాట్. ప్రాజెక్టు పర్యావరణ ప్రభావ మదింపును కొన్ని నిపుణుల
ఏజెన్సీలు చేయాలని ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకులను కోరింది. MoEF ద్వారా అవసరమైన విధంగా, నోయిడా
అవసరమైన వివరాలను సమర్పించింది ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మరియు పర్యావరణంపై నివేదికల
గురించి .

D ద్వారా చేయబడ్డ అధ్యయనాల ఆధారంగా ప్రాజెక్ట్ యొక్క ప్రభావ మదింపు మూడు వేర్వేరు ఏజెన్సీలు (తీర్పు యొక్క చివరి భాగంలో ఆ నివేదికలను పరిగణనలోకి తీసుకునే అవకాశం మనకు ఉంటుంది). ఆ తర్వాత ఈఐఎ నోటిఫికేషన్ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఎక్స్ పర్ట్ ఆఫ్ సైజల్ కమిటీ (ఈఎస్) 2010 జూన్ 28,29 తేదీల్లో జరిగిన 88 వ సమావేశంలో ప్రాజెక్టును పరిశీలించి నివేదిక ఇచ్చింది. 2010 జూలై 22 న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్ తో పాటు.. ఈ నివేదికలో ఈఎస్ ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా పర్యావరణ క్షీణత లేదా ఓళ్లూ పక్షుల అభయారణ్యంకు ఏదైనా హాని జరగకుండా నిరోధించడానికి 15 సిఫార్సులు చేసింది.

40. కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ మరో అఫిడవిట్ దాఖలు చేసింది. ఆగస్టు 19, 2010 న ఈఐఎ నోటిఫికేషన్, 2006 షెడ్యూలులోని 8(ఎ), 8(బి) క్లాజుల మధ్య వ్యత్యాసాన్ని వివరించే ప్రయత్నం చేసింది.

41. మౌఖిక విచారణ సందర్భంగా ఏఎస్పీ రావల్ ఈ ప్రాజెక్టు నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి రాదని, నోటిఫికేషన్ ప్రకారం దీనికి ఎలాంటి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం లేదని గట్టిగా వాదించారు.

ఎ 42. అమికస్ క్యూరీ హరీష్ సాల్యే, పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది జయంత్ భూషణ్ ఇద్దరూ కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ వైఖరి సరికాదని గట్టిగా వాదించారు. ఈ ప్రాజెక్టు 2006 ఇఐఎ నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి వస్తుంది. ఈ అంశంపై సీఈసీ సరైన అభిప్రాయం బి తీసుకుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు తీసుకోకుండా ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించి చివరి దశకు తీసుకెళ్లడం నోటిఫికేషన్లోని నిబంధనలను పూర్తిగా ఉల్లంఘించడమే. ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం మారుతున్న, అస్థిరమైన వైఖరిని అవలంబిస్తాందని సాల్యే విమర్శించారు.

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

43. ఎల్క్ నోటిఫికేషన్ నెంబరు ఎస్.ఓ.1533(ఇ) నిబంధనలను నిశితంగా పరిశీలించాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది. సెప్టెంబర్ 14, 2006 న కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఈపీ చట్టంలోని సెక్షన్ 3(3) ప్రకారం ఇరుపక్షాల వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఈపీ చట్టంలోని సెక్షన్ 3(3) ఈ కింది విధంగా పేర్కొంది.

3. పర్యావరణ పరిరక్షణ, మెరుగుదలకు చర్యలు తీసుకునే అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది.

(1) xxxxxx

(2) xxxxxx

(3) ఈ చట్టం యొక్క ప్రయోజనం కోసం చేయవలసిన అవసరం లేదా సముచితమని కేంద్ర ప్రభుత్వం భావిస్తే, అధికారిక గెజిట్ లో ప్రచురించబడిన ఉత్తర్వు ద్వారా, ఈ చట్టం కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క అధికారాలు మరియు విధులను (సెక్షన్ 5 కింద ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారంతో సహా) ఉపయోగించడానికి మరియు నిర్వహించడానికి ఉత్తర్వులో పేర్కొన్న పేరు లేదా పేర్లతో ఒక అథారిటీ లేదా అథారిటీని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. మరియు ఉత్తర్వులో పేర్కొన్న విధంగా సబ్ సెక్షన్ (2)లో పేర్కొన్న విషయాలకు సంబంధించి చర్యలు తీసుకోవడానికి మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వ పర్యవేక్షణ మరియు నియంత్రణ మరియు అటువంటి ఉత్తర్వు యొక్క నిబంధనలకు లోబడి, అటువంటి అథారిటీ లేదా అథారిటీలు నోయిడానాండ్ కావచ్చు. .యు.ఓ.ఎల్. [AFTAB]

అటువంటి అథారిటీ లేదా అథారిటీలకు ఈ చట్టం ద్వారా అధికారాలు ఇవ్వబడినట్లుగా విధులు నిర్వర్తించడం లేదా విధులు నిర్వర్తించడం లేదా ఆర్డర్ లో పేర్కొన్న చర్యలను చేపట్టడం ఆ అధికారాలు లేదా ఆ విధులను నిర్వర్తించడం లేదా అటువంటి చర్యలు తీసుకోవడం."

. 44. పైన పేర్కొన్న అధికారాలను వినియోగించడం కేంద్ర పర్యావరణ, అటవీ మంత్రిత్వ శాఖలో కేంద్ర ప్రభుత్వం 2006 సెప్టెంబరు 14 న నోటిఫికేషన్ నెంబరు ఎస్.ఓ.1533(ఇ)ను జారీ చేసింది.

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

'పర్యావరణ, అటవీ మంత్రిత్వ శాఖ

ప్రకటన .

న్యూఢిల్లీ, 14 సెప్టెంబర్, 2006

S.O. 1533(E)-అయితే xxxxxxxx .

మరియు xxxxxxxx

మరియు xxxxxxxx

2. ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు (EC) యొక్క ఆవశ్యకతలు: - ఈ క్రింది ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలకు సంబంధిత సంస్థ నుండి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతి అవసరం. రెగ్యులేటరీ అథారిటీ, ఇకపై పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖలో కేంద్ర ప్రభుత్వంగా సూచించబడుతుంది Fమరియు షెడ్యూల్ లో కేటగిరీ 'ఎ' కిందకు వచ్చే అంశాల కొరకు అడవులు మరియు రాష్ట్ర స్థాయిలో రాష్ట్ర పర్యావరణ ప్రభావం . ఏదైనా నిర్మాణానికి ముందు, పైన పేర్కొన్న షెడ్యూలులోని 'బి' కేటగిరీ కిందకు వచ్చే విషయాలకు అసెస్ మెంట్ అథారిటీ (SEIAA) . ప్రాజెక్ట్ మేనేజ్ మెంట్ ద్వారా పని, లేదా భూమిని సిద్ధం చేయడం Gభూమిని భద్రపరచడం మినహా, ప్రాజెక్టుపై ప్రారంభించబడింది లేదా క్రియ:

- (i) ఈ నోటిఫికేషన్ యొక్క షెడ్యూల్ లో జాబితా చేయబడ్డ అన్ని కొత్త ప్రాజెక్ట్ లు లేదా యాక్టివిటీలు;
- (ii) ఈ నోటిఫికేషన్ కు షెడ్యూలులో జాబితా చేయబడిన ప్రస్తుత ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాల విస్తరణ మరియు ఆధునీకరణ, సంబంధిత రంగానికి నిర్దేశించిన పరిమితులకు మించి సామర్థ్యాన్ని జోడించడం, అనగా, షెడ్యూలులో ఇవ్వబడ్డ పరిమితిని దాటిన ప్రాజెక్ట్ లు లేదా కార్యకలాపాలు, విస్తరణ B తరువాత లేదా ఆధునీకరణ;

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

(iii) ఉత్పత్తిలో ఏవైనా మార్పులు - నిర్దేశిత పరిధిని మించి షెడ్యూల్ లో చేర్చబడిన ప్రస్తుత తయారీ యూనిట్ లో కలవండి.

. 4. ప్రాజెక్టులు మరియు కార్యకలాపాల వర్గీకరణ:-

(i) అన్ని ప్రాజెక్టులు మరియు కార్యకలాపాలు స్థూలంగా రెండు కేటగిరీలుగా వర్గీకరించబడ్డాయి - కేటగిరీ A మరియు కేటగిరీ B, D ఆధారంగా మానవ ఆరోగ్యం మరియు సహజ మరియు మానవ నిర్మిత వనరులపై సంభావ్య ప్రభావాలు మరియు సంభావ్య ప్రభావాల ప్రాదేశిక పరిధి.

(ii) షెడ్యూల్ లో కేటగిరీ 'A'గా చేర్చబడిన అన్ని ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలు, ప్రస్తుతమున్న ప్రాజెక్ట్ లు లేదా కార్యకలాపాల విస్తరణ మరియు ఆధునీకరణ మరియు ఉత్పత్తి మిశ్రమంలో మార్పుతో సహా, నిపుణుల మదింపు సిఫార్సుల మేరకు పర్యావరణ మరియు అటవీ మంత్రిత్వ శాఖ (MoEF) లో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతి అవసరం అవుతుంది.

ఈ నోటిఫికేషన్ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాల్సిన కమిటీ (ఈవీసీ);

(iii) పేరాగ్రాఫ్ 2 యొక్క సబ్ పేరాగ్రాఫ్ (ii)లో పేర్కొన్న విధంగా ఇప్పటికే ఉన్న ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాల విస్తరణ మరియు ఆధునీకరణ, లేదా పేరాగ్రాఫ్ 2 యొక్క సబ్ పేరాగ్రాఫ్ (iii)లో పేర్కొన్న విధంగా ప్రాడక్ట్ మిక్స్ లో మార్పుతో సహా, షెడ్యూల్ లో కేటగిరీ 'B'గా చేర్చబడ్డ అన్ని ప్రాజెక్ట్ లు లేదా కార్యకలాపాలు, అయితే షెడ్యూల్ లో పేర్కొనబడ్డ సాధారణ షరతులను (GC) నెరవేర్చే వాటిని మినహాయించడం, దీని నుంచి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం అవుతాయి .

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

స్టేట్/కేంద్రపాలిత ప్రాంత ఎన్విరాన్మెంట్ ఇంపాక్ట్ అసెస్మెంట్ అథారిటీ (ఎస్ఈఐఏ). A) SEIAA తన నిర్ణయాన్ని ఒక రాష్ట్ర లేదా కేంద్రపాలిత ప్రాంత స్థాయి సిఫార్సులపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

నోయిడా ఆనంద్ .యు.ఓ.ఐ. [AFTAB]

నిపుణుల మదింపు కమిటీ (ఎస్ఈఐఏసీ) ఏర్పాటు A ఎందుకంటే ఈ నోటిఫికేషన్లో.. సరిగ్గా ఏర్పాటు చేయబడిన SEIAA లేదా SEAC లేనట్లయితే, ఒక కేటగిరీ 'B' ప్రాజెక్టును కేటగిరీ 'A' ప్రాజెక్టుగా పరిగణిస్తారు;

7. కొత్త ప్రాజెక్టులకు ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు (ఇ#) ప్రక్రియలో దశలు:-

c 7(i) xxxxxx

I. దశ (1) - స్క్రీనింగ్: కేటగిరీ 'బి' ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాల విషయంలో, ఈ దశలో ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతి కోరుతూ చేసిన దరఖాస్తును పరిశీలించడం జరుగుతుంది. . స్వభావం మరియు ప్రదేశాన్ని బట్టి పర్యావరణ అనుమతులు మంజూరు చేయడానికి ముందు దాని మదింపు కోసం పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు (EIA) తయారు చేయడానికి ప్రాజెక్ట్ లేదా కార్యాచరణకు తదుపరి పర్యావరణ అధ్యయనాలు అవసరమా కాదా అని నిర్ణయించడానికి సంబంధిత రాష్ట్ర స్థాయి నిపుణుల మదింపు కమిటీ (ఎస్ఈఐఏసీ) ఫారం 1 లో E ప్రాజెక్ట్ యొక్క ప్రత్యేకత. అవసరమైన ప్రాజెక్టులు[మార్పు]. పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు నివేదికను కేటగిరీ 'బిఎల్' అని, మిగిలిన ప్రాజెక్టులను కేటగిరీగా పేర్కొనాలి. కేటగిరీ 'B2' మరియు పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు నివేదిక అవసరం లేదు. ప్రాజెక్టులను బీఎల్ గా వర్గీకరించడానికి F లేదా బి2 ఐటమ్ 8 (బి) మినహా, పర్యావరణ మరియు అటవీ మంత్రిత్వ శాఖ ఎప్పటికప్పుడు తగిన మార్గదర్శకాలను జారీ చేస్తుంది.

10. xxxxxx

11 . xxxxxx

12. xxxxxx

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

అనుసూచి

(పేరా 2 మరియు 7 చూడండి)

కాదుte:-

జనరల్ కండిషన్ (సిసి):

కేటగిరీ 'B'లో పేర్కొనబడ్డ ఏదైనా ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీ, ఈ క్రింది సరిహద్దుకు 10 కిలోమీటర్ల లోపల పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా ఉన్నట్లయితే కేటగిరీ A గా పరిగణించబడుతుంది: (i) వన్యప్రాణుల (రక్షణ) చట్టం, 1972 కింద G నోటిఫై చేయబడిన రక్షిత ప్రాంతాలు, (ii) కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు నోటిఫై చేయబడిన తీవ్రమైన కాలుష్య ప్రాంతాలు, 3) నోటిఫైడ్ ఎకో సెన్సిటివ్ ప్రాంతాలు, 4) అంతర్జాతీయ సరిహద్దులు, అంతర్జాతీయ సరిహద్దులు.

నిర్దిష్ట కండిషన్ (ఎస్సీ):

నోడా ఆనంద్ యు.ఓ.ఐ. [AFTAB]

||ప్రాథమిక సమాచారం

(అనారోగ్యం) యాక్టివిటీ

నిర్మాణం, ఆపరేషన్ లేదా డీకమిషనింగ్ . స్థానికంగా భౌతిక మార్పులకు కారణమయ్యే చర్యలతో

కూడిన ప్రాజెక్ట్ (స్థలాకృతి, భూ వినియోగం, సీటిలో మార్పులు C) . శరీరాలు మొదలైనవి.)

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

S. No.	Information/Checklist confirmation	Yes/ No	Details thereof (with approximate quantities / rates, wherever possible) with source of information data
1.1	Permanent or temporary change in land use, land cover or topography including increase in intensity of land use (with respect to local land use plan)		
1.2	Clearance of existing land, vegetation and buildings?		
1.3	Creation of new land uses?		
1.4	Pre-construction investigations e.g. bore houses, soil testing?		
1.5	Construction works?		
1.6	Xxxxxx		
1.31	Xxxxxx"		

D

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

45. వాస్తవానికి ఈఐవీ నోటిఫికేషన్ ప్రకారం తన షెడ్యూలులో పేర్కొన్న అన్ని ప్రాజెక్టులు, కార్యకలాపాలకు ఏదైనా నిర్మాణానికి ముందు పర్యావరణ అనుమతులు అవసరం.

- ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీలో ప్రాజెక్ట్ కోసం పని లేదా భూమిని సిద్ధం చేయడం ప్రారంభమవుతుంది. పర్యావరణానికి సంభావ్య ప్రమాదం, స్థానం, ఇమిడి ఉన్న విస్తీర్ణం మొదలైన వివిధ కారకాలపై ఆధారపడి ప్రాజెక్ట్ లు మరియు కార్యకలాపాలు 'A' లేదా 'B' కేటగిరీలుగా వర్గీకరించబడతాయి. 'ఎ' కేటగిరీ కిందకు వచ్చే ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలకు, ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు మంజూరు చేసే సమర్థ అధారిటీ ఎంఓఈఎఫ్, సి కేటగిరీ 'బి'లో వచ్చే ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలకు రాష్ట్ర పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు అధారిటీ (ఎస్ఈఐఏ). ఈ కేసులో మాకు సంబంధం లేని నోటిఫికేషన్ లోని క్లాజ్ 3 లో ఎస్ ఈఐఏ ఏర్పాటును పొందుపరిచారు. కొన్ని సందర్భాల్లో ఒక ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీని కేటగిరీ 'B'లో వర్గీకరించినప్పటికీ కేటగిరీగా పరిగణించవచ్చు. సాధారణ షరతును వర్తింపజేయడం ద్వారా D 'A' (వన్యప్రాణుల (సంరక్షణ) చట్టం మొదలైన వాటి కింద నోటిఫై చేయబడిన రక్షిత ప్రాంతానికి పది కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉండటం వల్ల). మరో మాటలో చెప్పాలంటే, ఒక ప్రాజెక్ట్ లేదా కార్యకలాపం సాధారణ స్థితిని ఆకర్షిస్తే, ఆ సందర్భంలో ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతిని మంజూరు చేసే సమర్థవంతమైన అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వానిదే, అయినప్పటికీ, ప్రాజెక్టు లేదా కార్యకలాపం 'బి' కేటగిరీలో షెడ్యూల్ లో ఉండవచ్చు. ఇంకా, కేటగిరీ 'బి'గా వర్గీకరించబడిన ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలకు ప్రాజెక్ట్ యొక్క స్వభావం మరియు స్థల నిర్దిష్టతను బట్టి పర్యావరణ అనుమతులు మంజూరు చేయడానికి ముందు పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు అవసరం కావచ్చు లేదా అవసరం ఉండకపోవచ్చు. ఈఐవీ నివేదిక అవసరమయ్యే ప్రాజెక్టులను కేటగిరీ 'బీఎల్'గా, మిగిలిన వాటిని 'బీ2'గా పేర్కొంటారు, ఈఐవీ నివేదిక అవసరం లేదు. ప్రాజెక్టులను బీఎల్, బీ2 లుగా వర్గీకరించేందుకు కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ

ఎప్పటికప్పుడు తగిన మార్గదర్శకాలను జారీ చేస్తుంది. నోటిఫికేషన్ షెడ్యూలులో ఐదు కాలమ్లుగా విభజించిన పట్టిక ఉంటుంది.

మొదటి కాలమ్ లో సీరియల్ నంబర్లు ఉంటాయి, మరియు రెండవ కాలమ్ ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీస్ యొక్క వివరణను కలిగి ఉంటుంది; మూడవ కాలమ్ 'ఎ' కేటగిరీలోకి వచ్చే ప్రాజెక్టులు లేదా కార్యకలాపాలను జాబితా చేస్తుంది మరియు నాల్గవ కాలమ్ 'బి' కేటగిరీలోకి వస్తుంది; ప్రతి అంశానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న ఐదవ కాలమ్ ఆ ఐటమ్ లో వివరించిన ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీ H కు ఏదైనా సాధారణ లేదా నిర్దిష్ట కండిషన్ వర్తిస్తుందో లేదో సూచిస్తుంది. కొన్ని సందర్భాల్లో నోయిడా మరియు యు.ఓ.ఐ.

ఇక్కడ ప్రాజెక్ట్ లేదా యాక్టివిటీ కాలమ్ 4 లో ఈ విధంగా చూపించబడింది A కేటగిరీ 'B', సాధారణ స్థితి యొక్క అనువర్తనం పట్టిక యొక్క కాలమ్ 5 లో స్పష్టంగా సూచించబడింది.

46. పరిశీలనలో ఉన్న ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి షెడ్యూల్ లోని సంబంధిత ఎంట్రీలు 8(ఎ), 8(బి). 8 (ఎ) మరియు 8 (బి) రెండు అంశాలు కాలమ్ 4 లో జాబితా చేయబడ్డాయి, అనగా 'బి' కేటగిరీలో. కాలమ్ 5 లో, ఈ రెండు అంశాల్లో దేనికీ వ్యతిరేకంగా, సాధారణ షరతు యొక్క వర్తింపు గురించి పేర్కొనబడలేదు, అయితే ఐటమ్ లోని అన్ని ప్రాజెక్ట్ లు స్పష్టంగా చెప్పబడ్డాయి. , 8(బి)ని కేటగిరీ 'బిఎల్'గా మదింపు చేస్తారు, అంటే ఐటమ్ 8(బి) కింద ఒక ప్రాజెక్టుకు ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు తప్పనిసరిగా ఉండాలి.

ముందు పర్యావరణ ప్రభావ మదింపు ఉంటుంది.

47. ఐటమ్ 8(ఎ) బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించినది మరియు నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి ప్రాజెక్టును తీసుకువచ్చే ట్రెషోల్డ్ మార్క్ 20,000 చదరపు అడుగులకు సమానం లేదా

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

అంతకంటే ఎక్కువ. .

మీటర్లు మరియు అంతకంటే తక్కువ చదరపు మీటర్ల 'బిల్ట్ ఏరియా'.

పైన పేర్కొన్న గణాంకాలు కవర్డ్ నిర్మాణం కోసం బిల్ట్ ప్రాంతానికి సంబంధించినవి స్పష్టం చేశారు;

సాకర్యాలు ఆకాశానికి తెరవబడినట్లయితే, నిర్మించిన ప్రాంతం కార్యాచరణ ప్రాంతంగా ఉంటుంది.

ఐటమ్ 8(బి) టాన్ పిప్ లు మరియు ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ ల గురించి మరియు ప్రాజెక్ట్

పరిధిలోకి రావడానికి త్రెషోల్డ్ మార్క్ గురించి వివరిస్తుంది. Eనోటిఫికేషన్ అనేది 50 హెక్టార్లకు

సమానమైన లేదా అంతకంటే ఎక్కువ విస్తీర్ణం లేదా చదరపు మీటర్ల కంటే ఎక్కువ నిర్మాణ ప్రాంతం.

48. అమికస్ క్యూరీ మద్దతుతో జయంత్ భూషణ్, పరిశీలనలో ఉన్న ప్రాజెక్టు స్పష్టంగా

ఉంటుందని వాదించారు. షెడ్యూలులోని 8(ఎ) అంశం కిందకు వస్తుంది. ప్రాజెక్టులో కవర్డ్ నిర్మాణ

విస్తీర్ణం కేవలం 6999.50 చదరపు మీటర్లు మాత్రమే అయినప్పటికీ, ఈ ప్రాజెక్టు స్వభావరీత్యా

ఆకాశానికి తెరిచిన సాకర్యాలను కల్పించిందని, అలాంటప్పుడు, కార్యాచరణ ప్రాంతం మొత్తం బిల్ట్

ఏరియాగా ఉంటుందని ఆయన పేర్కొన్నారు. తరువాత అతను కార్యాచరణ యొక్క నిర్వచనాన్ని

ప్రస్తావించాడు (1) భూ వినియోగం, భూ కవర్ లేదా స్థలాకృతిలో శాశ్వత లేదా తాత్కాలిక మార్పుతో

సహా భూ వినియోగ తీవ్రత పెరుగుదల (స్థానిక భూ వినియోగ ప్రణాళికకు సంబంధించి), (2) ప్రస్తుతం

ఉన్న భూమి, వృక్షసంపద, భవనాల క్లియరెన్స్? (iii) కొత్త భూవినియోగాల సృష్టి? మరియు (iv) ప్రి-

కన్ స్ట్రక్షన్

ఒక పరిశోధన ఉదా: బోరు ఇళ్లు, భూసార పరీక్షలు?]. కార్యాచరణ యొక్క నిర్వచనం దృష్ట్యా,

దాదాపు మొత్తం ప్రాంతం అని ఆయన వాదించారు . ప్రాజెక్టు స్థలాన్ని క్లియర్ చేయడం కొరకు 33.43

హెక్టార్లలో 6000 కు పైగా చెట్లను తొలగించారు, ఇది 'యాక్టివిటీ ఏరియా' పరిధిలోకి వస్తుంది మరియు

అందువల్ల, ఐటమ్ 8 (ఎ) కింద బిల్డ్ అప్ ఏరియాగా మారుతుంది. బి షెడ్యూల్. అంతేకాక, ఈ ప్రాజెక్టు ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యం పక్కనే ఉన్నందున, సి వన్యప్రాణి (సంరక్షణ) చట్టం, 1972 ప్రకారం నోటిఫై చేయబడిన రక్షిత ప్రాంతాల సరిహద్దు నుండి 1 ఓకెఎం లోపు ఉంటే కేటగిరీ 'బి'లో పేర్కొన్న ఏదైనా ప్రాజెక్టు లేదా కార్యాచరణను 'ఎ' కేటగిరీగా పరిగణిస్తారు. పట్టికలోని కాలమ్ 5 లో 8(ఎ)కు వ్యతిరేకంగా సాధారణ షరతును వర్తింపజేయడం గురించి ప్రస్తావించనప్పటికీ, ఓల్గా పక్షుల అభయారణ్యం చాలా దగ్గరగా ఉన్నందున ఈ ప్రాజెక్టుకు సాధారణ షరతు వర్తిస్తుందని శ్రీ భూషణ్ నొక్కిచెప్పారు. సాధారణ షరతును వర్తింపజేయడం ద్వారా ప్రాజెక్టును 'బి' కేటగిరీ నుంచి తొలగించి కేటగిరీ 'ఎ'లో ఉంచుతారు, దీనికి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతులు మంజూరు చేసే సమర్థ అధారిటీ ఎంఓఈఎఫ్. 2009 డిసెంబర్ 2 న కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ జారీ చేసిన ఆఫీస్ మెమోను ఆయన ప్రస్తావించారు. విచారణ సందర్భంగా ఎంఓఈఎఫ్ తరపున హాజరైన ఏఎస్పీ రావల్ ఈ మెమోను సమర్పించారు. ఆఫీస్ మెమోరాండం ఇలా ఉంది "... .. అటవీభూములు, వన్యప్రాణుల ఆవాసాలు (ఏనుగు/పులుల అభయారణ్యం మొదలైనవి) మరియు జాతీయ ఉద్యానవనం/ వన్యప్రాణి అభయారణ్యం నుండి 10 కి.మీ పరిధిలో ఉన్న ప్రాజెక్టులకు పర్యావరణ అనుమతులు మంజూరు చేసేటప్పుడు (గోవా ఫౌండేషన్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా విషయంలో 4.12.2006 నాటి రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 460 లో 4.12.2006 నాటి ఉత్తర్వుకు అనుగుణంగా ప్రస్తుతం 10 కి.మీ దూరాన్ని ఎఫ్ లో తీసుకున్నారు). వర్తించే విధంగా నేషనల్ బోర్డ్ ఫర్ వైల్డ్ లైఫ్ యుక్కు జి స్టాండింగ్ కమిటీ నుండి క్లియరెన్స్ తో సహా అటవీ మరియు వన్యప్రాణి కోణం నుండి ముందస్తు క్లియరెన్స్ పొందడానికి పర్యావరణ క్లియరెన్స్ లోబడి ఉండాలని ఒక నిర్దిష్ట షరతు విధించబడుతుంది. ఈ విధంగా పరిశీలనలో ఉన్న ప్రాజెక్టుకు ముందస్తు పర్యావరణ 1 క్లియరెన్స్ మాత్రమే కాకుండా, నోయిడా మరియు

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]
యుఓఐ (ఎఎఫ్ఐబి) స్టాండింగ్ కమిటీ నుండి క్లియరెన్స్ సహా అటవీ మరియు వన్యప్రాణి కోణం
నుండి క్లియరెన్స్ కూడా అవసరమని ప్రశాంత్ భూషణ్ సమర్పించారు.

మంజూరుకు ముందస్తు షరతుగా నేషనల్ బోర్డ్ ఫర్ చైల్డ్ లైఫ్ Aపర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ ద్వారా
పర్యావరణ అనుమతులు.

49. ప్రశాంత్ భూషణ్ వాదనలు నాలుగు దశల్లో సాగుతాయి. ముందుగా ఈ
ప్రాజెక్టును బిల్డింగ్ అండ్ కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టుగా షెడ్యూల్ లోని 8(ఎ)లో చేర్చారు. తరువాత, రెండవ
దశలో, ట్రెషోల్డ్ మార్కర్ ను దాటడం ద్వారా అతను "యాక్టివిటీ" యొక్క నిర్వచనాన్ని ప్రస్తావిస్తూ,
ప్రాజెక్ట్ ఆకాశానికి తెరిచిన సౌకర్యాలను అందిస్తుంది కాబట్టి దాని మొత్తం వైశాల్యం 33.43 హెక్టార్లు
నిర్మిత ప్రాంతంగా ఉంటుందని వాదించాడు. మూడవ దశలో, అతను సాధారణ స్థితిని తీసుకువస్తాడు
(ఐటమ్ 8(ఎ)కు సంబంధించి దాని అనువర్తనాన్ని పేర్కొననప్పటికీ) ఈ ప్రాజెక్టుకు ముందస్తు
పర్యావరణ అనుమతులు మంజూరు చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని సమర్థ అధారిటీగా చేసే పట్టికలోని
5 వ పట్టికలో సి. చివరగా, నాల్గవ దశలో, జాతీయ వన్యప్రాణి బోర్డు యొక్క స్టాండింగ్ కమిటీ నుండి
క్లియరెన్స్ ఎంఓఐఎఫ్ నుండి ముందస్తు పర్యావరణ అనుమతిని మంజూరు చేయడానికి ముందస్తు
షరతు అని వాదించడానికి డిసెంబర్ 2, 2009 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండంను ఆయన ప్రస్తావించారు.

50. ఈ ప్రాజెక్టుకు సాధారణ షరతును వర్తింపజేయడానికి సంబంధించి రెండు వైపుల నుండి
సుదీర్ఘమైన మరియు విస్తృతమైన సమర్పణలు జరిగాయి. పిటిషనర్ తరపు సీనియర్ న్యాయవాది
వేణుగోపాల్ వాదనలు వినిపించారు. E8(ఎ) లేదా 8(బి) అంశాల కింద ఉన్న ప్రాజెక్టులకు సాధారణ
షరతు వర్తించదని, ఆ అంశాలకు సంబంధించి ఎలాంటి నిబంధనలు లేవని యూపీ ప్రభుత్వం, నోయిడా

తరపు సీనియర్ న్యాయవాది రాజు రామచంద్రన్ వాదించారు. పట్టిక యొక్క కాలమ్ 5 లో సాధారణ పరిస్థితిని పేర్కొనండి. పట్టికలోని కాలమ్ 5 లో పేర్కొనకుండా 8(ఎ), 8(బి) అంశాలకు సాధారణ షరతు వర్తిస్తే షెడ్యూలులోని 'బి' కేటగిరీలో వర్గీకరించిన మరికొన్ని ప్రాజెక్టులు, కార్యకలాపాలకు సంబంధించి కాలమ్ 5 లో స్పష్టంగా పేర్కొనడంలో అర్థం లేదని వేణుగోపాల్ వాదించారు.

51. ఎ.ఎస్.జి. రావల్ ముసాయిదా నోటిఫికేషన్ నెంబరును కోర్టు ముందు ప్రవేశపెట్టారు. జీవో 1324 ఈ, గెజిట్ లో ప్రచురితమైంది. ఆఫ్ ఇండియా: ఎక్స్ ట్రార్డినరీ ఆఫ్ సెప్టెంబర్ 15, 2005. ముసాయిదా నోటిఫికేషన్ లో జిసిఐ, జిసి2 అనే రెండు సాధారణ షరతులు ఉన్నాయి.

A మరియు (a) "అన్ని ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం (నివాస మరియు నివాసేతర)", (b) "న్యూ టౌన్ షిప్ లు మరియు సెటిల్ మెంట్ కాలనీలు" కు సంబంధించి, GC2 యొక్క అనువర్తనం పట్టిక యొక్క కాలమ్ 5 లో స్పష్టంగా సూచించబడింది. ఆ తర్వాత 2006 జూలై 6 న ప్రధాన మంత్రి అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో నిర్మాణ, టౌన్ షిప్ ప్రాజెక్టులు, గృహనిర్మాణం, ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ చేతుల్లోనే వదిలేయాలని నిర్ణయించారు. ఇంకా 00 ఎక్స్ పార్ట్ కంటే ఎక్కువ మీటర్ల కంటే ఎక్కువ బిల్ట్ అప్ వైశాల్యం మరియు/లేదా కోవెంటింగ్ ఉన్న అన్ని ప్రాజెక్టులకు, EIS ఆవశ్యకతలు ఉండాలని నిర్ణయించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి క్లియరెన్స్ ఇచ్చినప్పటికీ సీ కేటగిరీ 'ఎ'కు అనుగుణంగా ఉంటుంది. ఆ సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్ణయం మేరకు 2006 సెప్టెంబర్ 14 న జారీ చేసిన తుది నోటిఫికేషన్ లో షెడ్యూల్ లోని 8(ఎ), 8(బి) అంశాలకు సంబంధించి సాధారణ షరతును తొలగించినట్లు రావల్ తెలిపారు. తుది నోటిఫికేషన్ లో ఓవో అంశాల్లో చేసిన మార్పుల దృష్ట్యా, ఏదైనా

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

అభయారణ్యం లేదా రిజర్వ్డ్ ప్రాంతానికి ప్రాజెక్టు దగ్గరగా ఉన్నప్పటికీ, సాధారణ షరతు 8 (ఎ)

మరియు 8 (బి) అంశాలకు వర్తించదని రావల్ వాదించారు.

52. అయితే ప్రశాంత్ భూషణ్ వాదనల్లోని చివరి మూడు అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకునే ముందు, ఆయన వాదనలకు మొదటి ఆధారమైన షెడ్యూల్ లోని 8(ఎ) వ అంశం కిందకు వచ్చే ప్రాజెక్టును చట్టబద్ధంగా బిల్డింగ్ అండ్ కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టుగా వర్గీకరించవచ్చా అని పరిశీలించడం అవసరం.

53. నోటిఫికేషన్ షెడ్యూలులో "బిల్డింగ్ అండ్ కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్", "టొన్సిప్స్ అండ్ ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్" విడివిడిగా పేర్కొనబడ్డాయి, మొదటిది ఐటమ్ 8(ఎ)లో, రెండవది ఐటమ్ 8(బి)లో ఉన్నాయి. నోటిఫికేషన్ సాధారణంగా ఆ రెండు రకాల ప్రాజెక్టులను వేర్వేరుగా మరియు భిన్నంగా పరిగణిస్తుందని సూచిస్తుంది. అందువలన అలా అనడం సహేతుకమే అవుతుంది.

"ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్" అనేది నిర్మాణంలో చాలా భాగం ఇమిడి ఉన్నప్పటికీ ఇంకా "బిల్డింగ్ అండ్ కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్" కాదు. ప్రశ్నార్థకమైన ప్రాజెక్టును మరింత సముచితంగా కేటగిరీ 8(బి)లో చేర్చవచ్చని ప్రశాంత్ భూషణ్ దృష్టికి తీసుకెళ్లగా..

నోడా ఆనంద్

యు.ఓ.ఐ. [అప్రాబలం,

"బిల్డింగ్ అండ్ బిల్డింగ్" కంటే "ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్" A కేటగిరీ 8(ఎ) కింద నిర్మాణ ప్రాజెక్టుకు సమాధానంగా ఈ రెండింటి మధ్య వ్యత్యాసాన్ని తొలగించే విధంగా ఒక లైన్ తీసుకున్నారు.

నిర్మాణ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించినంత వరకు 8(ఎ), 8(బి) అంశాల మధ్య గుణాత్మక వ్యత్యాసం లేదని,

రెండు అంశాల మధ్య వ్యత్యాసం పరిమాణాత్మకంగా మాత్రమే ఉందని ప్రశాంత్ భూషణ్ తెలిపారు. B

ప్రాజెక్టులను 8(ఎ) లేదా 8(బి) అంశాల కింద "బిల్డింగ్ అండ్ కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్" లేదా "టొన్సిప్స్ అండ్

ఏరియా డెవలప్మెంట్ ప్రాజెక్ట్స్" గా వర్గీకరించారు. ఐటమ్ 8(ఎ) సి (1 చదరపు మీటర్ల బిల్డ్ ఏరియా) కింద గరిష్ట పరిమితి 8(బి) కింద గరిష్ట పరిమితి పరిమితి పరిమితి అని, 1 చదరపు మీటర్ల వరకు బిల్డ్ అప్ వైశాల్యం ఉన్న ప్రాజెక్టులను "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టులు" మరియు బిల్డ్ అప్ వైశాల్యం కంటే ఎక్కువ విస్తీర్ణం ఉన్న ప్రాజెక్టులను "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టులు" గా నిర్వచించడానికి ఇది స్పష్టమైన సంకేతమని వాదించారు. 1,50,00 చదరపు మీటర్లను "టౌన్ షిప్ లు మరియు ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్టులు" గా వర్గీకరిస్తారు. ఈ వాదనకు మద్దతుగా, శ్రీ భూషణ్ అనేక బహుళ అంతస్తుల భవనాలను కలిగి ఉన్న "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్" యొక్క ఉదాహరణను ఇచ్చారు, దీని యొక్క నిర్మాణ ప్రాంతం యొక్క మొత్తం ఎక్కువ. 1,50,00 చదరపు మీటర్లు. ప్రాజెక్టు మొత్తం నిర్మాణ విస్తీర్ణం ఐటమ్ 8(ఎ) ఎగువ పరిమితిని దాటినందున ప్రాజెక్టు ఆ అంశం పరిధిలోకి రాదని ప్రశాంత్ భూషణ్ పేర్కొన్నారు. కానీ అదే సమయంలో ఈ ప్రాజెక్టు "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్" కాబట్టి ⁴ "టౌన్ షిప్ అండ్ ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్", ఇది ఐటమ్ 8(బి) కిందకు రాదు మరియు ఇది వాస్తవానికి చాలా అసాధారణమైన పరిస్థితి, ఇక్కడ తక్కువ బిల్డ్ ఏరియా ఉన్న ప్రాజెక్ట్ నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి వస్తుంది, అయితే పెద్ద బిల్డ్ అప్ ఏరియా ఉన్న ప్రాజెక్ట్ నోటిఫికేషన్ యొక్క కఠినతల నుండి తప్పించుకుంటుంది.

54. అమికన్ కూడా అదే పంథాలో వాదించాడు. Gభవన, నిర్మాణ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి నోటిఫికేషన్ లోని షెడ్యూల్ లోని 8(ఎ), 8(బి)లలో గుణాత్మక వ్యత్యాసం లేదని పేర్కొంది. షెడ్యూలులోని 8 వ అంశంలోని రెండు క్లాజులను కలిపి చదివితే నిబంధనల్లో కొనసాగింపు కనిపిస్తుంది. 1 చదరపు మీటర్ల నిర్మాణ ప్రాంతం ఐటమ్ 8(ఎ)లో A అనేది ఎగువ పరిమితి, ఐటమ్ 8(b)లో ట్రెషోల్డ్ మార్కర్. అంటే 20000 చదరపు మీటర్ల నుంచి 1,50,000 చదరపు మీటర్ల మధ్య బిల్డ్ అప్

లో RE: నిర్మాణం ఆఫ్ పార్క్ వద్ద ఆర్య 835 టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ v. J.]

ఏరియా/యాక్టివిటీ ఏరియా ఉన్న బిల్డింగ్ అండ్ కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టులు కేటగిరీ 8(ఎ)లో, చదరపు మీటర్లు లేదా బీ అంతకంటే ఎక్కువ బిల్ట్ అప్ ఏరియా ఉన్న ప్రాజెక్టులు కేటగిరీ 8(బి)లో వస్తాయి. స్పష్టంగా చెప్పనప్పటికీ, ఐటమ్ 8(ఎ)లోని "బిల్ట్ అప్ ఏరియా" అనే పదానికి ఐటమ్ 8(ఎ)లో ఉన్న అర్థంనే పాందాలని, అంటే నిర్మాణానికి "యాక్టివిటీ ఏరియా" మొత్తాన్ని సి "బిల్ట్-అప్ ఏరియా"గా పరిగణించాలని అమికస్ వాదించింది.

55. 8 (ఎ), 8 (బి) అంశాల కింద వర్గీకరణకు సంబంధం లేదనే వాదనను అంగీకరించడం చాలా కష్టం. ⁿ atur^a మరియు ఆర్.హార్వర్డ్ ఓ^f ప్రాజెక్టు మరియు ఇది పూర్తిగా నిర్మించిన ప్రాంతంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టు అంటే భూమిపై నిర్మాణాలు జోడించడం తప్ప మరేమీ కాదు. టౌన్ షిప్ ప్రాజెక్ట్ అంటే నివాస, వాణిజ్య లేదా పారిశ్రామిక ఉపయోగం కోసం ఒక కొత్త ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయడం. ఒక టౌన్ షిప్ ప్రాజెక్ట్ కేవలం భవనం మరియు నిర్మాణ ప్రాజెక్టు కంటే పరిమాణాత్మకంగా మరియు గుణాత్మకంగా భిన్నంగా ఉంటుంది. ఇంకా, ఒక ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాజెక్టుతో అనుసంధానించబడి ఉండవచ్చు.

టౌన్ షిప్ అభివృద్ధి ప్రాజెక్టు మరియు మైదానాలను క్లియర్ చేయడం, రోడ్లు మరియు మార్గాలు వేయడం మరియు వేయడం ద్వారా ఇది మొదటి దశ కావచ్చు మరియు ^{నేను} డ్రైనేజీ, మురుగునీరు, విద్యుత్ మరియు టెలిఫోన్ లైన్లు మరియు ఇతర పౌర మౌలిక సదుపాయాల యొక్క మొత్తం శ్రేణికి ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి. లేదా ఒక కృత్రిమ సరస్సును సృష్టించడం, లేదా పట్టణ అడవిని సృష్టించడం లేదా జంతు లేదా బొటానికల్ పార్క్ లేదా వినోదం, వినోదం లేదా థీమ్ పార్కును ఏర్పాటు చేయడం వంటి ఏదైనా టౌన్షిప్ అభివృద్ధి ప్రాజెక్టు నుండి ఏరియా డెవలప్మెంట్ ప్రాజెక్ట్ పూర్తిగా ఎఫ్ స్వతంత్రంగా ఉండవచ్చు.

788 సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు [2010] 15 (ADDL.)

56. ప్రశాంత్ భూషణ్ చెప్పిన ఉదాహరణ కొంతవరకు కరెక్ట్ కావచ్చు. నిర్మాణ విస్తీర్ణానికి మించి నిర్మాణాలు 1,50,000 ఇది ఏ ప్రమాణాలతోనైనా పెద్దదిగా ఉంటుంది మరియు అలాంటప్పుడు ఈ ప్రాజెక్ట్ పరిమాణం ప్రకారం టౌన్ షిప్ డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ గా అర్హత పొందుతుంది. ఆ పరిమిత మేరకు 8(ఎ), 8(బి) అంశాలకు పరిమాణాత్మక సహసంబంధం ఉండవచ్చు. కానీ ఎంఐ ఇచ్చిన ఉపమానం దానికి విరుద్ధంగా ఉందని గ్రహించాలి.

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

నోడా ఆనంద్ . యు.ఓ.ఐ. .

భూషణ్ నిజం కాకపోవచ్చు. ఉదాహరణకు, ఒక ప్రాజెక్టు ద్వారా A"ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్" దాని స్వభావం మరియు స్వభావం ."బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్" కాదు, ఎందుకంటే ఇది ఐటమ్ 8 (బి) కింద త్రెషోల్డ్ మార్క్ కంటే తక్కువగా ఉంటుంది, కానీ లోపలకు వస్తుంది. ఐటమ్ 8 (ఎ)లో పేర్కొన్న వైశాల్యం. ముఖ్యమైనవి[మార్పు] .8(ఎ) మరియు 8(బి) ఐటమ్ ల మధ్య వ్యత్యాసం కేవలం ఈ క్రింది వాటిలో మాత్రమే లేదు Bవిభిన్న మాగ్నియూడ్ లు అయితే, క్రింద పేర్కొన్న ప్రాజెక్టుల స్వభావం మరియు స్వభావంలో వ్యత్యాసం ఉంది.

57. పై చర్చల దృష్ట్యా ప్రశ్నార్థకమైన ప్రాజెక్టును "బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్ చూడటం కష్టం. ప్రాజెక్ట్ యొక్క 'ఆధిపత్య ప్రయోజనం లేదా ఆధిపత్య స్వభావం పర్లెన్స్" పరీక్షను వర్తింపజేయడం, అంటే దానిని ఉపయోగించి దాని సౌకర్యాలను ఆస్వాదిస్తున్న ఒక సాధారణ వ్యక్తి దానిని ఎలా చూస్తాడు, ఈ ప్రాజెక్ట్ మాత్రమే; షెడ్యూల్ లోని అంశం కింద టౌన్ షిప్ మరియు ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ గా వర్గీకరించబడుతుంది కానీ ఆ కేటగిరీ కింద ప్రాజెక్టు మొత్తం విస్తీర్ణం (33.43 హెక్టార్లు) 50 హెక్టార్ల కంటే తక్కువ ఉండటం, గట్టిగా ఉన్నప్పటికీ దాని నిర్మాణ విస్తీర్ణం పరిమితికి చేరదు. ల్యాండ్ స్కేప్ వైశాల్యం మరియు కవర్ చేయబడిన ప్రాంతాలు కలిపితే 1,05,544.49 చదరపు మీటర్లు, అంటే 1 చదరపు మీటర్ల ప్రారంభ గుర్తు కంటే చాలా తక్కువ.

58. అందువల్ల, తప్పించుకోలేని ముగింపు ఏమిటంటే, సెప్టెంబర్ 14, 2006 నాటి EIA నోటిఫికేషన్ S.O. 1533(E) పరిధిలోకి ప్రాజెక్ట్ రాదు. ఇది ఆదర్శవంతమైన లేదా చాలా

సంతోషకరమైన పరిణామం అని చెప్పడానికి కాదు, కానీ నోటిఫికేషన్ ఎలా రూపొందించబడిందో మరియు మరేదైనా అభిప్రాయాన్ని తీసుకోవడం నోటిఫికేషన్ యొక్క పథకానికి తీవ్రమైన హింసను కలిగిస్తుంది.

59. ఈ ప్రాజెక్టు నోటిఫికేషన్ పరిధిలోకి రాదని భావించినందున, యాక్టివిటీ ఏరియా, సాధారణ షరతు దరఖాస్తు, డిసెంబర్ 2 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండం దరఖాస్తు ఆధారంగా మిగతా మూడు వాదనలు, . 2009 అసంబద్ధంగా మారింది మరియు ఈ సందర్భంలో ప్రాజెక్టు మరియు బికెఎల్ ఎ పక్షల అభయారణ్యం గురించి చర్చించాల్సిన అవసరం లేదు:

A 60. శ్రీ భూషణ్ తరువాత ప్రాజెక్టు అంశాన్ని లేవనెత్తారు ఇది దాదాపు ఓళ్ల పక్షల అభయారణ్యం పక్కనే ఉంది. అదే[మార్పు] . పక్షల అభయారణ్యానికి ప్రాజెక్టు ప్రదేశానికి దగ్గరగా ఉండటం వాస్తవానికి తీవ్రమైన ఆందోళన కలిగించే సమస్యలను లేవనెత్తుతుంది మరియు సందిగ్ధతను కలిగిస్తుంది. ఒక వైపు ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకులు బి ఏ చట్టాన్ని ఉల్లంఘించారని లేదా కోర్టు యొక్క ఖచ్చితమైన ఉత్తర్వు లేదా ఆదేశాలను ఉల్లంఘించారని చెప్పలేము, కానీ మరోవైపు ఈ ప్రాజెక్టు పక్షల అభయారణ్యంకు తీవ్రమైన మరియు కోలుకోలేని నష్టాన్ని కలిగిస్తుంది.

61. సీఈసీకి ముందు ప్రాజెక్టు ప్రాంతం సరిహద్దులకు వెలుపల ఉందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విన్నవించింది.

పక్షల అభయారణ్యం మరియు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అభయారణ్యంపై ఎటువంటి ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపలేదు. అభయారణ్యం యొక్క ఆవాసాల పరిరక్షణ మరియు సంరక్షణకు సంబంధించి దాని బాధ్యత గురించి పిఆర్ఇక్ ప్రతిపాదకుడైన నోయిడా కూడా అంతే స్పష్టతతో ఉందని పేర్కొంది.

అభయారణ్యం కోసం ఒక నిర్వహణ ప్రణాళికను డెవ్రాడూన్ వైల్డ్ లైఫ్ ఇన్స్టిట్యూట్ తయారు చేస్తోంది,

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

దీని కోసం నోయిడా రేను విడుదల చేసింది. **7,35,350.00** ఇన్ స్టిట్యూట్ కు అనుకూలంగా మరియు మేనేజ్ మెంట్ ప్లాన్ యొక్క శాస్త్రీయ మరియు సమర్థవంతమైన అమలు కోసం ఒక కార్పస్ ను ఏర్పాటు చేయాలని నోయిడా యొచిస్తోంది.

62. ఈ అంశంపై సీఈసీ ముందు ఎంవోఈఎఫ్ ఇచ్చిన సమాధానాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై నిందలు వేసింది. 2005 మే 27 న లేఖ రాసినప్పటికీ, పలుమార్లు గుర్తు చేసినప్పటికీ ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అభయారణ్యాలు, జాతీయ ఉద్యానవనాల చుట్టూ 'ఎకో సెన్సిటివ్ జోన్'ను ప్రకటించాలని ఎఫ్ ప్రతిపాదనను సమర్పించలేదని పేర్కొంది. రాష్ట్రం అని పేర్కొంది. . 2006 డిసెంబర్ 4 న రిట్ పిటిషన్ (సివిల్) నెంబరు 460/2004 లో ఈ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ప్రకారం పర్యావరణ సున్నితమైన జోన్ల ప్రకటనకు సంబంధించిన ప్రతిపాదనలను నాలుగు వారాల్లోగా కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖకు పంపేందుకు అన్ని రాష్ట్రాలకు తుది అవకాశం ఇవ్వాలని కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖను ఆదేశించినప్పటికీ ప్రభుత్వం ఈ దిశగా ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. ప్రస్తుత ప్రాజెక్టు విషయంలో ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన తప్పిదాన్ని సద్వినియోగం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తోందని ఎంఓఈఎఫ్ ఆరోపించింది. అయితే 2009 ఆగస్టు 22-24 తేదీల్లో జరిగిన రెండో ప్రతిస్పందనలో కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ.. .

యు.ఓ.ఐ.

నోటిఫై చేయడంలో విఫలమైనందుకు ఇప్పటికీ యుపి ప్రభుత్వాన్ని నిందిస్తున్నప్పటికీ A"ఎకో-సెన్సిటివ్ జోన్లు" "ఎకో-సెన్సిటివ్ జోన్ ప్రకటించే వరకు నిర్మాణ పనులు ఏ చట్టం / చట్టాన్ని ఉల్లంఘించినట్లు అనిపించలేదు" అని అంగీకరించాయి. కానీ దాని స్థలాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే ఈ ప్రాజెక్టును పక్షుల అభయారణ్యం విస్తరణలో భాగం చేయడానికి బాగా సరిపోతుందని పేర్కొంది.

63. ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇదే నిర్ణయం తీసుకుంది. ఈ ప్రయోజనం కోసం అవసరమైన మార్గదర్శకాలను జారీ చేయడంలో MoEF విఫలమైనందున దాని వైపు నుండి ప్రతిపాదనలు వంపబడ్డాయి. యూపీ రాష్ట్రం తరపున జరిగిన సమావేశంలో ప్రస్తావించారు.

64. సెప్టెంబర్ నాటి హైకోర్టుకు సీఈసీ ఇచ్చిన నివేదికలో E4, 2009 ఎకో-సెన్సిటివ్ జోన్లను గుర్తించడంలో యూపీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విఫలమైందని నిందలు వేసింది, కానీ ఎంఐఇఎఫ్ మాదిరిగానే పక్షుల అభయారణ్యం పక్కనే ఉన్నందున ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ఎటువంటి చట్టపరమైన అడ్డంకులు లేవని నేను అంగీకరించినట్లు అనిపించింది. హైకోర్టుకు సమర్పించిన నివేదికలో సీఈసీ ఈ విధంగా పేర్కొంది.

31.జాతీయ ఉద్యానవనం మరియు అభయారణ్యాల చుట్టూ ఎకోసెన్సిటివ్ జోన్ గుర్తింపు/ నోటిఫికేషన్ కు సంబంధించిన అంశం ప్రస్తుతం ఈ గౌరవనీయ న్యాయస్థానం పరిశీలనలో ఉంది. నేషనల్ పార్కులు, అభయారణ్యాల చుట్టుపక్కల 10 కిలోమీటర్ల పరిధిలో ఉన్న ప్రాంతాన్ని ఎకో సెన్సిటివ్ జోన్ గా ప్రకటించాలని నేషనల్ బోర్డ్ ఆఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ (ఎన్ బీడబ్ల్యూఎల్) గతంలో నిర్ణయించింది. ఆ తర్వాత ఎకో సెన్సిటివ్ జోన్ ప్రతి జాతీయ పార్క్/బియోసఫ్ట్ కు ప్రత్యేకంగా ఉండాలని ఎన్ బీడబ్ల్యూఎల్ నిర్ణయించింది. జాతీయ రహదారి చుట్టూ 500 మీటర్లు ఉండాలని సీఈసీ సిఫారసు చేసింది. A పార్కు/అభయారణ్యం ఎకో సెన్సిటివ్ జోన్ గా ప్రకటించాలి. 500 మీటర్లు సరిపావని అమికస్ క్యూరీ అభిప్రాయపడటంతో సీఈసీ సిఫార్సును సుప్రీంకోర్టు ఇంతవరకు అంగీకరించలేదు. టిడబ్ల్యూపి విషయంలో 4.8.2006 నాటి గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు బి ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా, ప్రస్తుతం జాతీయ ఉద్యానవనాలు / అభయారణ్యాల సరిహద్దు నుండి

ఒక కిలోమీటరు దూరం వరకు మైనింగ్ నిషేధించబడింది. ఇతర ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి ఇప్పటి వరకు ఎలాంటి ఆంక్షలు విధించలేదు. ఈ మేరకు కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ పదేపదే రాష్ట్రాలు/కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలను కోరింది. . జాతీయ ఉద్యానవనాలు/ అభయారణ్యాల చుట్టూ ఎకో సెన్సిటివ్ జోన్ ను గుర్తించండి. అయితే ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు దీనికి సంబంధించి ఎలాంటి ప్రతిపాదనలు సిద్ధం చేయలేదు. నిర్ణయం/నోటిఫికేషన్ లేనప్పుడు, ప్రస్తుతం ఈ ప్రాజెక్టు ఓజ్లా పక్షుల అభయారణ్యం పక్కనే ఉందనే కారణంతో ప్రాజెక్టు అమలుపై ఎటువంటి చట్టపరమైన ఆంక్షలు లేవని సీఈసీ అభిప్రాయపడింది.

33 ఏడేమైనా, ప్రాజెక్టు ప్రాంతం ఓజ్లా పక్షుల అభయారణ్యం నుండి 50 మీటర్ల దూరంలో మాత్రమే ఉందని మరియు ప్రాజెక్టు సైట్ అన్ని సంభావ్యతలలో ఉందని గుర్తించుకోవాలి. E ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం/పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ సకాలంలో నిర్ణయం తీసుకుని ఉంటే ఎకో సెన్సిటివ్ జోన్ పరిధిలోకి వచ్చేది.

(నొక్కీ చెప్పబడింది)

సీఈసీ నివేదిక పరిస్థితిని క్లుప్తంగా వివరించింది. ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకులు మినహా అందరూ, ఆచరణాత్మకంగా పక్షుల అభయారణ్యం పక్కనే ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అభయారణ్యం యొక్క సున్నితమైన మరియు పెళుసైన పర్యావరణ సమతుల్యతకు సంభావ్య ప్రమాదంగా భావిస్తున్నప్పటికీ, దానిని ఆపడానికి ఎటువంటి చట్టం లేదు.

ఈ కోర్టు ఆదేశించినప్పటికీ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అధికారులు ఇంతవరకు చుట్టుపక్కల బఫర్ జోన్లను నోటిఫై చేయడానికి ఒక సూత్రాన్ని రూపొందించలేకపోవడం వల్లనే ఈ అసంతృప్తి, అసాధారణ పరిస్థితి తలెత్తింది.

అభయారణ్యాలకు అవసరమైన సున్నితమైన మరియు/H సున్నితమైన పర్యావరణ సమతుల్యతను పరిరక్షించడానికి అభయారణ్యాలు మరియు జాతీయ ఉద్యానవనాలు.

66. కానీ ఒక శాసనం లేకపోవడం వల్ల ఓళ్లూ పక్షుల అభయారణ్యం గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించి పర్యావరణంపై ప్రాజెక్టు ప్రభావాలను పరిశీలించడానికి ఈ కోర్టును అడ్డుకోదు. ఎందుకంటే, ఈ కోర్టు అభివృద్ధి చేసిన న్యాయశాస్త్రంలో పర్యావరణం కేవలం చట్టబద్ధమైన సమస్య మాత్రమే కాదు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రసాదించిన జీవించే హక్కులోని అంశాల్లో పర్యావరణం ఒకటి. ' B అందువల్ల పర్యావరణం అనేది నేరుగా ఈ క్రింది అంశమే. రాజ్యాంగం మరియు ఏదైనా ప్రాజెక్టు లేదా చర్య పర్యావరణానికి హానికరం లేదా హానికరం అని కోర్టు భావిస్తే అది బాధ్యతగా భావిస్తుంది. అడుగు పెట్టేందుకు.. ప్రాజెక్టుకు కారణమయ్యే అవకాశాలు ఉన్నాయనే ప్రశ్న అందువల్ల ఓళ్లూ పక్షుల అభయారణ్యంపై ఏవైనా ప్రతికూల ప్రభావాలను ఈ కోణంలో పరిశీలించాలి.

67. శ్రీ వేణుగోపాల్ గారు పరిస్థితిని చూపించే ప్రయత్నం చేస్తూ కొన్ని ఛాయాచిత్రాలను మన ముందుంచడాన్ని మనం ఇక్కడ గమనించవచ్చు. ఓళ్లూ పక్షుల అభయారణ్యం యొక్క పశ్చిమ సరిహద్దు దాని ఢిల్లీ చివరలో ఉంది. ఛాయాచిత్రాలలో సుమారు నలభై నుండి అరవై అడుగుల వెడల్పు గల ఒక రహదారి ఉంది, (కలిండికుంజ్-లిరిగేషన్ కాలనీ-బాట్లా రోడ్) అభయారణ్యం యొక్క వైర్ మెష్ ఫెన్సింగ్ పక్కన

నడుస్తుంది. రోడ్డు ప్రక్కన ఒకదానికొకటి ఆనుకుని ఉన్న కాంక్రీట్ నిర్మాణాలు/ఇళ్ళు పాడవాలి వరుసలో ఉన్నాయి. ఈ రహదారిలో ఢిల్లీ యొక్క సందడిగా ఉండే ట్రాఫిక్ ఉంది, ఇక్కడ అన్ని రకాల వాహనాలు (మరియు పశువులు!) స్థలం కోసం తంటాలు పడుతుంటాయి. అభయారణ్యం యొక్క పశ్చిమ సరిహద్దులో పరిస్థితి నిజంగా విచారకరంగా ఉంది, కానీ నోయిడా వైపు నుండి కూడా అభయారణ్యం మూసివేయడానికి ఇది కారణం కాదు.

. 68. అంతకు ముందు 2010 ఏప్రిల్ 22 న ఈ ప్రాజెక్టు వల్ల కలిగే పర్యావరణ ప్రభావాన్ని అధ్యయనం చేయాలని, ప్రాజెక్టు వల్ల కలిగే పర్యావరణ క్షీణతను సరిదిద్దే చర్యలను సూచించాలని, ప్రాజెక్టును పరిరక్షించడానికి చేపట్టాల్సిన చర్యలను సూచించాలని 2010 ఏప్రిల్ 22 న కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖను కోర్టు ఆదేశించిన విషయం తెలిసిందే. పక్కనే ఉన్న పక్షుల అభయారణ్యం.. కోర్టు ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ప్రాజెక్టు పర్యావరణ ప్రభావ మదింపును కొన్ని నిపుణుల ఏజెన్సీలు చేయాలని ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదకులను కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ కోరింది. నోయిడా, ప్రాజెక్ట్ ప్రతిపాదకుడు ప్రాజెక్ట్ యొక్క ప్రభావ మదింపు గురించి మూడు అధ్యయనాలు చేశాడు. ఒకటి సలీం అలీ సెంటర్ ఫర్ ఆర్నిథాలజీ రూపొందించిన సంయుక్త అధ్యయనం.

ఎ . అండ్ నేచురల్ హిస్టరీ (సాకాన్), దక్కన్ రీజనల్ స్టేషన్, హైదరాబాద్ మరియు ఆల్ ఇండియా నెట్వర్క్ ప్రాజెక్ట్ ఆన్ అగ్రికల్చరల్ ఆర్నిథాలజీ, ఆచార్య ఎన్.సి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్ (పేపర్ బుక్ వాల్యూమ్ 4 అనుబంధం); మరొకటి వైల్డ్ లైఫ్ ఇన్ స్ట్రీట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా (డబ్ల్యుఐఐ) (అనుబంధ ఇల్ ఆఫ్ పేపర్ పుస్తకం) ; Bనాల్గవ సంపుటం); మూడవది ముగ్గురు వ్యక్తుల సమూహం ద్వారా న్యూఢిల్లీలోని ఇండియన్ ఇన్ స్ట్రీట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ పరిశీలించింది. . (పేపర్ బుక్ వాల్యూమ్ IV యొక్క అనుబంధం IV). .

- 69. సాకాన్ తన నివేదికలో ఈ ప్రాజెక్టుకు క్లీన్ చిట్ ఇచ్చి, సి లో కింది పరిశీలనలు చేసింది.

చెట్ల నరికివేత మరియు ఓళ్ల పక్షుల అభయారణ్యంపై ప్రాజెక్టు నిర్మాణం యొక్క ప్రభావంతో సంబంధం:

1 ఓళ్ల పక్షుల అభయారణ్యం ప్రధానంగా ఒక పట్టణ చిత్తడి నేల మరియు ప్రధానంగా నీటి పక్షులకు మద్దతు ఇస్తుంది, వీటిలో ఎక్కువ భాగం శీతాకాలంలో వలస వచ్చి ఉపయోగించబడతాయి. ఇవి నీటి వనరులు మరియు పరిసర చిత్తడి నేలలకు మాత్రమే పరిమితం చేయబడ్డాయి మరియు పక్కనే ఉన్న ఉద్యానవనాల చెట్లపై గూడు కట్టడం లేదా గూడు కట్టడం లేదు. అభయారణ్యం యొక్క భౌగోళిక ఆవాస పరిధి చాలా చిన్నది లేదా తక్కువ.

2 అభయారణ్యం సరిహద్దు వెలుపల చెట్ల తొలగింపు మరియు నిర్మాణంతో సహా మొత్తం అభివృద్ధి పనులు జరిగాయి మరియు ప్రాజెక్ట్ సైట్లో చెట్ల నిర్మాణం మరియు నరికివేత ఒబిఎస్ యొక్క చిత్తడి నేల పర్యావరణ వ్యవస్థలో ఎటువంటి మార్పు లేదా జోక్యం చేసుకోలేదు మరియు ఈ ప్రాంతం ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా ఉంది.

3 ఓళ్ల పక్షుల అభయారణ్యంలోని చిత్తడి నేలలోని పక్షులను శీతాకాలంలో యుపి అటవీ శాఖ యొక్క వన్యప్రాణి విభాగం జనవరి నెలలో అంచనా వేస్తుంది, ఇది వలస పక్షుల కాలం. పక్షుల అంచనా ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

2007-08 : 17,111 2008-09 : 21,272

యు.ఓ.ఐ. 2009-10 : 22,004

1 నిర్మాణం మరియు ల్యాండ్ స్కేపింగ్ కొరకు ప్రాజెక్ట్ స్థలాన్ని క్లియర్ చేయడం జనవరి, 2008 నెలలో ప్రారంభించబడింది మరియు 2009 ఆక్టోబరు 9 వరకు కొనసాగింది. వలస సీజన్ లో పక్షి అంచనాలు స్పష్టంగా ఉంటాయి. పార్కులో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నప్పటికీ

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

అభయారణ్యంలో పక్షుల సంఖ్య తగ్గలేదని చూపిస్తుంది. దీన్నిబట్టి చెట్ల నిర్మాణం, నరికివేత స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. ప్రాజెక్ట్ సైట్ OBS పై ఎలాంటి ప్రభావం చూపదు.

2 ప్రాజెక్ట్ ప్రారంభానికి ముందు ప్రాజెక్ట్ సైట్ యొక్క సరిహద్దు గోడ వెంబడి హైటెన్షన్ లైన్ ఉండటం ఒక అవరోధంగా ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది . OBS నుంచి పక్షుల కదలిక కొరకు అధిక ఎలక్ట్రో అయస్కాంత ప్రభావం యొక్క కదలికను పరిమితం చేస్తుంది పిట్టలు. అందువల్ల ప్రాజెక్టు స్థలంలో నిర్మాణం, చెట్ల నరికివేత ఓబిఎస్ పై తక్కువ ప్రభావం చూపుతుంది.

పై అంశాల దృష్ట్యా చెట్ల నరికివేత, నిర్మాణాల వల్ల ఓబిఎస్ ఆవాసంపై ఎలాంటి ప్రభావం ఉండదని భావిస్తున్నాం.

70. సాకాన్ కొన్ని క్రియాశీల పర్యావరణ చర్యలను సూచించింది (పేపర్ బుక్ వాల్యూమ్ IV, పేజీ చూడండి). .110) అది ఈ తీర్పులో భాగం.

71. వైల్డ్ లైఫ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా (డబ్ల్యుఐఐ) యొక్క మరొక నివేదిక పక్షి ప్రాజెక్టు ప్రభావం గురించి అంత ఆశాజనకంగా లేదు .అభయారణ్యం.. డబ్ల్యుఐఐ నివేదికలో "ప్రభావ అంచనా" శీర్షిక క్రింద ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

"... దీనిని బట్టి మునుపటి ఉడ్ ల్యాండ్ అని నిర్ధారణకు వచ్చారు. .51-101 జాతుల భూభాగాన్ని ఉపయోగించి ఉండవచ్చు. పక్షులు మరియు ఓజ్లా పక్షుల అభయారణ్యంలోని వన్యప్రాణులకు, ప్రధానంగా భూతల పక్షులకు విస్తరించిన ఆవాసంగా ఉంది. వీటిలో కొన్ని

ఈ పక్షులు పూర్వపు అడవిని సంతానోత్పత్తికి కూడా ఉపయోగించి ఉండవచ్చు...

" .... మునుపటి ఉడ్ ల్యాండ్ ఈ అవాంతరాలకు వ్యతిరేకంగా బఫర్ గా పనిచేస్తోంది. ఎడమ గట్టు వెంబడి ఉన్న వృక్షసంపదకు కొనసాగింపుగా ఉన్న ప్రాజెక్టు ప్రాంతం సగటున సుమారు 2 కిలోమీటర్ల పొడవు, 218 మీటర్ల వెడల్పుతో గ్రీన్ బెల్ట్ ను అందిస్తోంది. చెట్ల సరికివేతకు ముందు ఇలా.. . స్పాచ్ సుమారు 190 మీటర్ల వెడల్పు కలిగిన రక్షిత గ్రీన్ బెల్ట్ గా పనిచేసి ఉండవచ్చు, ఇది 203.5 చెట్లు/హెక్టార్ (సరికిన చెట్ల సాంద్రత) తో పనిచేస్తుంది, ఇది ఇప్పుడు C కు తగ్గించబడింది.

సుమారు 28 మీటర్లు (ప్రాజెక్ట్ యొక్క పశ్చిమ గోడ మరియు ఎడమ అఫ్లక్స్ ఆనకట్ట యొక్క ఒబిఎస్ సరిహద్దు మధ్య). దీనిని బట్టి అభయారణ్యం సుమారు 33.43 హెక్టార్ల బఫర్ ను కోల్పోయిందని, ఇది ఒబిఎస్ మరియు దాని ప్రశాంతతపై గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపుతుందని నిర్ధారించబడింది....

"... మునుపటి అడవుల యొక్క కార్బన్ సీక్వెస్ట్రేషన్ విలువ కోల్పోయింది, అయితే నోయిడా ఇప్పటికే ప్రాజెక్టు సైట్ మరియు చుట్టుపక్కల అడవుల పెంపకం రూపంలో మెరుగుపరిచే చర్యలను చేపట్టింది....

".... ప్రాజెక్టు స్థలంలో బఫర్ కోల్పోవడం, కృత్రిమ కాంతి పెరగడంతో వలస పక్షుల జనాభా దీర్ఘకాలికంగా ప్రభావితమయ్యే అవకాశం ఉంది. నీలం రంగుతో బర్డ్ ఫ్రెండ్లీ డిప్యూజ్డ్ లైట్ ప్రతికూల ప్రభావాలను తగ్గిస్తుంది, అయినప్పటికీ ఈ అంశంపై చాలా పరిశోధన అవసరం.

72. ఈ తీర్పులో భాగంగా ఉండే కొన్ని ఉపశమన చర్యలను కూడా డబ్ల్యుఐఐ సూచించింది (పిపర్ బుక్ వాల్యూమ్ IV, పేజీ 134 చూడండి).

73. ముగ్గురు వ్యక్తుల బృందం తయారు చేసిన నివేదికపై న్యూఢిల్లీ ఐఐటీ తన సమీక్షలో అభయారణ్యంపై ఈ ప్రాజెక్టు చూపే ప్రభావాలకు సంబంధించి తీవ్రమైన ప్రతికూల ఫలితాలను నమోదు చేయలేదు.

74. చివరగా, భారత ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఎక్స్ పర్ట్ అప్రెజియేషన్ కమిటీ (EAC) H, MoEF తన 88 వ అధ్యాయంలో 2010 జూన్ 28-29 తేదీల్లో జరిగిన సమావేశంలో ప్రాజెక్టును సమీక్షించారు. పైన పేర్కొన్న రిపోర్టుల వెలుగులో ప్రశ్నించండి మరియు ఒక ప్రకటన చేశారు .ఈ తీర్పులో భాగమైన సిఫార్సుల సంఖ్య (పేపర్ బుక్ వాల్యూమ్ ఇల్, పేజీ 32).

75. నిపుణుల కమిటీలు ఏవీ లేకపోవడం గమనార్హం. ప్రాజెక్టు చాలా వివేకరహితం, నాశనమో అనే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేసింది. పక్షుల అభయారణ్యం కోసం దానిని పూర్తిగా తొలగించాల్సిన అవసరం ఉంది .అభయారణ్యాన్ని కాపాడే క్రమంలో.. ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసేందుకు వీలుగా నిపుణుల కమిటీలు సిఫార్సులు చేశాయి. కొన్ని షరతులకు లోబడి.. ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం తరపున.. నిపుణుల కమిటీల నివేదికలలో పేర్కొన్న అన్ని షరతులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి/ నోయిడాకు పూర్తిగా^C ఆమోదయోగ్యమైనవని నిర్ణయం ద్వారా పేర్కొన్నారు. రెండు అధ్యయన నివేదికలు, ఈవీసీ సమర్పించిన నివేదిక దృష్ట్యా ప్రాజెక్టులో నిర్మించిన నిర్మాణాలను కూల్చివేయాలని ఆదేశించడం సమంజసంగా కనిపించడం లేదు.

దరఖాస్తుదారుల తరపున ప్రార్థించిన విధంగా.. పరిస్థితులకు లోబడి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి మేం^D అనుమతిస్తాం.

మూడు నిపుణుల సంస్థలు సూచించాయి మరియు క్రింద పేర్కొన్న ఆదేశాలకు లోబడి ఉన్నాయి.

పక్షుల అభయారణ్యానికి రక్షణ-బఫర్ గా వ్యవహరించిన అడవులు కనుమరుగైపోవడానికి దారితీసిన

చెట్ల నరికివేతపై డబ్ల్యుఐఐ నివేదిక దృష్టి సారించింది.

మరియు దాని మొదటి సిఫార్సు వృక్షసంపద నష్టాన్ని భర్తీ చేయడం. ఇది రెండవది ప్రాజెక్ట్ సైట్ వద్ద పెరిగిన కృత్రిమ కాంతిపై దృష్టి సారించింది, ఇది వలస వక్షిని ప్రభావితం చేసే అవకాశం ఉంది . దీర్ఘకాలంలో జనాభా.. దీనికొకటి 'హార్డ్ ల్యాండ్ స్కేపింగ్' పేరుతో జరుగుతున్న రాతి, కాంక్రీట్ నిర్మాణాల పరిధి చాలా తక్కువగా ఉందని భావిస్తున్నాం. సవరించిన లేఅవుట్ ప్రణాళికలో, ప్రాజెక్ట్ ప్రతిపాదకులు కఠినమైన విస్తీర్ణాన్ని తగ్గించారు మొత్తం ప్రాజెక్టు వైశాల్యంలో ఉపరితలం 35.54%. పర్యావరణ దృష్ట్యా అది కూడా ఆమోదయోగ్యం కాదని మా అభిప్రాయం. కఠినమైన ఉపరితలం కింద ఉన్న వైశాల్యం, కప్పబడినా, తెరవబడినా (మార్గాలు మరియు సరిహద్దు గోడ మొదలైన వాటితో సహా) లేదా ఏదైనా రకమైనది మొత్తం ప్రాజెక్ట్ వైశాల్యంలో 25% మించకూడదు; మిగిలిన వాటిలో 25% సాఫ్ట్/గ్రీన్ ల్యాండ్ స్కేపింగ్ కోసం ఉపయోగించాలి మరియు మిగిలినది,

REPORrs

50% స్థానిక రకానికి చెందిన చెట్లు దట్టంగా ఉండాలి, వాటి జాబితాను యుపి రాష్ట్రం (అనుబంధం 4(బి), పేపర్ బుక్ వాల్యూమ్ 4) ఇచ్చింది. చెట్ల పెంపకం ముఖ్యంగా ప్రాజెక్టు ప్రాంతానికి పశ్చిమ వైపున ఉన్న ఓళ్ల పక్షుల అభయారణ్యం వైపు దట్టంగా ఉండాలి. ఏవైనా నిర్మాణ పనులు మొక్కలు నాటిన తర్వాతే ప్రారంభించాలి.

77. నిపుణుల కమిటీల సిఫార్సులు (తీర్పులో భాగమైనవి) మరియు ఈ కోర్టు ఆదేశాలను పూర్తిగా పాటించేలా చూడటానికి, ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని నిపుణుల కమిటీ పర్యవేక్షించాల్సి ఉంటుంది. ఒక C

కమిటీలో ఒక పక్షి శాస్త్రవేత్తను ఎంఓఈఎఫ్ నామినేట్ చేస్తుంది, మరొక సభ్యుడిని అమికస్ తో సంప్రదించి సీఈసీ నామినేట్ చేస్తుంది మరియు నోయిడా చైర్మన్ కమ్-సిఇఓ కమిటీ యొక్క సభ్య-కార్యదర్శిగా ఉంటారు. నేటి నుంచి రెండు రోజుల్లో కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలి.

78. పై ఆదేశాలు ఈ కేసులోని విచిత్రమైన వాస్తవాల్లో ఇవ్వబడ్డాయని, ఇ "బఫర్ జోన్" కేసును కోర్టు విచారిస్తున్నప్పుడు తీర్పులో పేర్కొన్న ఏదీ పూర్వాపరాలుగా మారదని స్పష్టం చేసింది.

79. కేసుకు సంబంధించిన రికార్డులను రాసే ముందు కొన్ని పరిశీలనలు తప్పకపోవచ్చు. సెప్టెంబర్ 14, 2006 నాటి ఈఐఏ నోటిఫికేషన్ అత్యవసరంగా సంబంధిత అధికారులు నిశితంగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. నోటిఫికేషన్ షెడ్యూలులోని 8(ఎ), 8(బి) అంశాల కింద ప్రాజెక్టులు/కార్యకలాపాలను మరింత కచ్చితత్వంతో, స్పష్టతతో వివరించాలని, ఆకాశానికి తెరిచే సౌకర్యాలతో నిర్మించిన ప్రాంతం నిర్వచనాన్ని ప్రస్తుత అస్పష్టత, అస్పష్టత నుంచి విముక్తం చేయాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. ప్రాజెక్టులకు సాధారణ స్థితిని వర్తింపజేసే ప్రశ్న/ ⁶ షెడ్యూలులో జాబితా చేయబడిన కార్యకలాపాలను కూడా ఎటువంటి చర్చ లేదా వివాదానికి అతీతంగా ఉంచాలి. ఈ కేసులో పర్యావరణ ప్రభావ అధ్యయనాలను ఎంఓఈఎఫ్ లేదా దాని కింద ఉన్న ఏ సంస్థ లేదా అది నియమించిన ఏ సంస్థ కూడా నిర్వహించలేదని కూడా మేము ఎత్తి చూపాలనుకుంటున్నాము. చివరకు ముగిసిన మూడు అధ్యయనాలు .H ని ఎక్స్ ప్లైట్ అసైజల్ కమిటీ ముందు ఉంచారు మరియు ఏది

నోడా ఆనంద్ యు.ఓ.ఐ. [AFTAB]

కోర్టు కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంది, వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకుంది. ప్రాజెక్ట్ ప్రతిపాదకులు మరియు వారికి నచ్చిన ఏజెన్సీల ద్వారా. పర్యావరణ ప్రభావ అధ్యయనాలను MoEF లేదా దాని కింద

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

ఉన్న ఏదైనా సంస్థ లేదా కనీసం దానిచే నియమించబడిన మరియు సిఫారసు చేయబడిన ఏజెన్సీల ద్వారా చేయబడి ఉంటే ఈ కోర్టు మరింత సౌకర్యవంతంగా ఉండేది.

80. పై పరిశీలనలు, ఆదేశాలతో ఐఏఎస్ లు సతమతమవుతున్నారు.

. ఐఏఎస్ తొలగింపు.. .

APPEiDIX I సకాన్:

7. ముందస్తు పర్యావరణ చర్యలను సూచించింది

పెద్దగా ప్రభావం కనిపించనప్పటికీ..

ముందుజాగ్రత్త విధానం, దీని కొరకు ఈ క్రింది చర్యలను మేం సిఫారసు చేస్తున్నాం. . OBS యొక్క

మొత్తం మెరుగుదల:

. 1 . క్రమానుగతంగా వాటర్ హైసింత్ తొలగించడం . నీటి నాణ్యత మెరుగ్గా ఉండేలా చూస్తారు.

. 2. పక్షుల సంతానోత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి అభయారణ్యం యొక్క పశ్చిమ సరిహద్దు మరియు పరిసర ప్రాంతాలలో కృత్రిమ గూడు పెట్టెలను ఉంచాలి.

3. నీటి నాణ్యత పారామీటర్ల యొక్క క్రమానుగత పర్యవేక్షణ Fచిత్తడి నేలలపై ఆధారపడిన జాతులు మరియు వాటి జనాభాను పెంచడానికి చేపట్టాలి.

4. ఏవీఐ జంతుజాలం జనాభాను క్రమం తప్పకుండా పర్యవేక్షించడం . చేపట్టాలి. భౌగోళిక ఆవాసాలపై, చిన్న క్షీరదాల పర్యవేక్షణ కూడా చేపట్టవచ్చు.

.5. దీనికి అనువైన స్థానిక జాతులను విస్తృతంగా నాటడం . ప్రాజెక్టు ప్రాంతం మరియు చుట్టుపక్కల పట్టణ ఆవాసాలు 10 రెట్లకు మించి చేయాలి. ఇది సహాయపడుతుంది. . కీలక పక్షి జాతుల సుస్థిరతలో.. ఇది గమనించదగినది.

. నోయిడా అథారిటీ ఇప్పటికే మొక్కలు నాటిందని పేర్కొన్నారు.

6. OBS యొక్క శాస్త్రీయ నిర్వహణ కొరకు, డెహ్రాడూన్ లోని వైల్డ్ లైఫ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా ద్వారా తయారు చేయబడుతున్న మేనేజ్ మెంట్ ప్లాన్ యొక్క ప్రెసిస్కిప్షన్ లను అవసరమైన విధంగా పాటించాలి. ఆర్థిక సాయం..

7. అభయారణ్యం లోపల, బ్యాటరీతో నడిచే వాహనాలను సందర్శకుల కోసం ఉపయోగించాలి.

C

8. ఒబిఎస్ యొక్క సమర్థవంతమైన రక్షణ మరియు నిర్వహణ కోసం, అభయారణ్యం తగిన విధంగా కంచె వేయాలి.

9. దాని ప్రత్యేక స్థానం మరియు వివిధ భూదృశ్య మూలకాల పర్యావరణ సెట్టింగులను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రతిపాదిత ఉద్యానవనం ఒక పర్యావరణ వివరణ కేంద్రాన్ని కలిగి ఉండవచ్చని సూచించబడింది.

అపెండిక్స్ ఇల్ (డబ్ల్యుఐఐ ద్వారా):

5. SuggESGED ఉపశమన చర్యలు

ఉద్యానవనం నిర్మాణం కారణంగా చెట్ల కవర్ కోల్పోవడం మరియు భూదృశ్య నిర్మాణంలో మార్పు మరియు తరువాత ఒబిఎస్ పక్కన పెరిగిన మానవ కార్యకలాపాల కారణంగా అంతరాయం పెరగడాన్ని తగ్గించడానికి, ఈ క్రింది ఉపశమన చర్యలు సూచించబడ్డాయి:

(1) వృక్షసంపద సజ్ఞాన్ని పూర్ణంగా పాటించి ప్రాజెక్ట్ సైట్ యొక్క పునః వృక్షసంపద: ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో మరియు ఎడమ ఆఫ్లక్స్ కట్ట యొక్క తూర్పు వైపున స్థానిక మరియు విదేశీ జాతులను నాటడం ద్వారా ఎన్ఓడిఎ ఇప్పటికే సహాయక చర్యలు చేపట్టింది. . యమునా నది/ఒబిఎస్ సమీప దూరంలో ఉంది. అయితే, స్థానిక జాతులను మాత్రమే ప్రచారం చేయడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

నోడా ఆనంద్

యు.బి.ఐ. [AFTAB]

- (2) ఒబిఎస్ పై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని తగ్గించడం: ప్రత్యక్ష అవాంతరాన్ని తగ్గించడానికి అభయారణ్యం యొక్క ఉత్తర మరియు ఈశాన్య వైపు బఫర్ చేయాలని సూచించబడింది . OBS కు క్రియేట్ చేయవచ్చు. ఉత్తరాన ఉన్న ప్రాంతం[మార్పు] .OBS యొక్క వియర్ బండ్ నిస్సారమైన "టెర్ లేదా గడ్డి పెరుగుదలను ఇష్టపడే నీటి పక్షులకు ఒక ఆశాజనక ప్రదేశం. B ముఖ్యంగా బాతులు మరియు వేటాడే జంతువులు. నీట మునిగిన యమునా నదికి ఉత్తరాన ప్రవహిస్తుందని సూచిస్తున్నారు. . ఓబీఎస్, డీఎన్టీ ఫ్లైఓవర్ వరకు విస్తీర్ణం .130 హెక్టార్లు (పటం 1) ఒబిఎస్ తో చేర్చబడవచ్చు లేదా C నిబంధన కింద బఫర్ గా దానికి రక్షణ కల్పించవచ్చు. డబ్ల్యుపీఎ, 1972 అందించాలి.

24 హెక్టార్ల వైశాల్యం కలిగిన అడవి యొక్క ఎస్.టి.ఆర్.ఐ.పి. ప్రాజెక్టు ప్రాంతానికి ఉత్తరాన ఉన్న వెంటనే (పటం 1) కూడా ఒబిఎస్ యొక్క బఫర్ గా సంరక్షించాల్సిన అవసరం ఉంది. మరియు దాని భూవినియోగాన్ని ఎటువంటి మార్పు లేకుండా నిర్వహించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఓబీఎస్ కు దగ్గరగా ఉండటం వల్ల అభయారణ్యంపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతుంది. అది కూడా ఉంటుంది ఒబిఎస్ యొక్క భౌగోళిక పక్షి జాతులకు అదనపు ఆవాసాన్ని అందిస్తుంది.

ముఖ్యంగా పక్షుల వలస సీజన్లలో (అక్టోబర్-మార్చి) సూర్యాస్తమయం తర్వాత ప్రాజెక్టు స్థలంలో కృత్రిమ కాంతి, శబ్దాల తీవ్రతను రాత్రిపూట కనిష్టంగా ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలి. రాత్రిపూట నీలం రంగుతో బర్డ్ ఫ్రెండ్లీ డిప్యూజ్డ్ లైట్, ఒబిఎస్ పై ఏదైనా ఉంటే ప్రతికూల ప్రభావాలను తగ్గిస్తుంది, అయినప్పటికీ ఈ అంశంపై చాలా పరిశోధన అవసరం. .

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

ఓబిఎస్ శివారులో లేని చోట కంచె ఏర్పాటు చేయాలని, ప్రస్తుతం ఉన్న కంచెలోని పగుళ్లను ప్రాధాన్య క్రమంలో సరిచేయాలని సూచించారు.

- (3) ఒబిఎస్ పరిరక్షణకు ఢిల్లీ ప్రభుత్వం నుండి మద్దతు పొందడం: ఒబిఎస్ అన్ని వైపుల నుండి ఓపెన్ యాక్సెస్ ఉన్న అంతర్జాతీయ రక్షిత ప్రాంతం కాబట్టి ఢిల్లీ ప్రభుత్వం తప్పనిసరి. దాని నిర్వహణలో చురుకుగా పాల్గొనేలా ఒప్పించాలి.

(4) ఉద్యానవనం యొక్క మెరుగైన సంరక్షణ నిర్వహణకు ఆర్థిక నిబద్ధతను నిర్ధారించడం: సంరక్షిత ప్రాంతానికి ఆనుకుని ఉన్న ఇతర అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులకు (ఉదా. IA నెం.856/2006) మంజూరు చేసిన గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఉత్తర్వుల ప్రకారం, మొత్తం వ్యయంలో 5% . పర్యావరణ వ్యవస్థ నిర్మాణం మరియు విధులను మెరుగుపరచడం కొరకు ఈ ప్రాజెక్టును ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వంలోని ఫారెస్ట్ డిపార్ట్ మెంట్ వద్ద జమ చేయాలి, వాటర్ బడ్జెట్ ఆవాసం, ప్రజా సౌకర్యాలు మరియు వివరణ కేంద్రం . మరియు OBS యొక్క మెరుగైన నిర్వహణ.

అపెండిక్స్ ఇల్ (EAC ద్వారా):

చర్చల సందర్భంగా ఈ కింది అంశాలు వెలుగు చూశాయి.

నోయిడా అథారిటీ ప్రజెంటేషన్ ఇస్తున్నప్పుడు, ఈ ప్రాజెక్టులో మొత్తం 33.43 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో పార్కు యొక్క పునరుద్ధరణ, సంరక్షణ మరియు సుందరీకరణ జరుగుతుందని తెలియజేశారు. మొత్తం నిర్మాణం విస్తీర్ణం 6,999 చదరపు మీటర్లు.

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

స్థల అభివృద్ధికి ముందు వివిధ జాతులకు చెందిన 6,803 చెట్లు ఉండేవి, వాటిలో 6241 చెట్లను సరికివేసి, 562 చెట్లను ఇతర పార్కులకు తరలించారు. ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన కింది భాగాలు ఇప్పటికే పూర్తయ్యాయని వారు తెలియజేశారు.

- (a) సరిహద్దు గోడ మరియు గేటు
- (b) స్మారక భవనం నిర్మాణం[మార్చు]- 60
- (c) ల్యాండ్ స్కేపింగ్ మరియు తోటల పెంపకం
- (d) పేవ్ మెంట్ లు - 75%

పర్యావరణ రక్షణలు/చర్యల కొరకు మరియు సమర్థవంతమైన EMP కొరకు నోయిడా అథారిటీ ద్వారా ప్రతిపాదించబడ్డ ఇతర మౌలిక సదుపాయాల పనులు శుద్ధి చేసిన వ్యర్థ జలాలు, అమ్మిన వ్యర్థాలు నోయిడానాండ్. .యు.ఓ.ఐ. [AFTAB]

నిర్వహణ, ఇంధన పొదుపు, చెట్ల పెంపకం మరియు పార్కింగ్ Aకంకి. ఓళ్లూ పక్షుల అభయారణ్యం నేపథ్యంలో ముఖ్యమైన ఇతర రచనలు • శబ్దం, మెరుపు నియంత్రణ మరియు సమర్థవంతమైన ట్రాఫిక్ నిర్వహణ.

(2) పచ్చదనాన్ని పెంపొందించడానికి మరియు పార్కు లోపల మరియు వెలుపల మార్గాల వెంట వెడల్పాటి ఆకు స్థానిక చెట్లను నాటడానికి అవకాశాలను అన్వేషించాలి. ఇది ఉపరితల ప్రవాహాన్ని తగ్గించడానికి సహాయపడుతుంది. .

(iii) నీటి నాణ్యత మరియు నీటి సమతుల్యత అనేవి కీలక అంశాలు.

మరియు వివరణాత్మక నిర్వహణ మరియు పర్యవేక్షణ అవసరం. గార్డెనింగ్/ హార్టికల్చర్

అవసరాలకు మంచినిరు/భూగర్భ జలాలను ఉపయోగించరాదు. సమీప నివాసాలకు సరఫరా వ్యవస్థపై ఒత్తిడి వడకుండా స్వీయ పునర్వినియోగ శుద్ధి చేసిన మురుగునీటి నుండి నీటి అవసరాన్ని తీర్చాలి.

వాణిజ్య ప్రాంతాలు..

(iv) సెక్టార్ 54 సీవరేజ్ ట్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్ నుంచి శుద్ధి చేసిన వ్యర్థ జలాలను ఉద్యాన అవసరాల కోసం ప్రతిపాదించారు. ఇది టాయిలెట్ ఫ్లషింగ్ మరియు పేవ్ మెంట్/ఫ్లోర్ వాషింగ్ వంటి ప్రయోజనాల కొరకు కూడా సాధ్యమైనంత వరకు ఉపయోగించాలి. పైన పేర్కొన్న ప్రయోజనాలకు తృతీయ చికిత్స అవసరం అవుతుంది. . మురుగునీరు..

(v) వర్షపు నీరు 20 శాతానికి మించకూడదు. ప్రాజెక్ట్ సైట్ నుండి ప్రస్తుతం ఉన్న కాలువలోకి విడుదల చేయబడింది. వర్షపునీటి సంరక్షణ వ్యవస్థకు రూపకల్పన చేయాలి Fనేల లక్షణాలు మరియు అత్యధిక స్థాయి ఆధారంగా . భూగర్భ జలమట్టం..

(vi) పార్కు లోపల మరియు బఫర్ జోన్ లో ఓజ్లా పక్షుల అభయారణ్యం వైపు మరియు రహదారి పక్కన ఉన్న చెట్ల జాతులు ఈ ప్రాంతం యొక్క నీటి సమతుల్యతకు భంగం కలిగించని స్వదేశీ రకాలకు చెందినవిగా ఉండాలి. స్థానికంగా లేని గడ్డి, కృత్రిమ తోటలకు దూరంగా ఉండాలి.

(vii) దట్టమైన మొక్కల పెంపకం రూపంలో తగినంత శబ్ద అవరోధాలు ఒక అంచెలో ఉంచిన తగిన జాతి చెట్లు మరియు పొదలు ఎస్.సి.ఆర్.

బండ్ రోడ్డుకు ఇరువైపులా గ్రీన్ స్కీన్ ను సృష్టించడానికి ఫారం అందించాలి. ఓజ్లా పక్షుల అభయారణ్యం చుట్టూ నో హార్న్ జోన్ ప్రకటించి నిర్వహించాలి. డెహ్రాడూన్ లోని ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్ బి రీసెర్చ్ అండ్ ఎడ్యుకేషన్ తో సంప్రదించి ఏరీన్ బెల్ట్, చెట్ల పెంపకం చేపట్టనున్నారు.

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

(viii) సారశక్తిని సాధారణ ప్రాంతాల్లో వెలుగులు, ఉద్యానవనాల వెలుగులు, ఫుట్ పాత్ ల కోసం ఉపయోగించాలి.

(ix) రాత్రి వేళల్లో పార్కులోకి ఎత్తైన స్తంభాలు, టవర్లపై కృత్రిమ కాంతిని అనుమతించకూడదు. బండ్ రోడ్డులో వీధి దీపాలు మరియు చుట్టుపక్కల ఉన్న రౌండ్ ప్రత్యేక డిజైన్, తక్కువ తీవ్రత మరియు తక్కువ ఎత్తుతో ఉండాలి.

పక్షుల ఆవాసాలకు భంగం కలిగిస్తుంది.

(x) ఉత్పత్తి చేయబడిన ఘన వ్యర్థాలను పారవేయడానికి ముందు సరిగ్గా సేకరించాలి మరియు వేరు చేయాలి. సేంద్రీయ వ్యర్థాలను కంపోస్ట్ చేయడానికి ఇన్-వెసెల్ బయోకన్వర్షన్ టెక్నిక్ ఉపయోగించాలి.

(xi) పార్కు ప్రారంభమైతే ముందు రోడ్డు, పక్కనే ఉన్న లింక్ రోడ్డు కూడళ్లలో ట్రాఫిక్ భారం పెరుగుతుంది. సమగ్ర ట్రాఫిక్ అధ్యయనం చేసి కూడళ్ల వెడల్పు రీడిజైనింగ్, రోడ్డు నిర్మాణాన్ని పటిష్ఠం చేసేందుకు ప్రతిపాదనలు సిద్ధం చేయాలన్నారు..

(xii) పార్కు లోపల పార్కింగ్ ఏరియా ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదించారు. ట్రాఫిక్ మరియు పార్కింగ్ యొక్క వాస్తవిక మదింపు కోసం మినీ బస్సులు, 2-3 చక్రాలు, సైకిల్ రిక్షాలు మరియు సైకిళ్లు మరియు పాదచారులు వంటి ఇతర రవాణా పద్ధతులకు స్థలాల కేటాయింపు మరియు ఆకృతిని G పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. . యాజమాన్యం.

లో RE: నిర్మాణం యొక్క పార్క్ ఎట్

ఆర్య, 853

. (xiii) అవసరమైన అన్ని శానిటరీ మరియు పరిశుభ్రమైన ^A చర్యలు తీసుకోవాలి. . పార్కు
తెరవడానికి ముందు ఉండాలి మరియు ఆపరేషన్ అంతటా నిర్వహించాలి.

నోడా ఆనంద్

టి.ఎన్. గోదావర్మన్ తిరుముల్పాద్ వర్సెస్ యు 0.1. అల్-ఎఎమ్, జె.]

(xiv) పార్కులో తగినన్ని తాగునీరు, పారిశుధ్య సౌకర్యాలు కల్పించాలి.

(xv) పర్యావరణ పరిరక్షణను సమర్థవంతంగా అమలు చేయడానికి మరియు పాటించడానికి

ప్రాజెక్టును పర్యవేక్షించడానికి ఒక మానిటరింగ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలి.